

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra historie

**HALŠTATSKÉ SÍDLIŠTĚ PLATĚNICKÉ KULTURY
NA LESNÍ ULICI V NÁMĚŠTI NA HANÉ**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Autor: Petr Donth
Studijní program: B7109 – Archeologie
Studijní obor: Archeologie
Vedoucí práce: Mgr. Martin Golec, Ph.D.

Olomouc 2018

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou diplomovou prací na téma „Halštatské sídliště platěnické kultury na Lesní ulici v Náměšti na Hané“, vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury, a že jsem řádně citoval všechny použité prameny.

V Prostějově dne 15. 8. 2018

podpis:.....

Petr Donth

Poděkování

Nejprve bych rád poděkoval vedoucímu práce Mgr. Martinu Golcovi, Ph.D. za odbornou pomoc, konzultace, cenné rady a připomínky k mé práci. Velký dík patří rovněž PhDr. Pavlu Fojtíkovi z prostějovské pobočky ÚAPP Brno za zapůjčení nálezového fondu z předmětné lokality, za zprostředkování odborné literatury a další informace. Nemohu opomenout ani Mgr. Martinu Krškovou z Archeologického centra Olomouc, která mi ochotně pomáhala při vyhledávání odborné literatury, a rovněž mi zpřístupnila nálezové zprávy a detektorové nálezy z archivu Archeologického centra Olomouc z katastru Náměště na Hané. Stejný dík patří Mgr. Marku Kalábkovi, jenž mi poskytl nákresy některých detektorových nálezů, a zprostředkoval mi kontakty na místní amatérské badatele. Mgr. Martinu Holubovi mnohokrát děkuji za vyhodnocení osteologického materiálu. V neposlední řadě bych chtěl poděkovat Mgr. Lukáši Hlubkovi z Vlastivědného muzea v Olomouci za pomoc při hledání nálezového souboru z předmětné lokality v Náměšti na Hané.

Rád bych rovněž poděkoval všem svým kolegům a vyučujícím za podporu a motivaci. Velký dík patří také mým rodičům, ale hlavně mému synovi, za trpělivost a podporu.

Obsah

1	Úvod	6
2	Základní informace o době halštatské	6
3	Základní informace o platěnické kultuře	8
3.1	Stav poznání rovinných sídlišť na Moravě.....	10
4	Vymezení zpracovávaného území.....	11
5	Přírodní podmínky regionu	14
5.1	Geomorfologická stavba.....	14
5.2	Geologické poměry.....	14
5.3	Pedologické poměry	15
5.4	Hydrologická situace	15
5.5	Klimatické podmínky	16
6	Dosavadní badatelská činnost na Náměštsku.....	16
7	Platěnická kultura na katastru Náměště na Hané (katalog)	18
8	Metodika zpracování nálezového fondu z výzkumu v Náměšti na Hané – „Lesní ulici“	23
9	Výzkum Náměšť na Hané – „Lesní ulice“	25
9.1	Popis výzkumu	25
9.2	Popis jednotlivých objektů	26
10	Vyhodnocení artefaktů, ekofaktů a naturfaktů	28
10.1	Základní parametry keramického souboru.....	28
10.1.1	Druhy keramiky	29
10.1.1.1	Hrnce	35
10.1.1.2	Hrncovité zásobnice.....	37
10.1.1.3	Amfory/osudí	38
10.1.1.4	Amforovité zásobnice	40
10.1.1.5	Mísy.....	42
10.1.1.6	Šálky	44
10.1.1.7	Pohárky	46
10.1.1.8	Podložky a pokličky	47
10.1.1.9	Nejisté a nezařazené tvary.....	47
10.1.2	Výzdoba.....	49
10.1.3	Materiál	54
10.1.4	Úprava povrchu	55
10.1.5	Síla stěny střepů	56
10.1.6	Fragmentarizace.....	57

10.2	Mazanice	58
10.3	Osteologický materiál (M. Holub).....	59
10.3.1	Úvod	59
10.3.2	Seznam nalezených druhů zvířat	59
10.3.3	Analýza osteologického materiálu	59
10.3.4	Celková věková struktura zvířat.....	60
10.3.5	Tafonomie	61
10.3.6	Závěr.....	62
10.4	Kamenná industrie.....	63
10.5	Kovy.....	63
11	Nástin sídelní strategie širšího regionu.....	63
12	Závěr a diskuze	65
13	Použitá literatura.....	68
14	Internetové zdroje.....	76
15	PŘÍLOHY.....	78
15.1	KRESEBNÁ DOKUMENTACE	79
15.2	DOKUMENTACE K DESKRIPCI MATERIÁLU	88
15.3	FOTOGRAFICKÁ DOKUMENTACE.....	103

1 Úvod

Bakalářská práce „Halštatské sídliště platěnické kultury na Lesní ulici v Náměšti na Hané“ je zaměřena na nálezový soubor halštatských sídlištních jam rovinného sídliště platěnické kultury,¹ chápaného jako závěrečná fáze kulturního komplexu lužických popelnicových polí, v Náměšti na Hané, ulice Lesní, trať „Pod Křebem“, na parcele katastru nemovitostí 539/15. Tato lokalita byla zkoumána Miroslavem Šmídem v roce 2009 při záchranném archeologickém výzkumu před začátkem stavby rodinného domu. Cílem práce je zpracování nálezového fondu z této lokality, jeho popis, vybraná kresebná, deskriptivní a fotografická dokumentace, a následná interpretace dle zásad tvorby diplomových prací podobných témat. Pro popis keramického materiálu sídlištních celků bude použita deskripce keramiky publikovaná v pracích dřívějších badatelů (*Dreslerová 1995*, 4–13, Fig. 5, 6; *Novák 2015*, 23–34, tab. IV–VIII, obr. 9–13). V práci je rovněž zpracován soupis lokalit platěnické kultury v katastrálním území Náměště na Hané, z něhož bude patrné rozložení osídlení a využití regionu ve zkoumaném období. Součástí práce jsou rovněž přírodní podmínky regionu, dějiny bádání předmětného období na katastru Náměště na Hané a závěrečné hodnocení zjištěných skutečností. Kresebné, deskriptivní a fotografické výstupy uvedu jako přílohy na konci práce.

V této práci budu používat termín „Náměšťsko“, který reflektuje plošné vymezení katastrálního území Náměšť na Hané, a netýká se žádného jiného regionálního určení. Rovněž tak nekoresponduje s označením „Mikroregion Náměšťsko“, který se týká sdružení obcí okolo Náměště nad Oslavou (další informace viz www.namestsko.cz)

2 Základní informace o době halštatské

Kultura lužických popelnicových polí (dále jen „KLPP“) je významným fenoménem pravěkých dějin. Její první část je zachycena ještě v době bronzové, ta druhá pak ve starší době železné, tedy v době halštatské (800 – 450 př. Kr., Reineckeho

¹ V současné době je termín „platěnická kultura“ podrobován kritice ze strany současných středomoravských badatelů, zabývajících se kulturami popelnicových polí, zejména jejich pokračování v době železné. Existují předběžné závěry, zařazující (nejen) tento celek pod regionálně výše postavený fenomén východohalštatské kultury (e. g. *Egg – Kramer 2005*, Abb. 2). Namísto původního názvu „platěnická kultura“ navrhují autoři textu pojem „platěnická skupina“ (*Golec – Fojtík 2018*, v tisku). Jelikož jsou však výsledky těchto činností zatím ve fázi zpracování, budu nadále používat stávající termín „platěnická kultura“.

stupně Ha C – Ha D). Nejvýznamnějším předělem, plynoucím už z názvu této epochy, je objev zpracování železa a jeho distribuce. I když bronz zůstal stále přítomen a předměty z něj byly nadále vyráběny, pevnější železo znamenalo markantní vývojový skok, také proto, že exploatovat železnou rudu bylo možno na daleko více místech než měď a cín. Obecně lze říci, že v 8. a 7. století př. Kr. došlo k výraznému rozšíření železných předmětů na našem území. Jsou k nám zřejmě nejprve importovány z oblasti východní a jižní Evropy (*Nekvasil 1993, 333*), brzy jsou již ale vyráběny pravděpodobně přímo na našem území, díky objevům bohatých ložisek železné rudy (nejen) ve vrchovinových oblastech (e. g. *Golec – Fojtík 2007, 75–76, 82*), a s použitím kovoliteckých znalostí z postupů výroby bronzu, aplikovaných na tavbu železa (*Neustupný 1946, 376; Pleiner 1958, 80*). Masivní výskyt železných předmětů a bohaté knížecí hroby s prestižními artefakty (např. pohřby významných jedinců na honosných čtyřkolých a později dvoukolých vozech) hovoří o diferenciaci společnosti, kdy jsou pokrevní rodové vazby doby bronzové nahrazeny stratifikovanou komunitou s vládnoucí vrstvou (snad velmožem a jeho družinou), která řídí život celého společenství, včetně důležité ekonomické stránky (např. distribuce železných a jiných předmětů). Podle J. Bouzka se tato vrstva vytvořila jako nutná reakce na dřívější vpád nositelů kultury Mezöcsát – kočovných Kimmeriů z východu, zaznamenávaný na konci pozdní doby bronzové (*Bouzek 2002, 38; Bouzek 2004, 46*). Nicméně tento model rozvrstvení společnosti je známý z jiných oblastí již z období starší doby bronzové (*Kristiansen – Larson 2011, 113; Tóth – Oravkinová 2015, 235–236*).

Dalším významným faktorem počátku halštatského období je zhoršení klimatických podmínek v Evropě, které je připodobňováno k tzv. „malé době ledové“.² Ta způsobila vážné potíže v zemědělství v podobě sucha, a došlo pravděpodobně k všeobecnému poklesu počtu obyvatelstva v našich zemích (*Bouzek 2011, 126*), zejména v úbytku osídlení výšinných poloh. Radiokarbonovým datováním vzorků sedimentů z grónských a alpských ledovců bylo potvrzeno, že tato anomálie připadá na období 850 – 725 př. Kr. (*Maise 1998, 197–235*). V následujících etapách vývoje je počasí připodobňováno současnému klimatickému standardu (*Bambasová 2014, 16*).

Neméně důležitou skutečností je předpoklad kontaktů střední Evropy s oblastí antického Středomoří, zejména Etrurie, a Řecka, kde se ve stejném období uplatňuje geometrický (dipylský) výzdobný sloh (*Nekvasil 1993, 333*). Motivy dekoru na keramice, kterými byly ovlivněny horákovská i platěnická kultura, mají však své

² Podobný výkyv je spatřován například i v období třicetileté války v raném novověku.

paralely v severní jaderské oblasti a v italské Apulii. Jelikož ale tvary zdejších nádob nejsou shodné, předpokládá se, že stejné motivy byly použity na zdobení látek, které byly snadněji transportovatelné (Bouzek 2011, 134) až na naše území. Ty se bohužel do našich časů nedochovaly.

Celé halštatské období je pak, i pod vlivem vazeb na jih Evropy, periodou dynamického společenského a ekonomického vývoje. Středoevropské komunity však zůstaly kulturně svébytné (Venclová et al. 2008, 11), neboť vývoj keramických tvarů je po všechny stupně KLPP z hlediska typologické a genetické příbuznosti homogenní. Dalším neopomenutelným faktorem je nápadná kontinuita sídlišť a pohřebišť všech stupňů KLPP (Podborský 1956, 37; Nekvasil 1993, 351).

3 Základní informace o platěnické kultuře

Halštatskou epochu na předmětném území reprezentuje kultura platěnická (800 – 450 př. Kr., s přesahem do časně laténského stupně LT A), která je plynulým pokračováním lužické a slezské kultury doby bronzové. Platěnický typ vyčlenil Josef Ladislav Píč roku 1905 podle eponymního žárového pohřebiště Platěnice u Pardubic ve východních Čechách (Píč 1905, 53). Předtím zjištěné podobné nálezy z Předměřic nad Labem označil, analogicky k oblasti středočeské, Ludvík Domečka jako „bylanský typ“ (Domečka 1903, 546, 549), a tento název podržel ještě Karel Buchtela v publikaci „Die Lausitzer und schlesischen Brandgräber in Böhmen“ (Buchtela 1906). Platěnická kultura je vzešlá z podloží lužické a slezské kultury, mladší a pozdní doby bronzové, které se rovněž řadí do KLPP (Podborský 1956, 20–37), jako stupně, které platěnické kultuře předcházejí. Ve východních Čechách byly Janem Filipem sloučeny stupně slezský a platěnický do kultury slezskoplatěnické (Filip 1936–37, 46). Tento pojem a chronologické třídění je však používáno pouze pro oblast východních Čech (Venclová et al. 2008, 15). Na jih od platěnické kultury je na jižní Moravě lokalizována horákovská kultura, jako finální stupeň středodunajských popelnicových polí (Böhm 1941, 367). Po druhé světové válce zavedl pojem kultura středodunajských popelnicových polí (dále jen „KSPP“) Jiří Říhový (Salaš 1993, 286).

První halštatské objevy na Moravě se týkaly především osobnosti Jindřicha Wankela. Roku 1872 se rozhodl prokopat vstupní Předsíň jeskyně Býčí skála (dnes Habrůvka – „Býčí skála“) v Moravském krasu. Následovaly výzkumy mohyl („Královský kopec“ u Těšetic, „Kopeček“ u Šaratic), v tomto období zachytil také

informace o dřívějším zničení velké mohyly v Nákle, kde se mu v roce 1883 podařilo zachránit depot bronzových nádob. V letech 1895–96 otevřel eponymní mohylu Hlásnica u Horákova Karel Jaroslav Maška (*Nekvasil 1993*, 334; *Golec 2003a*, 500).

Z důležitých výzkumů týkajících se platěnické kultury můžeme uvést rok 1901, kdy amatérští archeologové organizovaní Inocencem Ladislavem Červinkou odkryli rozsáhlou nekropoli v Horce nad Moravou v poloze „Nad skalkou“ (*Červinka 1902*, 215). Od této lokality odvozený název „horecký typ“ byl nějakou dobu používán německými a rakouskými badateli pro platěnický stupeň moravského halštatu (*Nekvasil 1993*, 334). Tento název se však neujal. Výrazným posunem ve výzkumu platěnických pohřebišť jsou objevy Antonína Gottwalda, např. Seloutky – „Na Šťastných“, Určice – „Kumberky“, Určice – „Hájové“ (sum. *Gottwald 1931*, 93–95), Slatinky – „Nivky“, ve 20. a 30. letech 20. století. Vilém Hrubý ve 40. letech prokopával pohřebiště v Nedakonicích (*Hrubý 1942*). Od 60. let se rozsáhlému pohřebišti v Moravičanech systematicky věnoval Jindra Nekvasil, který tu prozkoumal na 330 platěnických pohřbů (*Nekvasil 1982; 1993*, 334, 356; *Makarová 2017*, 17, tab. 1). J. Nekvasil poté publikoval několik výzkumů mladohalštatských sídlištních objektů v podstatě ze stejného regionu, a sice na Mohelnicku (*Nekvasil 1973*). Tuto práci dále využijí, neboť mnou popisovaná lokalita Náměšť na Hané není Mohelnicku regionálně příliš vzdálena. Zajímat mě bude zejména typologické srovnání souboru keramiky, co se týče tvarů a výzdoby. Vít Vokolek, dlouhodobě působící ve východních Čechách, ve stejné době zkoumal mnoho tamních pohřebišť slezskoplatěnické kultury (viz výše), které publikoval v souborném katalogu (*Vokolek 1999*), a také revidoval nálezy z eponymní nekropole v Platěnicích (*Vokolek 1993*). Z uvedených skutečností vyplývá, že těžištěm poznání tohoto kulturního celku jsou především pohřebiště.

Platěnická kultura na Moravě zatím postrádá souvislé podrobné vyhodnocení pro celé území rozšíření. Dosavadní stav poznání tohoto období vykazuje nedostatečný objem prací zabývajících se například komplexně chronologií této kultury. Ze starších prací na toto téma lze uvést regionální pohled typologické chronologie KLPP J. Kvíčaly pro oblast Hané, která však postihuje zejména lužickou a slezskou část KLPP (*Kvíčala 1948*). Dále Podborského návrh periodizace starší fáze platěnické kultury (*Podborský 1970a*), zatímco mladším a pozdním stupněm se blíže zabýval J. Nekvasil, na základě hrobových nálezů z Moravičan a dalších významných lokalit (*Nekvasil 1974*). V roce 1993 vychází kompendium moravského pravěku pod editorským vedením V. Podborského – „Pravěké dějiny Moravy“. Sekci věnovanou halštatskému období napsal

J. Nekvasil, který zde používá formulaci „*halštatské období lužické kultury*“ (Nekvasil 1993, 351). Jedná se o zatím poslední syntetickou práci o moravském pravěku, halštatskou epochu nevyjímaje. Podobný počin pro Čechy publikoval nověji tým pod vedením Natálie Venclové v „*Archeologii pravěkých Čech 6*“ (Venclová et al. 2008).

Nověji se platěnickou kulturou zabývali například P. Fojtík a M. Golec (2007). Z diplomových prací lze jmenovat vyhodnocení archeologických pramenů na lokalitách Slatinky – „*Nivky*“ v magisterské práci (Přichystal 2003), Křenovice 2 – „*Vinice*“ v bakalářské (Bambasová 2014), Krhov – „*Malý Chlum*“ a Obora – „*Pod Chlumem*“ rovněž v bakalářské (Novák 2015), a dvě dizertace, a to ze střední Hané (Vránová 2013) a již zmíněné Moravičany – „*Dílečky*“ (Makarová 2017). Systematicky se věnuje platěnické kultuře ve Vyškovské bráně Z. Holubová, dříve Baarová (Baarová 2004; Baarová – Mikulková 2007; Holubová 2011).

Vztah a ovlivňování platěnické kultury jižní kulturou horákovskou sledoval dříve rovněž J. Nekvasil (1962), později je tato práce podrobena kritickému pohledu Z. Holubové (2011). Situace ve výzkumu horákovské kultury je zcela jiná. Tato kultura je daleko lépe a komplexněji zkoumána s mnoha publikovanými závěry (e. g. Podborský 1970b; 1972; Golec 2001; 2003; 2005; 2007; Kos – Přichystal 2013).

3.1 Stav poznání rovinných sídlišť na Moravě

Oproti pohřebištím je širší znalost sídlišť platěnické kultury na Moravě poměrně kusá, nicméně nálezy neustále přibývá. Obecně lze říci, že se nacházela na příhodných místech s dobrými sprašovými půdami nedaleko vodních toků, jako jsou mírné pozvolné svahy nebo jižní terasy, obrácené proti dlouhodobému slunečnímu svitu. Selektce těchto lokalit se však neomezuje pouze na platěnickou kulturu, byla používána již od neolitu (Podborský 1993, 76–77). Z výzkumů lze uvést lokality Kralice na Hané – „*Kralický háj*“, Habrovany – „*Vinohrady*“ nebo Polešovice – „*Nivy*“, Podhoří – „*Shony*“. Na všech těchto sídlištích byly zachyceny zahloubené objekty (zemnice či polozemnice) s nepravidelným obdélníkovým půdorysem a nosnou kúlovou konstrukcí (Bambasová 2014, 20), v Podhoří – „*Shonech*“ půdorysu pravidelného obdélného až čtvercového (Tajer 2016, 383). V Polešovicích byly zaznamenány zbytky obvodových dřevěných trámů, které by napovídaly charakteru srubové konstrukce (Kos – Přichystal 2013, 76). Tyto stavby bývají interpretovány jako výrobní objekty.

Vzhledem k dosavadním výzkumům je však možné předpokládat, že objekty určené k obývání byly nadzemní kúlové či sloupové konstrukce, které měly podlahu na

úrovni terénu, a kůly jen mělce zapuštěné do podloží. Stopy po těchto objektech byly nalezeny na sídlištích Habrovany – „Vinohrady“, Olomouc-Slavonín – „Pod Vlachovým“, Prostějov – „Zlatnicka“, Kralice na Hané – „Kralický háj“, Polešovice – „Nivy“, Podhoří – „Shony“, Holešov, Ivanovice na Hané nebo Loděnice u Opavy. Jednu osadu tvořilo asi 5 až 6 takovýchto chat. V Polsku se hovoří o sídlištích s dvorcovou zástavbou (*Bugaj – Kopiasz 2006*, 179, Ryc. 2 – 4, 6; *Baron – Golański – Schellner 2011*, 322–325). Půdorysy menších kůlových staveb jsou interpretované jako stodoly, sýpky, přístřešky nebo ohrady pro zvířata (*Dzięgielewski 2010*, 88). Ty známe z lokalit Křenovice – „Vinice“, Bukovany – „č. p. 6“ (*Vránová 2013*, 29, 38). Dále jsou na sídlištích běžně nacházeny zásobní jámy ke dnu se rozšiřující (vakovité, trapézovité, hruškovité) nebo mělčí mísovitého či vanového profilu. Bývají umístěny ve skupinách mimo budovy, které máme za obytné. Větší jámy nepravidelného půdorysu bývají běžně označovány jako hliníky (*Vokolek 2008*, 85–86). Jámové objekty popisované jako pece, nebo vypalovací zařízení byly zjištěny v Úsově – „Pod Křížovou horou“ nebo v Moravské Huzové (*Vránová 2004*, 116, 119, obr. 1).

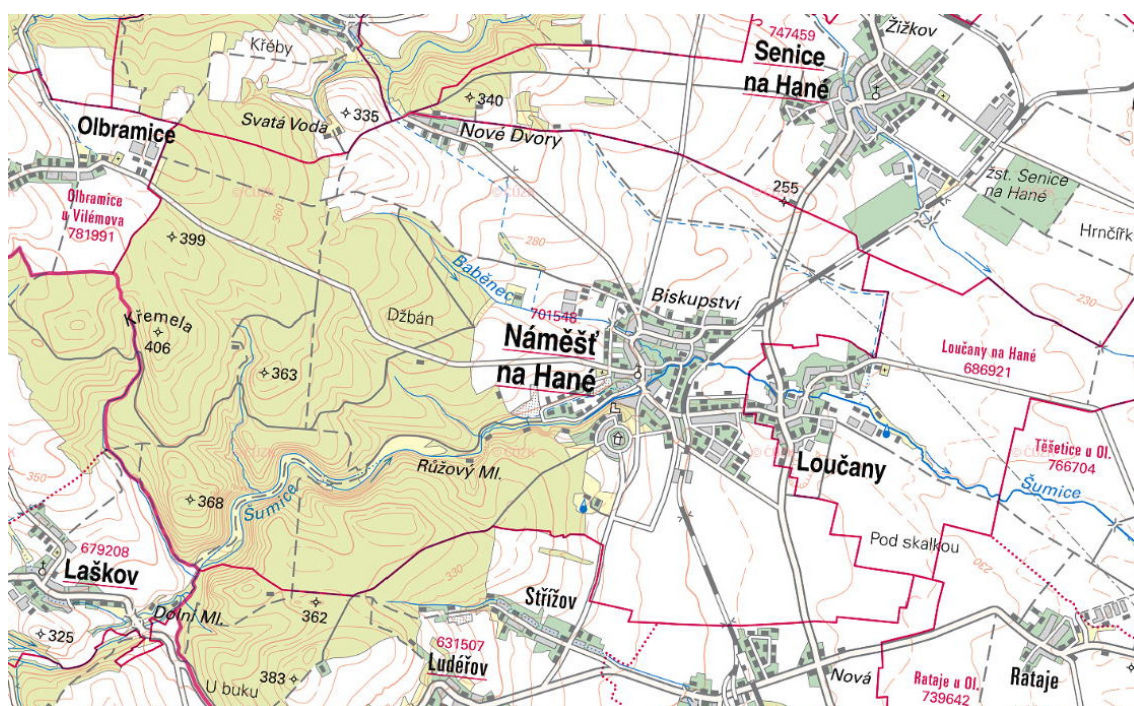
4 Vymezení zpracovávaného území

Katastrální území Náměšť na Hané (viz mapa 1) se nachází v centrální části Olomouckého kraje, asi 14 km Z od krajského města Olomouc, 11 km J od města Litovel a asi 15 km SSZ od města Prostějov, na rozhraní rovinné či mírně zvlněné oblasti Hané a prvních kopců Zábřežské vrchoviny. Uprostřed Náměště se nachází soutok říčky Šumice a potoka Baběnce. Celková plocha katastru činí 1 865,2 ha (další informace viz www.cuzk.cz) a v současnosti zde žije 2 040 obyvatel (údaj z roku 2017 – viz www.czso.cz). Východní zvlněná část má průměrnou nadmořskou výšku asi 240 m n. m., poté terén Z směrem plynule stoupá. Nejvyšším bodem náměšťského katastru je vrch Křemela s nadmořskou výškou 406,2 m n. m.

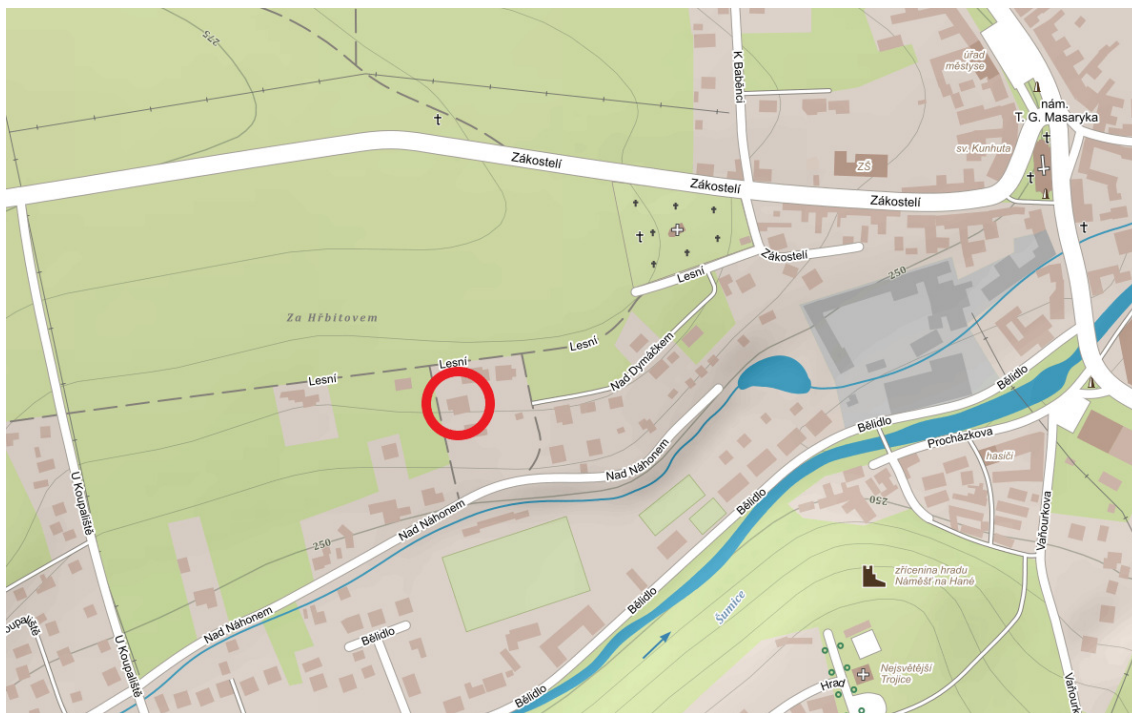
Lesní ulici (viz mapa 2, obr. 1) najdeme v Z části městyse, mezi silnicí III. třídy na Olbramice a říčkou Šumice. Přiléhá z J strany k místnímu hřbitovu. Vzhledem k rodící se zástavbě v této části městečka, bude Lesní ulice v budoucnu pokračovat Z směrem. Celá tato plocha nese rovněž pojmenování trati „Pod Křebem“. Popisovaný výzkum se odehrával na parcele katastru nemovitostí 539/15.

První písemná zmínka o Náměšti pochází z roku 1141, kdy je v listině olomouckého biskupa Jindřicha Zdíka uvedena na seznamu asi 200 vesnic patřících

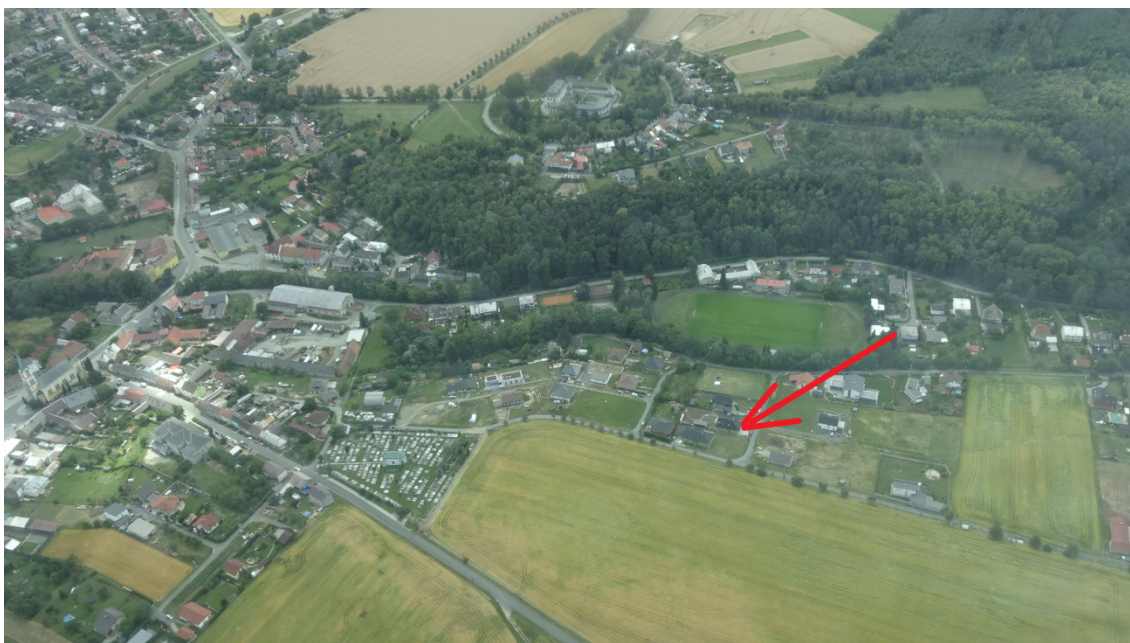
olomoucké kapitule. Zajímavostí je, že je zde uvedena dvakrát – patřící ke kostelu sv. Petra, a stejně tak ke kostelu sv. Václava. V roce 1319 byla Janem Lucemburským povýšena na trhovní městečko (městys). Dnes známý a hojně navštěvovaný „horní“ zámek byl postaven hrabětem Ferdinandem Bonaventurou z Harrachu kolem roku 1776. Lepšího spojení s okolím bylo docíleno roku 1883, kdy byla otevřena železniční dráha Olomouc – Čelechovice s jednou ze zastávek právě v Náměšti. V roce 1925 bylo k původnímu názvu městyse přiděleno přízvisko „na Hané“, patrně z důvodu odlišení od druhé Náměště – Náměště nad Oslavou. V 50. letech 20. stol. byl status městyse změněn na „obec“. Až 23. 1. 2007 byl Náměšti na Hané znovu vrácen status městyse.

Mapa 1: Katastrální území Náměšť na Hané a nejbližší okolí (www.geoportal.cuzk.cz).

Mapa 2: Lesní ulice se zevrubným vyznačením plochy výzkumu (www.mapy.cz).

Obr. 1: Letecký snímek části Náměstě na Hané (pohled k JJV), šipkou vyznačena plocha výzkumu (foto: autor).

5 Přírodní podmínky regionu

5.1 Geomorfologická stavba

Středem náměšťského městyse prochází hranice mezi dvěma geomorfologickými podcelky – větší, Z polovinu tvoří Bouzovská vrchovina, patřící pod Krkonoško-jesenickou soustavu, na V se k ní přimyká Prostějovská pahorkatina, která je součástí Vněkarpatských sníženin (*Demek – Mackovčín 2006*, 80–81, 362).

Součástí Bouzovské vrchoviny jsou dva okrsky – severnější Ludmírovská vrchovina a z J k ní přiléhající Přemyslovická pahorkatina. Předěl obou těchto enkláv se vine na J hranici katastru Náměště na Hané. Ludmírovská vrchovina je tvořena spodnokarbonskými zvrásněnými usazeninami s ostrůvky devonských hornin, okraje jsou rozřezány hlubokými údolními vodními toků (*Demek – Mackovčín 2006*, 277), v případě katastru Náměště na Hané se jedná o říčku Šumici. Na této geomorfologické jednotce se nachází i Lesní ulice. Přemyslovická pahorkatina je pokračováním tektonické sníženiny Prostějovské kotliny, a je také tvořena spodnokarbonskými zvrásněnými usazeninami, s ostrůvky neogenních sedimentů (*Demek – Mackovčín 2006*, 365), zabírá však jen nepatrnou část v J polovině katastru Náměště na Hané.

Východní Prostějovská pahorkatina je na ploše náměšťského katastru tvořena okrskem Křelovské pahorkatiny, jež reprezentuje měkký georeliéf na neogenních a kvartérních sedimentech (*Demek – Mackovčín 2006*, 253).

5.2 Geologické poměry

Plocha katastru Náměště na Hané je tvořena několika různorodými geologickými jednotkami. V povodí říček Šumice a Babělec se nacházejí kvartérní nivní nezpevněné sedimenty, které charakterizují výskyty štěrků, písků nebo hlín, v různých kombinacích. Na většině mírně zvlněného území se v okolí těchto vodotečí nalézají příkrovy navátých spraší a sprašových hlín starších čtvrtohor. Tento sedimentární pokryv je rovněž zachycen v širším pásu expozice mírného svahu S od říčky Šumice v Z části městyse, tedy i v prostoru okolí Lesní ulice. Severně odtud lze zachytit různé druhy geologického podloží. Jedná se zejména o pás nezpevněných sedimentů jílovitých břidlic, prachovců a jemnozrnných drob. Tento typ je rovněž zjištěn na většině pahorkatinného reliéfu Z části katastru. Severně Lesní ulice se také vyskytují dvě menší oblasti deluviálních kamenitých až hlinitokamenitých usazenin. K dotvoření celého spektra náměšťského katastru lze ještě vyjmenovat výskyty

roztrošených enkláv hlinitoprachových sedimentů či souvislou vrstvu zpevněných drob na vrcholové planině kopců v JZ výběžku katastru (www.geology.cz – geovědní mapy).

5.3 Pedologické poměry

Okolí vodních toků je charakterizováno jako půdní typ modální fluvizem. Ta je tvořena středně těžkými substráty nivních sedimentů. Východní část katastru je pokryta kombinací luvických černozemí a modálních hnědozemí, což jsou humózní kvalitní půdy nasedající na nezpevněné sedimentární vrstvy spraše. První svahy Bouzovské vrchoviny (což je i případ mnou sledovaného území) jsou vesměs pokryty modálními a oglejenými hnědozeměmi s nevýraznými horizonty eluviace (vyplavení) jílu pod ornici. V těchto půdách probíhá proces přesunu jílovitých částic do středních vrstev, tzv. „ilimerizace“. Tento půdní typ je dokladem původního pokryvu, a sice listnatého lesa, který byl v minulosti vykácen, a dále je prostor využíván jako orná půda. Ve vyšších partiích katastru se vyskytují různorodé enklávy kambizemí, vyvinutých ve svahových souvrstvích hornin. Jedná se o nejrozšířenější půdní typ v České republice, který je vázán hlavně na členité reliéfy. Jedná se o velmi hluboké půdy, které jsou poměrně rozmanité z hlediska obsahu minerálů, zrnitosti a chemických vlastností. Půdy tohoto typu mají hnědé až šedé zbarvení. Dalším příkladem vrchovinného spektra jsou typy modální a oglejená luvizem. Tyto půdy jsou tvořeny ze středně těžkých prachových substrátů. Oglejené typy jsou výrazně světlé, až probělené (další informace viz www.geology.cz – půdní mapa; www.klasifikace.pedologie.czu.cz)

5.4 Hydrologická situace

Jak již bylo řečeno, katastrem Náměště na Hané protékají dvě významnější vodoteče: říčka Šumice a potok Babělec. Pramen říčky Šumice se nachází V od obce Luká, v nadmořské výšce asi 485 m n. m., teče nejprve JJV směrem, u obce Laškov se stáčí a náměšťským katastrem teče na VSV. V Náměšti na Hané mění svůj směr na VJV a v obci Těšetice se vlévá do řeky Blaty jako její pravostranný přítok. Celková délka toku je 23 km a plocha povodí 83,5 km² (part. *Vlček ed. 1984*, 269). V Terezkém údolí (mezi samotou Dolní mlýn a Náměští na Hané) se říčka dvakrát větví, jedná se zřejmě o pozůstatky bývalých mlýnských náhonů, či napájení místních rezervoárů vody. Na své cestě náměšťským katastrem přijímá Šumice 3 levostranné přítoky. Jedním z nich je potok Babělec, který pramení v SZ části katastru na okraji lesa, JZ pod osadou Nové Dvory. Délka jeho toku činí necelé 4 km a plocha povodí asi 2 km². Potok Babělec přijímá jeden levostranný přítok (změřeno v mapovém portálu www.geoport.cz).

5.5 Klimatické podmínky

Katastrální území Náměště na Hané rozdělují dva klimatické regiony. Východní část zastupuje *teplá, mírně suchá* podnebná oblast s označením T2, s průměrnou roční teplotou 8 – 9 °C a úhrnem srážek mezi 500 – 600 mm. Západní část území je označena jako kategorie *nížinného, mírně teplého a vlhkého* typu MT3, s aproximem teplot od 7,5 do 8,5 °C a srážek mezi 700 – 900 mm (www.ovocnarska-unie.cz/; www.user.mendelu.cz/), kterou jsou charakterizovány nižší části vrchovin a pahorkatin ve V části České vysočiny.

Co se týče povětrnostních podmínek, v oblasti Hornomoravského úvalu mají mírnou převahu větry severní, další proudění – západní, západojižní a západoseverní tvoří asi 40%, východní jen 16%. V podhůří a ve vrchovinných oblastech je proudění vzduchu ovlivňováno orografickými (horotvornými) poměry. Průměrná rychlost větru pro širokou oblast Moravy a Slezska se pohybuje okolo 3,2 m/s (www.povetnik.cz/), měřeno 10 m nad zemským povrchem. Takovéto hodnoty se nejčastěji vyskytují v níže položených regionech na lokalitách otevřených vůči proudění vzduchu (v našem případě tedy rovinatá oblast Hornomoravského úvalu). Vyšší rychlosti větru se budou vyskytovat na místech exponovaných vůči převládajícím směrům větru a obecně ve vyšších polohách, pokud zároveň není rychlost větru výrazněji snížena lokálními okolnostmi, např. lesním porostem (www.oze.tzb-info.cz/).

6 Dosavadní badatelská činnost na Náměšťsku

Z doby dávno před prvními oficiálními zprávami o archeologickém bádání, a sice z roku 1556, pochází informace o nálezu mince z období vlády římského císaře Marka Aurelia (*Šmíd 2010*, 44) z lokality „U potoka“. První oficiální publikované zprávy pocházejí z roku 1876 z pera Jana Havelky, který je uveřejnil v Časopise Matice moravské jako „Nálezy náměšťské“ (*Havelka 1876*). Jméno tohoto středoškolského profesora je spojeno se založením Vlasteneckého spolku muzejního v Olomouci v roce 1883. V periodiku tohoto sdružení byly následně náměšťské objevy zveřejňovány. Výraznou osobností v tomto ohledu byl Vítězslav Houdek (1856 – 1916), náměšťský rodák a vlastivědný pracovník, který po studiích vstoupil do císařské státní správy, a přes úřady okresního komisaře a dvorního rady se dostal až na pozici viceprezidenta c. k. moravského místodržitelství v Brně. Vděčíme mu, mimo jiné, za uvedení výšinného hradiště „Rmízu“ (u Laškova) do odborné literatury v Časopise Vlasteneckého spolku

muzejního v Olomouci v roce 1884 (*Houdek 1884*, 52–53), o rok později se ve stejném periodiku zmínil o popelnicovém sídlišti v trati „Padělky za Biskupstvím“ („Rybník“) (*Houdek 1885*, 133), a do třetice v roce 1901 objevil se studenty halštatské pohřebiště Z od Náměště-Biskupství, na lokalitě „Vrchy“ (*Houdek 1901*, 128). V jeho šlépějích pak kráčeli další zdejší amatérští badatelé J. Bartoněk, J. Hofírek, F. Chytil, F. Tauber, J. Král, D. Loutovská, J. Kratochvíl, L. Ošťádal, později i L. Vychodil a D. Papajík. Na pomezí let 1963 – 1964 předkládá další amatérský archeolog Jan Janásek, původem cukrovarnický chemik, ve III. Sborníku Karlu Tihelkovi přehled pravěkého osídlení náměšťského katastru, kterýžto stav informací je vztažen asi k roku 1960 (*Janásek 1963–64*, 199). V současné době provádějí neprofesionální prospekční činnost v okolí Náměště na Hané T. Přidal a A. Pucek.

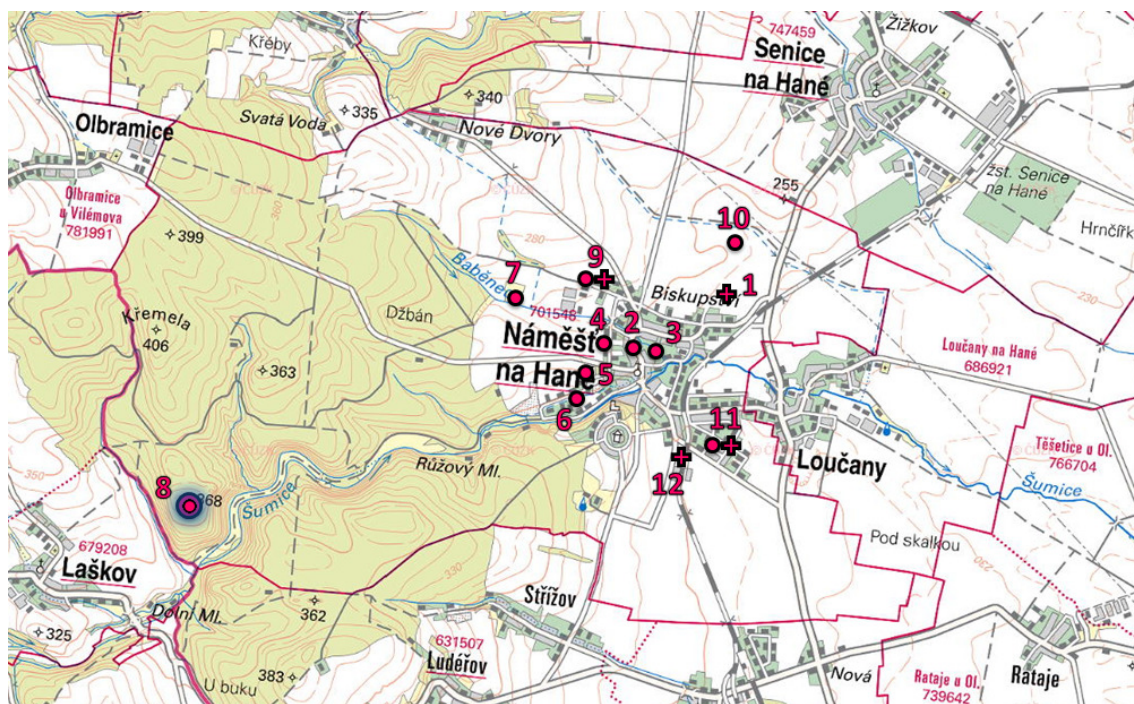
Profesionální archeologové si nacházeli cestu do Náměště od přelomu 19. a 20. století. Inocenc Ladislav Červinka v roce 1896 zmiňuje „Rmíz“ (u Laškova) ve svém přehledu „Pravěká hradiska na Moravě“ (*Červinka 1896*, 17). O šest let později pak neunikly Houdkovy nálezy z lokality „Vrchy“ jeho pozornosti, a tyto zařadil do své souborné syntézy „Morava za pravěku“ (*Červinka 1902*, 253). O více jak padesát let později uvedl Josef Skutil, tehdejší vedoucí archeologického oddělení olomouckého Vlastivědného muzea, ve Sborníku Studijního a lidovému ústavu kraje Olomouckého (SLUKO) II dosavadní přehled nálezů z Náměště na Hané a „Rmízu“ (*Skutil 1956*, 117–120). Zřejmě největší osobností zabývající se dobou popelnicových polí na střední a severní Moravě byl archeolog Jindra Nekvasil. Jeho nejrozsáhlejší výzkum se týkal pohřebiště KLPP v Moravičanech, kde bylo zjištěno asi 1260 žárových hrobů, z toho 330 halštatských (*Nekvasil 1982*). Mimo to spolupracoval na mnoha výzkumech po celé Moravě a také hojně publikoval. Z česky psaných článků možno namátkou uvést „K otázce lužické kultury na severní Moravě“ (*Nekvasil 1964*), která se zabývá hlavně porovnáním informací o pohřebištích KLPP, nebo „Mladohalštatská sídliště na Mohelnicku“ (*Nekvasil 1973*), jenž naopak v menším geografickém celku představuje nálezy sídlištní. Ve své nepublikované kandidátské dizertační práci „Severní Morava v době halštatské, část III“ zmiňuje autor dvě lokality v Náměšti na Hané (*Nekvasil 1961*, 10–11, 157–158, tab. 150:1–11). Přímo náměšťské situace vykresluje ve stati „K nálezům lužické kultury z Náměště na Hané“ v Přehledu výzkumů 12 (*Nekvasil 1968b*). Podílel se i na poslední syntéze moravského pravěku a protohistorie, a sice V. Podborským editovaných „Pravěkých dějinách Moravy“, kde napsal kapitoly o halštatském období (*Nekvasil 1993*, 333–379).

Miroslav Šmíd, v letech 1969 – 1987 archeolog Muzea Prostějovska v Prostějově (Sklenář 2005, 569), a po dalších destinacích v letech 1995 – 2017 archeolog prostějovské pobočky ÚAPP Brno, je podepsán pod většinou z mnoha výzkumů konaných na výšinném hradišti „Rmíz“ (u Laškova), o kterých publikuje už od roku 1981 v mnoha archeologických periodikách (Šmíd 1981; 1988; 1993a; 1993b; 2007; 2010a). Podílel se i na drobných, většinou záchranných odkryvech, na většině lokalit na katastru Náměště na Hané (viz kap. 5.2), uveřejněných povětšinou v odborném časopisu Přehled výzkumů. V současné době nejčastěji působí na Náměšťsku archeologové z ÚAPP Prostějov (Pavel Fojtík) nebo Archeologického centra Olomouc (Jakub Vrána, Arkadiusz Tajer).

K dotvoření celé mozaiky dějin bádání lze ještě uvést zmínky o výšinném hradišti „Rmíz“ (u Laškova) v nejvýznamnějších odborných encyklopediích M. Čižmáře (2004, 186–188) a kolektivu autorů okolo K. Sklenáře (2002, 171–172).

7 Platěnická kultura na katastru Náměště na Hané (katalog)

Na katastru Náměště na Hané bylo doposud zjištěno 13 poloh/lokalit (viz mapa 3). K nim lze přičíst jednu nelokalizovanou plochu, která je uvedena na konci seznamu. Ke každé lokalitě uvádím co nejpodrobnější informace, které se mi podařilo zjistit.

Mapa 3: Lokality spojené s nálezy platěnické kultury na katastrálním území Náměšť na Hané (křížek – pohřebiště, kroužek – sídliště, dvojitý zvýrazněný kroužek – výšinné hradiště), čísla odpovídají katalogu (www.geoportál.cuzk.cz, lokalizace dle Šmíd 2010a, 66, nečíslovaný obr.)

1) Náměšť na Hané-Biskupství – „východní část obce“ („před domem Ing. Stejskala“) – žárové pohřebiště

Obsah několika desítek hrobů z období KLPP byl zachráněn při stavbě rodinných domů a při budování inženýrských sítí. V 90. letech 20. století se podařilo několik hrobů prozkoumat a zdokumentovat při budování Vodovodu Pomoraví, mezi obcí a silnicí z Loučan do Senice na Hané. V roce 2008 byly zbytky dvou platěnických žárových hrobů vyzvednuty při budování dešťové kanalizace před domem Ing. Stejskala. Místo nálezů bylo použito k vymezení západního okraje pohřebiště.

Literatura: Havelka 1876, 137–143; Janásek 1963–64, 199; Šmíd 1997a; 1999, 239–240; 2010a, 49, 51–52.

2) Náměšť na Hané – „Intravilán obce – nám. T. G. Masaryka“ – sídliště
Sídlištní nálezy (Šmíd 2010a, 49).

Literatura: Hosák 1959, 54–55; Šmíd 2010a, 49.

3) Náměšť na Hané – „Intravilán obce – zahrada V. Houdka“ – sídliště

V Moravském zemském muzeu v Brně je v archeologické sbírce uložen materiál platěnické kultury, signovaný jako Náměšť na Hané s poznámkou „nalezené na zahradě patřící k ville p. V. Houdka, vicepresidenta mor. místodržitelství“. Krabice je označena číslem 426. Jedná se nepublikovaný materiál.

Literatura: Šmíd 2010a, 49, 53.

4) Náměšť na Hané – „K Baběnci“ – sídliště

Sídlištní nálezy z platěnického období. V roce 2008 se v souvislosti s rozvody vody a plynu vyskytly nálezy z KLPP. Keramiku z jednoho objektu lze zařadit do 8. století (př. Kr., pozn. aut.).

Literatura: Šmíd 2010a, 49, 54; Geislerová – Parma eds. 2013, 265.

5) Náměšť na Hané – „Nad hřbitovem“ („Za hřbitovem“) – sídliště

Detektorovým průzkumem T. Přidala v roce 2011 byly zjištěny kovové nálezy z bronzu – trojboká „skytská“ šipka, šipka s tulejkou, plochá šipka a jehlice s kulovitou hlavicí. Jedná se nepublikovaný materiál.

Literatura: „skytská“ šipka v Bartík et al. 2017, 53, 60, Fig. 4:115; dále nepublikováno, informace laskavě poskytnuty M. Kalábkem z Archeologického centra Olomouc.

6) Náměšť na Hané – „Lesní ulice“ – sídliště

Tato archeologická lokalita byla dosud známa jen z povrchových sběrů, prováděných místními zájemci o archeologii, především Tomášem Přidalem. Dne 14. 7. 2008 byl proveden záchranný archeologický výzkum na stavbě dvou rodinných domků v prostoru budoucí Lesní ulice (parcely č. 539/16 a 539/28). Objekty porušené výkopy byly jen ovzorkovány a zdokumentovány. Jednalo se o 8 archeologických objektů z pokročilejší vývojové fáze kultury platěnické. (Materiál z tohoto výzkumu je v současné době nedostupný.) Ve dnech 1. a 2. 4. 2009 byl proveden záchranný archeologický výzkum na místě stavby rodinného domu (parcela č. 539/15). Po skrývce ornice se na světlejším podloží vyrýsovalo celkem 5 archeologických objektů, které byly následně prozkoumány a zdokumentovány. Ve všech případech se jednalo, stejně jako u dvou předcházejících staveb, o sídlištní objekty pokročilejší fáze kultury platěnické.

Literatura: Šmíd 2009a; 2009b, 312; 2010a, 49, 56; 2010b, 372–373; Geislerová – Parma eds. 2013, 265.

7) Náměšť na Hané – „Padělky za Biskupstvím“ („Rybník“) – sídliště

Objekty z období KLPP zachycené roku 2009 při budování kanalizačního řadu do Nových Dvorů, v místní komunikaci před areálem ZD. Keramika KLPP a pozdně halštatská tuhová keramika z povrchových sběrů v poloze „Rybník“ (západní část trati) jsou součástí sbírky A. Prucka z Náměště-Biskupství. Při hloubení rýhy pro uložení kanalizačního řadu v komunikaci před vjezdem na farmu ZD byl zdokumentován a ovzorkován jeden platěnický objekt. Pravděpodobně se jedná o osídlení, které V. Houdek situuje do sousední polní trati „Vrchy“.

Literatura: Houdek 1885, 133; Šmíd 2009c; 2010a, 49, 57.

8) Náměšť na Hané – „Rmíz“ (u Laškova)³ – opevněné výšinné hradiště

Výšinné hradiště uvedeno do literatury V. Houdkem roku 1884, poté I. L. Červinkou roku 1896. Nejstarší shrnující pohled na lokalitu podal J. Skutil roku 1956. V roce 1979 zde provedl sondážní práce M. Šmíd. První zjišťovací archeologický výzkum všech linií

³ Zaběhlý termín „Rmíz u Laškova“ není zcela přesný, trať se jmenuje pouze „Rmíz“. Správně tedy uvádím název hradiště jako Náměšť na Hané – „Rmíz“ (u Laškova).

opevnění a vnitřní plochy provedl v letech 1988 – 1990 Archeologický ústav Československé Akademie věd Brno, opět pod vedením M. Šmída, kdy roku 1989 byly zjištěny doklady přebudování vnitřního opevnění – 4. vnitřní fortifikace – v období platěnické kultury (čelní kamenná plenta, dřevěná hradba srubové konstrukce, znovu prohloubený eneolitický příkop).

Literatura: Houdek 1884, 52–53; Červinka 1896, 17; Červinka 1902, 233; Trnáčková 1968; Skutil 1956, 117–120; Šmíd 1981, 17; 1988; 1993a, 19–77; 1993b, 31–33; 2007, 22, 25, 44, 56, 65, obr. 55; 2010a, 49, 57–58; Nekvasil 1993, 354; Sklenář – Sklenářová – Slabina 2002, 171–172; Čižmář 2004, 186–188.

9) Náměšť na Hané – „Vrchy“ („Za humny“) – žárové pohřebiště, mohyla?, sídliště

Do těchto míst je situována keramika z hrobů KLPP, a snad i bohatě vybavený halštatský žárový hrob, rozoraný roku 1900. J. Nekvasil uvádí: „V. Houdek v roce 1900 zaznamenal, že za humny na polích⁴ se přišlo na pravěké nálezy, které patrně pocházely z hrobu uloženého sotva 1 m pod povrchem. Zmiňuje se o třech nádobách, z nichž dvě lze podle obrázku považovat za lužické, třetí nezobrazil. Železné předměty pocházejí nejspíše z bohatého halštatského hrobu. Popis železných předmětů: 1) železné udidlo s troskami kruhů v okrajových kroužcích, 2) podobné udidlo, silně poškozené rzi (obě udidla datována do stupně Ha C – Mírová 2017, 87, obr. 20, pozn. aut.), 3) železný kroužek, 4) zlomek železného kroužku, 5) polovina železného kroužku, 6) železný kolíček s dírkou uprostřed, 7) dutý železný hrot, 8) malý železný kroužek s připečeným kusem rzi, 9) železná sekera s týlními laloky, 10) silně porušené železné kopí s výrazným žebrem, 11) železná sekera s křídélky (v současnosti se užívá „s raménky“, pozn. aut.). Zda všechny uvedené předměty náleží do Biskupství (tedy lokality Náměšť na Hané – „Vrchy“ („Za humny“), pozn. aut.) nepovažuji za bezpečné. Nálezy jsem se pokusil určit jen podle Houdkova nákresu, neboť v olomouckém museu byly při konservaci spleteny s řadou dalších železných předmětů“ (Nekvasil 1961, 10–11, tab. 150:1–11). K upřesnění nádob, vybírám popis V. Houdka: „Nádobka typu lužického, celá miska s ouškem, polovice malé mističky“ (Houdek 1901, 128). „Není vyloučeno, že nález pocházel původně z hrobu pod mohylou“ (Janásek 1963–64, 199).

⁴ Autor zde přesněji uvádí místo nálezu jako „v polích za humny na Biskupství u Náměště“ (Houdek 1901, 128), které bylo několika dalšími badateli mylně lokalizováno jako poloha „Biskupství (U Náměště)“ (Červinka 1902, 253) nebo „Biskupství“, okr. Prostějov (Mírová 2017, 87). Poloha „Biskupství“ se na katastru Náměště na Hané samostatně nevyskytuje (cf. Šmíd 2010a, 51–52).

Literatura: Houdek 1901, 128; Červinka 1902, 253, obr. 122; 1946; Nekvasil 1961, 10–11, tab. 150:1–11; 1968b, 44; Janásek 1963–64, 199; Šmíd 2010a, 49, 60; Mírová 2017, 87, obr. 20;

10) Náměšť na Hané – „Záhumenská“ („Dvorská čtvrť“, „Slatiny“) – sídlištní nálezy

Sídlištní nálezy z platěnického období. Při hloubení rýh pro dálkové optické kabely došlo k narušení 5 sídlištních objektů, z jednoho získán archeologický materiál KLPP. Antonín Prucek z Biskupství shromáždil při povrchových sběrech na této lokalitě obsáhlou sbírku předmětů KLPP (jehlice, šídla, části náramků, šipky, sekery s tulejí, části srpů, rukojeti srpů, tyčinky, plechy, slitky).

Literatura: Šmíd 1997b; 2010a, 49, 60; Čižmář – Geislerová – Unger eds. 2000, 193; nepublikované nálezy A. Prucka – informace laskavě poskytnuty M. Kalábkem z Archeologického centra Olomouc.

11) Náměšť na Hané – „Valník“ – sídliště, žárové pohřebiště

Nálezy (keramické nádoby) darované V. Houdkem do Vlasteneckého muzea v Olomouci v roce 1914 patří do halštatského období (Nekvasil 1968b, 44). Na lokalitě se nalézají lužické pohřebiště. Roku 1967 konali záchraňovací práce K. Ludikovský a R. Tichý. Při stavbě domků byly porušeny neolitické objekty. Jedna z jam (č. 6) zřejmě pocházela z halštatského období. Soubor obsahoval střepy, z nichž byla slepena amfora, kusy dalších nádob (mísy se zataženým okrajem, amfory) a jiné střepy, zlomek žernovu, kousky mazanice, zlomky zvířecích kostí, kus spálené kosti. Nálezy se jeví jako výrazně sídlištní. Jeden ze střepů typicky starobronzového materiálu, výpalu i tvaru, obsahoval neobvyklou vnitřní výzdobu „v podobě svislého pásu zavěšeného pod okrajem, sestaveného z ostře vyrytých obloučků, tvořících klikatku“. Taková výzdoba je příznačná pro kovotepectví. Analogie z halštatského období je možno najít na oušku jednoho bronzového šálku z depotu z Nákla, a rovněž na plechové záponě a závěsku z knížecího pohřbu v Býčí skále (oboje datovány do pozdního halštatského stupně Ha D). Pravděpodobně se jedná o výzdobný motiv importovaný ze Středomoří, konkrétně z výzdoby bronzových předmětů z Řecka. Kvůli rozporu charakteristiky materiálu a výzdoby, však nelze s určitostí mluvit o halštatské provenienci (Nekvasil 1968b, 44).

Literatura: Nekvasil 1968b, 43–45; 1987, 1–7, příl. 1–8; Tichý 1968, 7–8.

12) Náměšť na Hané – „U nádraží“ – žárové pohřebiště

„Ve sbírce zámeckého muzea v Náměšti na Hané je uloženo mezi ostatními pravěkými nálezy i pět nádob a několik střepů lužické kultury. Na jedné nádobě (č. 2) je nápis: 'Náměšť 4. září 1937 – u nádraží'. Jiné údaje se již o nález nedaly zjistit. Nádoby 1 až 4 pocházejí nepochybně z jednoho nebo více hrobů, neboť ve váze č. 2 se nalézala ještě část spálených kůstek v původním uložení. Tato keramika náleží do halštatského (platěnického) období lužické kultury.“ Součástí sbírky jsou i předměty z předchozích období lužického a slezského. „Byly-li i tyto nálezy v zachycených hrobech u nádraží, není možno stanovit.“ (*Nekvasil 1968a*, 1).

Literatura: Nekvasil 1968a, 1–3, příl. 1–4; *1968b*, 44.

13) Náměšť na Hané – „Oborová“ – sídliště (nelokalizováno)

J. Nekvasil: „Bez bližších údajů jsou uloženy ve VÚ (zřejmě Vlastivědné muzeum, pozn. aut.) v Olomouci střepy. Většinou jsou to atypické střepy z celého vývoje lužické kultury a jen některé z nich lze přesněji datovat. Střepy z halštatského období: 1) výduť z amfory, 2) střepy ze stěny amfory, 3) střepy z členěné mísy, 4) střep z baňaté mísy s dolíkem ve stěně, 5) střep z miniaturní misečky hrubě provedené, 6) střepy z hrnců, 7) polokulovitý šálek“ (*Nekvasil 1961*, 157–158).

Literatura: Nekvasil 1961, 157–158.

8 Metodika zpracování nálezového fondu z výzkumu v Náměšti na Hané – „Lesní ulici“

Stěžejními prvky metodiky této práce jsou podrobná deskripce získaného keramického materiálu a vyhodnocení jednotlivých prvků podle různých kritérií. Tato deskripce keramických fragmentů probíhala měřením příslušných prvků (např. maximální délka a síla stěny střepu) a vizuálním zařazováním v rámci typologické metody (např. keramický tvar nádoby, výzdoba). Jako pracovní prostředí mi posloužila platforma Microsoft Excel 2010, do jejíhož tabulkového prostředí jsem údaje doplňoval. Pro vyhodnocování počtu zastoupení jednotlivých zjišťovaných typů jsem použil přehledných tabulek a grafů, které byly vytvořeny pomocí stejného počítačového modulu.

Údaje jsou zaznamenány podle alfanumerických kódů, jejichž vysvětlení je součástí této práce a její přílohy. Tyto kódy byly z velké části převzaty z prací dřívějších

autorů (evidenční znaky: *Kuna – Němcová 2012*, 51 (kromě kódů: „identifikátor (ID)“, neboť všechny zaevidované fragmenty mají „inventární číslo (IC)“, dále není uváděna „hloubka“ a „metry/úsek“, neboť tyto údaje nejsou známy); kvantitativní znaky: *Šabatová – Vitula 2002*, 13 (kromě kódů „počet kusů (PK)“ a „počet jedinců (PJ)“, neboť možnosti slepení fragmentů nebyly zjišťovány, a tím by počet jedinců byl téměř vždy „1“); metrické znaky: *Parma 2001*, 54 (zde jsem přidal položku „průměr výduti (ØV)“, neboť tam, kde nebylo možno zjistit, zda se jedná o maximální výduť, změřil jsem výduť v měřitelném úseku, aby byla získána alespoň představa o velikosti nádoby; všechny údaje uvedeny v mm); morfologické znaky – „kategorie fragmentu (KF)“: *Sklenář 1998*, 5; typologické znaky – „keramická hmota (KH)“: *Chytráček – Bernat 2000*, 293; „úprava povrchu (ÚP)“, „keramický tvar (KT)“, „výzdoba (V)“ – při nevelkém množství výzdobných prvků zjednodušuji na jedno pole (ve kterém se vyskytnou nejvíce dva typy výzdoby), a nakonec „odkazy na tabulky (TAB) a poznámky (POZN)“: *Novák 2015*, 24–32, tab. VII, obr. 9–13; part. *Dreslerová 1995*, 4–13, Fig. 5, 6). V poznámce (tab. 9–13) jsou také uvedeny upřesňující informace o kategoriích fragmentů označených jako J (jiný), úpravě povrchu (včetně možných reziduí potravy), různá specifika keramických tvarů a výzdoby.

K nálezovému fondu poznamenávám, že portfolio keramických artefaktů je ve značně fragmentárním stavu. Nebyla nalezena žádná kompletní keramická nádoba, ani v laboratoři ÚAPP Prostějov se nepodařilo žádnou keramickou nádobu zrekonstruovat. Tudíž se veškerá popisná činnost odehrává v rovině fragmentů – keramických střepů. Deskriptivní systém tvarů keramických nádob ideově vychází z práce Anny O. *Shepard (1956, 225–248, Fig. 22)*, jež v Čechách pro halštatské období rozvinula D. *Dreslerová* v rámci vyhodnocení pozdně halštatského sídliště v Jenštejně, okr. Praha-východ. Rovněž zde vytvořila schéma výzdobných motivů halštatské keramiky (*Dreslerová 1995, 4–9, Fig. 5, 6*). (Z této práce plně přebírám pouze jeden tvar nádoby – amforu typu 21333.) Pro zpracování nálezového fondu použiji stejný systém, avšak modifikovaný M. Novákem pro hradiště (výšinné sídliště) na „Malém Chlumu“ u Krhova a jeho zázemí (*Novák 2015, 23–34, tab. IV–XI, obr. 9–13*), jehož tvarové a výzdobné spektrum lépe koreluje s geograficky a kulturně bližšími nálezy získanými na Lesní ulici v Náměšti na Hané.

Jelikož se v práci M. Nováka pro některý prvek výzdobného motivu objevuje pouze jedna varianta takového provedení (např. č. 506 – trojnásobný vodorovný žlábek s odstupy), bylo po dohodě s vedoucím práce, kvůli nadbytečné komplikaci jednoho

vícenásobného typu výzdoby, ponechán stejný prvek výzdoby s tím, že do poznámky (tab. 9–13) se uvede specifikace tohoto prvku (např. sedminásobný žlábek). V 15 případech rozšiřuji paletu nových výzdobných motivů, absentujících jak v práci M. Nováka, tak v iniciační studii D. Dreslerové (podrobněji viz kap. 10.1.2).

Systém deskripce pro stavební keramiku – mazanici byl rovněž převzat z dřívějších prací. Evidenční znaky jsou totožné jako v případě keramiky (*Kuna – Němcová 2012*, 51), a samotné vlastnosti mazanice přebírám z práce P. Vařeky (1995, 61), kromě ukazatelů „vnitřní a vnější strana“, neboť pro fragmentární a abradovanou mazanici z Náměště plně dostačují popisy „barva“, „materiál“, „výpal“ a „otisky“. Navíc přidávám ještě deskriptor „počet fragmentů (PF)“, „hmotnost (g)“ a „poznámka (POZN)“.

U osteologického materiálu uvedl M. Holub kromě evidenčních položek ještě deskriptory „počet fragmentů (PF)“, „druh kosti (DK)“, „část kosti (ČK)“, „stranové určení kostí (STR)“, „druh zvířete (DZ)“, a „poznámka (POZN)“. Rozbor zvířecích kosterních ekofaktů M. Holuba uvádím v samostatné stati (kap. 10.3).

Kamenná industrie je zastoupena několika kusy ekofaktů, které většinou nenesou znaky intencionálního opracování. Po povinném evidenčním označení zde uvádím „počet jedinců (PJ)“, „hmotnost (g)“ a „poznámku (POZN)“, kde předkládám jednoduché typologické zařazení horniny.

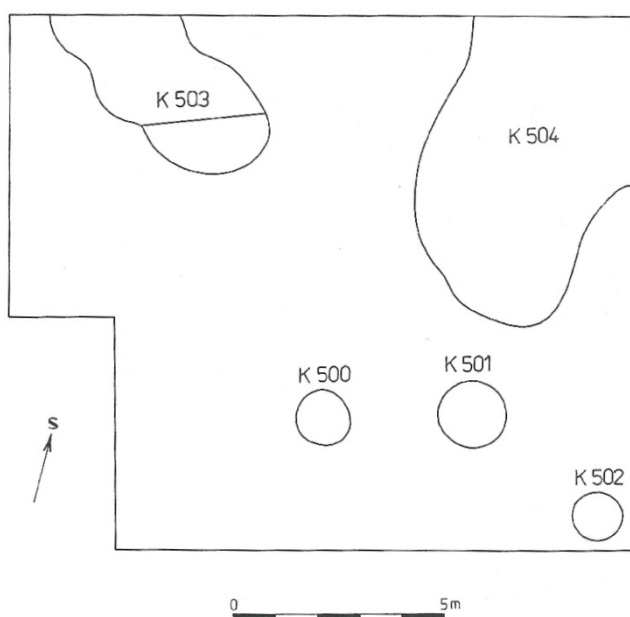
Z metalických artefaktů se zachoval pouze jediný kus – kroužek. Za evidenčními znaky dále jako kvantitativní deskriptor zmiňuji „počet fragmentů (PF)“, z metrických pak „maximální průměr (Ø)“, „síla drátu (ØD)“, vše v mm, a „hmotnost (g)“, z typologických znaků potom „druh kovu (DK)“, „povrch (PO)“ a „tvar (TV)“. Tento artefakt byl i kresebně zpracován, uvádím tedy i „odkazy na tabulky (TAB) a poznámky (POZN)“.

9 Výzkum Náměšť na Hané – „Lesní ulice“

9.1 Popis výzkumu

Terénní záchranný archeologický výzkum probíhal v Náměšti na Hané – „Lesní ulici“ ve dnech 1. – 2. dubna 2009 pod vedením M. Šmída z ÚAPP Brno, pobočka Prostějov. Byl realizován na místě stavby rodinného domu, na parcele katastru nemovitostí č. 539/15. Plocha výzkumu činila cca 15 x 13 metrů, kde v JZ rohu zůstala

plocha cca 5,5 x 2,5 metrů neprozkoumána. Celková plocha výzkumu tedy činila cca 181 m² (obr. 2). Bylo zde zjištěno celkem 5 archeologických objektů (K 500 – 504), které byly následně prozkoumány a zdokumentovány. Ve všech případech se jednalo, stejně jako u dvou předcházejících staveb (výzkum z roku 2008, pozn. aut.), o sídlištní objekty „pokročilejší fáze kultury platěnické“ (Šmíd 2010b, 372–373). Výplň těchto objektů nebyla nijak stratifikována ve vrstvách, máme tedy k dispozici vyzdvžený materiál z jednotlivých sídlištních objektů, který byl následně laboratorně ošetřen a zainventován.

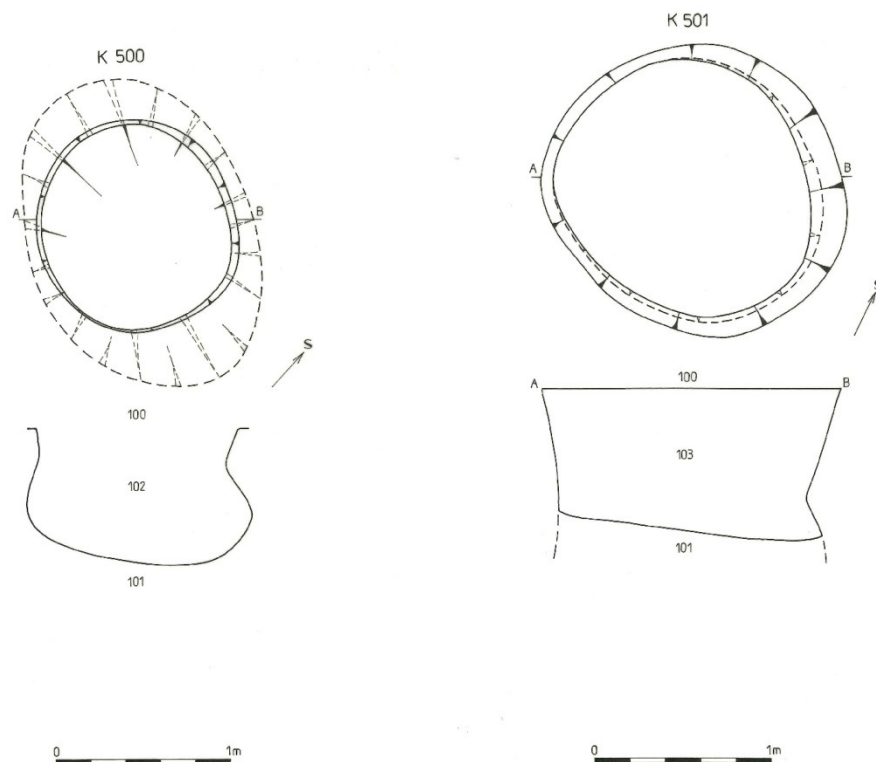
Obr. 2: Rozmístění zjištěných archeologických objektů výzkumu z roku 2009 na lokalitě Náměšť na Hané – „Lesní ulice“ (Šmíd 2009a, obr. 2)

9.2 Popis jednotlivých objektů

Objekt K 500 – Jáma s nepravidelným kruhovým půdorysem (ústí kruhové, v hloubce oválná), vakovitého profilu s mísovitým, na jednu stranu se svažujícím dnem, s nejdelšími rozměry 1,85 x 1,3 m a hloubkou 0,8 m (obr. 3). Výplň jámy tvořila tmavá hnědošedá, středně ulehlá prachová hlína. Jedná se pravděpodobně o „vakovitou zásobní jámu“.

Objekt K 501 – Jáma pravidelného kruhového půdorysu s vanovitým řezem (na jedné straně s trapézovitým ukončením) s rovným, ale mírně se svažujícím dnem, o rozměrech 1,75 x 1,6 m a hloubkou 0,85 m (obr. 4). V nákresu M. Šmída je naznačeno možné pokračování výplně do hlubších vrstev. Výplň objektu byla tmavá hnědošedá, středně

ulehlá prachová hlína s čočkami spraše a hrudkami i drobký mazanice. Zřejmě jde o zásobní jámu, není však jisté, zda profil nepokračuje hlouběji, tudíž by se mohlo například jednat o vakovitou zásobnici, informace však nemáme. Za dané situace bych opět zvolil pojem „vakovitá zásobní jáma“.

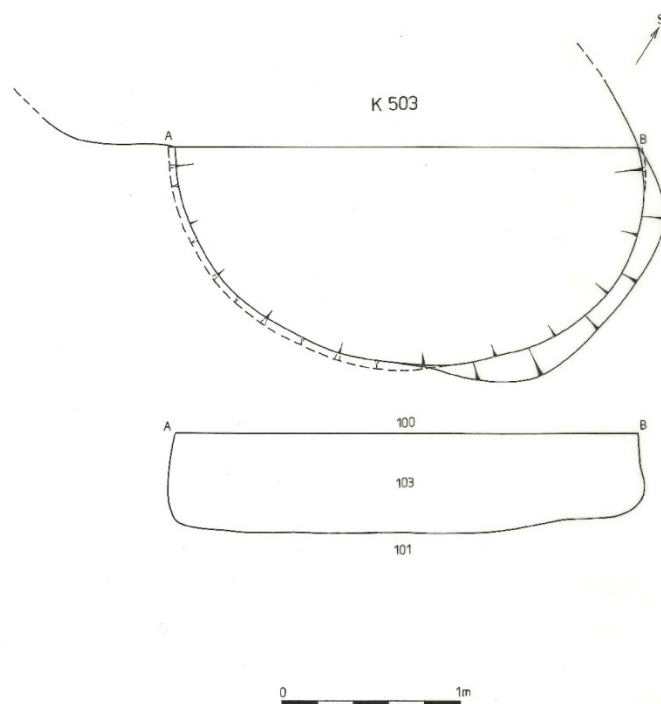

Obr. 3 a 4: Objekty K 500 a K 501 z Náměstě na Hané – „Lesní ulice“, zásobní jámy (Šmíd 2009a, obr. 3, 4)

Objekt K 502 – Jáma s průměrem ústí 1,2 m. Další údaje včetně výplně jámy nejsou známy, včetně kresebné dokumentace.

Objekt K 503 – Jáma nepravidelného půdorysu (pravděpodobně hliník) s vanovitým řezem a rovným dnem. Největší rozměry na zkoumané ploše činí 4,2 x 2,7 m, s hloubkou 0,55 m (obr. 5). Složení výplně tvořila středně ulehlá prachová hlína barvy tmavé hnědošedé, s čočkami spraše a hrudkami i drobký mazanice.

Objekt K 504 – Jáma (pravděpodobně hliník) s maximálními rozměry 7,5 x 5 m na odkryté ploše. Žádné další informace, včetně výplně objektu, k této exkavaci nebyly zaznamenány, včetně kresebné dokumentace.

Obr. 5: Objekt K 503 z Náměště na Hané – „Lesní ulice“, pravděpodobně hliník (Šmíd 2009a, obr. 5)

Na celé ploše záchranného výzkumu se neobjevily žádné stopy po nadzemních či polozahloubených obytných objektech, které bývají zachycovány v podobě linií (nebo shluků) kůlových jamek. Tato skutečnost se dá vysvětlit tím, že sídlištní objekty se na halštatských sídlištích mohou nacházet mimo zastavěnou hospodářskou plochu (cf. *Tajer 2016*, 383), tudíž lze uvažovat o tom, že v nějakém perimetru od výzkumu z roku 2009 lze očekávat nálezy jmenovaných obytných objektů.

10 Vyhodnocení artefaktů, ekofaktů a naturfaktů

10.1 Základní parametry keramického souboru

Keramické fragmenty tvoří většinu nálezů z lokality Náměšť na Hané – „Lesní ulice“ a její vyhodnocení bude stěžejní částí předkládané práce. Pouze z těchto dat se dá pomýšlet na rámcové chronologické zařazení sídliště, a to především ze spektra výzdobných motivů, které je chronologicky citlivější než samotné tvary keramických nádob. Pro porovnání svých výsledků využiji práce nedávno publikujících badatelů v oblasti platěnické kultury (e. g. *Bambasová 2014*; *Novák 2015*).

Objekt	Počet fragmentů	%	Počet jedinců	Hmotnost (g)	%
K 500	154	38%	142	5356	39%
K 501	20	5%	20	374	3%
K 502	10	2%	10	285	2%
K 503	191	47%	188	6722	49%
K 504	29	7%	29	949	7%
Celkem	404	100%	389	13686	100%

Tab. I: Základní přehled o počtu a hmotnosti keramiky z objektů K 500 – 504 z Náměště na Hané – „Lesní ulice“.

Jak je patrné z tabulky I, nejvíce materiálu pochází ze dvou objektů, vakovité zásobnice (K 500) a hliníku (K 503). V těchto dvou kontextech se rovněž nachází několik zlomků nádob, které byly na ÚAPP Prostějov slepeny, a nový celek je označen jedním inventárním číslem. V případě inv. č. A 106201 se jedná o 9 fragmentů jedné nádoby – mísy, s malováním slezského typu 0a (viz níže), avšak bez možnosti další rekonstrukce. Inv. č. obdržel pouze jeden fragment, celý soubor je uschován odděleně.

10.1.1 Druhy keramiky

Jak již bylo řečeno výše, deskriptivní systém vychází z práce A. O. Shepard (1956, 225–248, Fig. 22). Vzhledem k tomu, že celý systém byl již několikrát podrobně představen (Dreslerová 1995, 4–7, Fig. 5; Veselá 2007, 51–60; Novák 2015, 23–34, tab. IV–XI, obr. 9–13), shrnu pouze základní informace celého popisného (deskriptivního) systému:

Prvním kritériem je tzv. vertikální dělení keramických nádob. Zde je sledováno několik bodů na tektonice nádob (Shepard 1956, 226, Fig. 18), jejichž vyhodnocením získáme tři základní druhy keramických nádob – otevřené (numerický kód 100), jednoduché a závislé uzavřené nádoby (kód 200) a nezávislé uzavřené tvary (kód 300). Zde je nutno zjistit, zda je nádoba tektonicky otevřená (100), uzavřená (200) nebo má-li složitější tvar, ve většině případů složený z uzavřeného těla s otevřeným hrdlem. Trojice kódů se dále dělí na jednoduché tvary (např. 110), prohnuté tvary (např. 120) a složené tvary (např. 130). Jemnějším dělením (např. 111, 123, 132) se typologicky označují již přímo jednotlivé keramické tvary. Druhým rozlišovacím standardem je tzv. horizontální dělení. Jedná se o bázi založenou na typologickém dělení druhů keramických nádob dle jejich funkčního zařazení. Najdeme zde tedy hrnce (kód 11000), vázy (kód 12000),

hrncovité zásobnice (kód 13000), amfory/osudí⁵ (kód 21000), lahve (kód 22000), amforovité zásobnice (kód 23000), další amforovité nádoby (kód 24000), mísy (kód 31000), šálky (kód 32000), džbánky (shodně kód 33000), pohárky (kód 34000), a vykuřovadla (kód 41000), a další předměty z pálené hlíny jako jsou podložky (kód 51000), pokličky (kód 52000), přesleny (kód 61000), závaží (kód 62000) a kolečka (kód 63000) (*Novák 2015*, 25–27, obr. 9–11). Jeden tvar nádoby (amfora, kód 21333) přebírám z práce D. *Dreslerové* (1995, Fig. 5) a doplňuji do tabulek M. Nováka.

Celý systém komplexního kódu keramických nádob funguje tak, že na prvních dvou pozicích jsou dosazována čísla z horizontální řady, a na tři zbývající místa se dosazuje kód z řady vertikální. Máme-li například hrnec (11000), který má kulatější soudkovitý tvar (211), bude jeho kódové označení 11211. Amforovitá zásobnice (23000) s kulatým vakovitým tělem a plynulým přechodem těla v otevřené hrdlo (321), bude nést kód 23321.

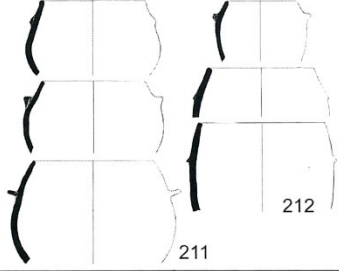

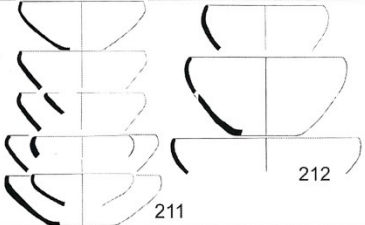
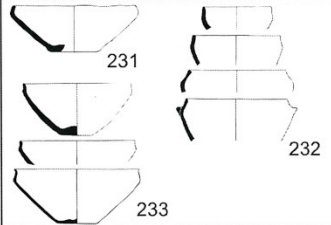
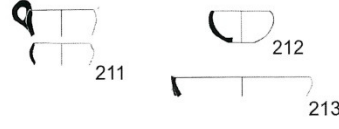
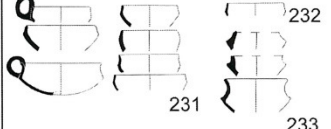

Podle níže uvedených tabulek (obr. 6–8) označuji zjištěné keramické fragmenty nádob i v této práci. Tam, kde není možno podle typologických hledisek nádobu zcela zařadit či definovat, použiji pouze část tohoto kódového výběru (např. 11210, nebo jen 31000). K celkové analýze nálezového fondu z Náměště na Hané – „Lesní ulice“ je tento výběr dostačující.

Celý systém je graficky znázorněn v následujících tabulkách:

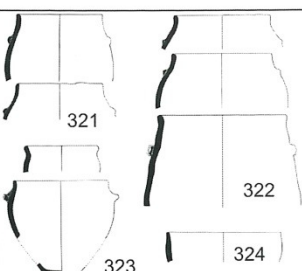
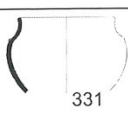
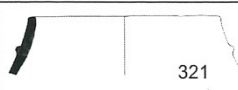
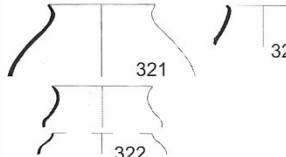

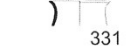

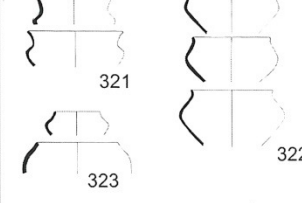
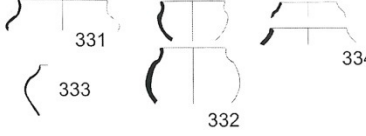
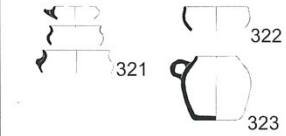
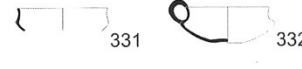

⁵ Starší název „osudí“ je používán zejména na Moravě. Rozdíl mezi amforou a osudím vysvětlil M. Golec tak, že amfora je vyšší než širší, naopak osudí je širší než vyšší. Z typologického hlediska se však jedná o stejný druh nádoby (*Golec 2003b*, 32). Vzhledem k fragmentárnosti keramického nálezového fondu z Náměště na Hané – „Lesní ulice“ a nemožnosti stanovit přesný druh, budu používat obě varianty.

KRHOV „MALÝ CHLUM“ a OBORA „POD CHLUMEM“		100		
		110	120	130
10000	11 000 hrnce			
	12 000 vázy			
	13 000 hrncovité zásobnice			
20000	21 000 amfory			
	22 000 lahve			
	23 000 amforovité zásobnice			
	24 000 amforovité nádoby			
30000	31 000 mísy			
	32 000 šálky			
	33 000 džbánky			
	34 000 pohárky			
40000	41 000 vykuřovadla			
50000	50 000 podložky, pokličky			
60000	60 000 přesleny, závaží, kolečka			

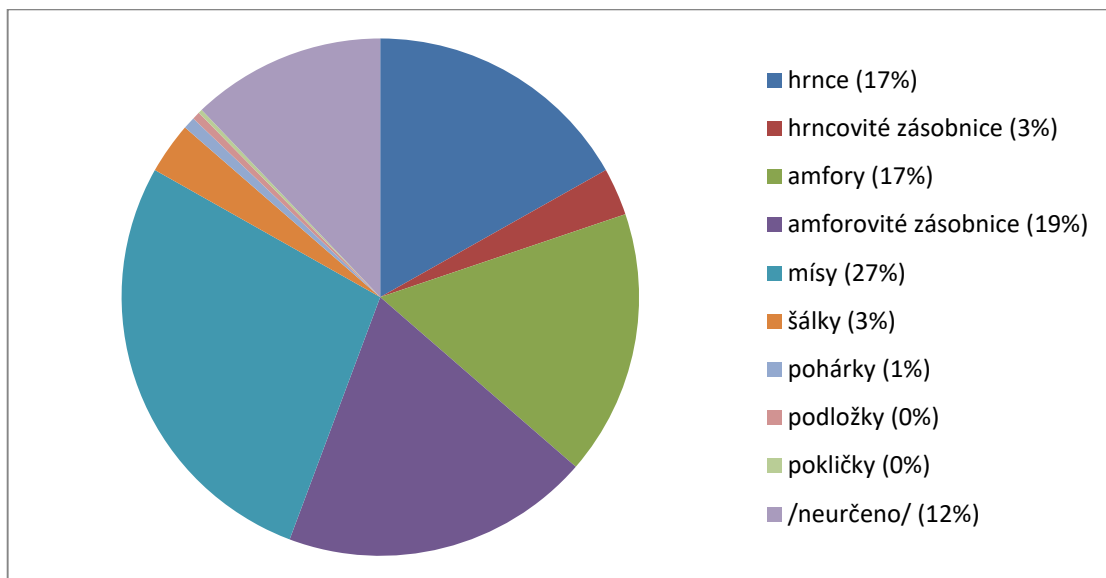
Obr. 6: Deskriptivní systém keramických nádob – nádoby otevřené (kód 100) (Novák 2015, 28, obr. 9).

KRHOV „MALÝ CHLUM“ a OBORA „POD CHLUMEM“		200	
		210	230
10000	11 000 hrnce		
	12 000 vázy		
	13 000 hrncovité zásobnice		
20000	21 000 amfory		
	22 000 lahve		
	23 000 amforovité zásobnice		
	24 000 amforovité nádoby		
30000	31 000 mísy		
	32 000 šálky		
	33 000 džbánky		
	34 000 pohárky		
40000	41 000 vykuřovadla		
50000	50 000 podložky, pokličky		
60000	60 000 přesleny, závaží, kolečka		

Obr. 7: Deskriptivní systém keramických nádob – nádoby jednoduché a závislé uzavřené (kód 200)
(Novák 2015, 29, obr. 10).

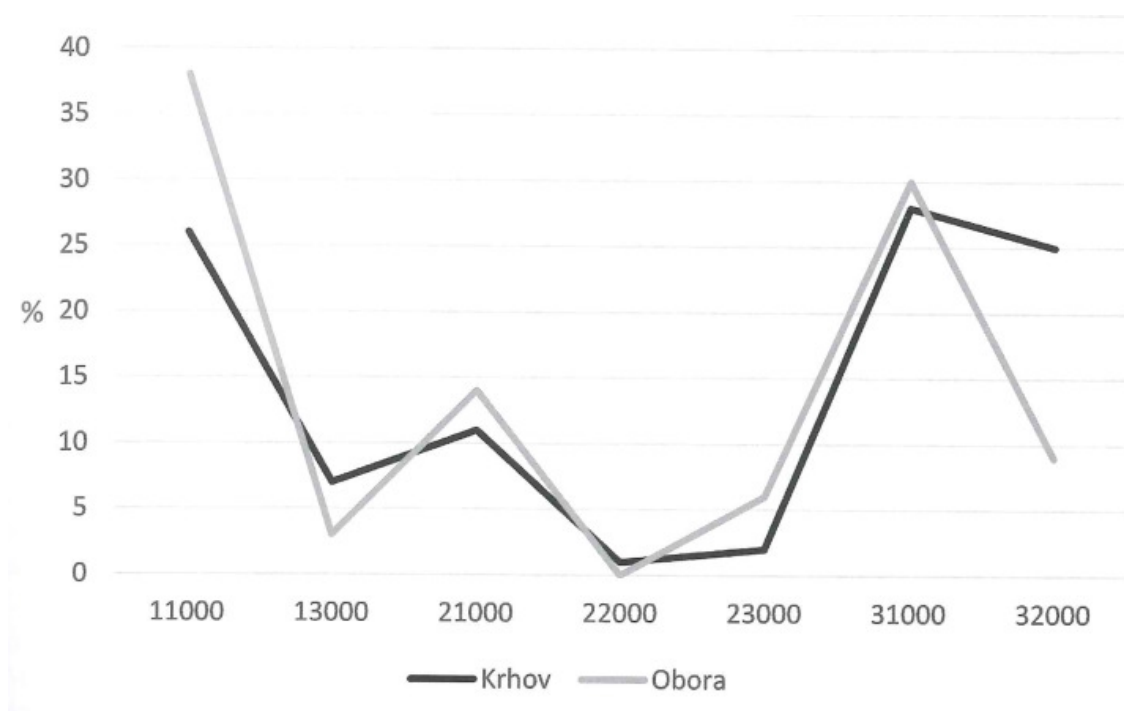
KRHOV „MALÝ CHLUM“ a OBORA „POD CHLUMEM“		300	
		320	330
10000	11 000 hrnce		
	12 000 vázy		
	13 000 hrcovité zásobnice		
20000	21 000 amfory		
	22 000 lahve		
	23 000 amforovité zásobnice		
	24 000 amforovité nádoby		
30000	31 000 mísy		
	32 000 šálky		
	33 000 džbánky		
	34 000 pohárky		
40000	41 000 vykuřovadla		
50000	50 000 podložky, pokličky		
60000	60 000 přesleny, závaží, kolečka		

Obr. 8: Deskriptivní systém keramických nádob – nádoby nezávislé uzavřené (kód 300) (Novák 2015, 30, obr. 11), přidána amfora kódu 21333 (Dreslerová 1995, Fig. 5).

Graf 1: Zastoupení jednotlivých druhů keramických nádob z Náměště na Hané – „Lesní ulice“ v rámci horizontálního dělení.

Z grafu 1 je zřejmé, že nejčastěji jsou v kontextu zahloubených objektů v Náměšti na Hané – „Lesní ulici“ zastoupeny mísy (27%). Vzácná shoda v četnosti výskytu potom panuje u trojice keramických tvarů (hrnce, amfory, amforovité zásobnice), pro všechny okolo 18%. Hrcovité zásobnice a šálky představují jen 3% výskyt, pohárků zde bylo nalezeno jen 1%. Lze tedy říci, že v tomto souboru je početně nejvíce nádob užívaných pro konzumaci pokrmů a nápojů. Tento názor akcentuje i nezanedbatelný výskyt pozůstatků na vnitřních stěnách těchto nádob, které charakterizují jako tzv. rezidua potravy. K utvrzení by však přispěla až chemická analýza těchto zbytků. Jestliže jsou výzdobné prvky, například u mís zastoupeny jen u 17% fragmentů (viz níže), jedná se pravděpodobně o nádobí nepříliš majetných vrstev obyvatelstva. Ani u šálků a pohárků se výzdoba příliš nevyskytuje. Častěji jsou pak zdobené amfory (36%). Kuchyňské a skladovací nádoby jsou zastoupeny jen o málo méně. Zde mírně převládají převážně nezdobené amforovité zásobnice, podíl hrnců však není zanedbatelný. V případě Náměště na Hané – „Lesní ulice“ tedy vše ukazuje na zásobní/odpadní jámy běžného vesnického typu sídliště.

Graf 2: Srovnávací vyhodnocení zastoupení halštatských keramických tvarů na lokalitách Krhov – „Malý Chlum“ a Obora – „Pod Chlumem“ (Novák 2015, 83, obr. 40).

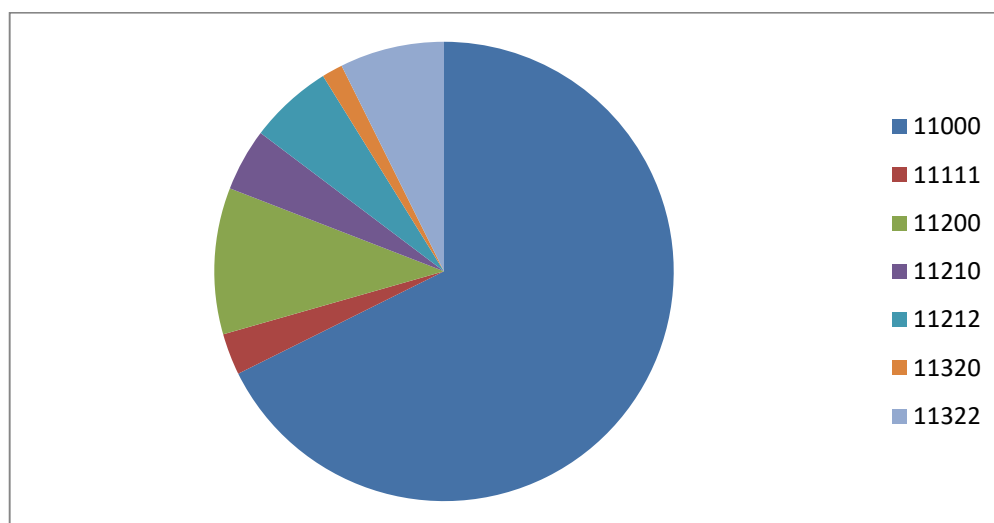
Pro srovnání uvádím vyhodnocení zastoupení jednotlivých skupin tvarů keramických nádob M. Nováka z jeho práce z roku 2015 (graf 2). Na první pohled zaujme téměř totožný podíl mís ve všech třech nálezových kontextech. Amfory se vyskytují rovněž relativně stejně často. Naopak rozdílem je vyšší procento amforovitých zásobnic v Náměšti na Hané – „Lesní ulici“. Markantní podíl šálků na lokalitě Krhov – „Malý Chlum“ ostře kontrastuje s mizivým procentem těchto nádob v Náměšti na Hané – „Lesní ulici“, podobně jako výskyt hrnců na lokalitě Obora – „Pod Chlumem“.

10.1.1.1 Hrnce

Tento druh hrubších nádob je na sídlišťích často nalézán, neboť se jedná o užitkovou keramiku používanou pravděpodobně pro účely přípravy nebo uchovávání pokrmů. Zřídka se hrnce vyskytují v hrobových celcích (Veselá 2007, 63). Mívají soudkovitý až vejčitý tvar, který někdy v horní části obtáčí horizontální plastická lišta, nebo se na jejím místě vyskytují výčnělky. Hrnce nebývají nápadně nebo výrazně členěné. Zachovávají si stejnou podobu po celé halštatské období, proto nejsou chronologicky příliš citlivé a k zařazování do jednotlivých stupňů se nehodí (Bambasová 2014, 54).

V Náměšti na Hané – „Lesní ulici“ bylo nalezeno celkem 68 fragmentů hrncovitých nádob (graf 3), z čehož 46 nebylo blíže specifikováno (typ 11000) (tab.

8:4), 2 střepy pocházely z hrnců se svislým tělem od okraje po výdut' (typ 11111), 7 kusů uzavřených hrnců bez bližší specifikace (typ 11200) (tab. 1:2), 3 fragmenty nádob mírně zaoblené až vejčité profilace (typ 11210), 4 hrnce mírně zaoblené profilace (typ 11212) (tab. 1:3), 1 fragment hrnce s prohnutým hrdlem (typ 11320) a 5 střepů s mírně kónickým tělem a mírně ven vyhnutým okrajem (typ 11322). Dva posledně jmenované typy jsou charakteristické pro pozdně halštatský stupeň (*Nekvasil 1974, 272; 1995, Taf. 64; Novák 2015, 83*).

Graf 3: Zastoupení typů hrncovitých nádob z Naměště na Hané – „Lesní ulice“.

Tloušťka střepů se pohybovala v rozmezí 7 – 14 mm, průměr okrajů mezi 110 – 240 mm (okraje zjištěny u 16 fragmentů). U výdutí (vč. maximálních) byly zjištěny hraniční hodnoty v podobě 100 – 280 mm. Ve dvou případech se průměr fragmentu nádoby zjistit nepodařilo. Keramické těsto mělo převážně hrubší konzistenci s ostřivem v podobě makroskopických úlomků rozdrcených hornin, nezanedbatelné procento střepů však bylo zhotoveno z jemnějšího materiálu s ojedinělou příměsí tvrdšího ostřiva. Byl zjištěn vesměs hlazený povrch vnějšku i vnitřku nádob, často však vyhlazený nerovnoměrně. Pouze v jednom případě se jednalo o povrch z obou stran hlazený a leštěný. U hrnců nebylo zjištěno tuhování povrchu.

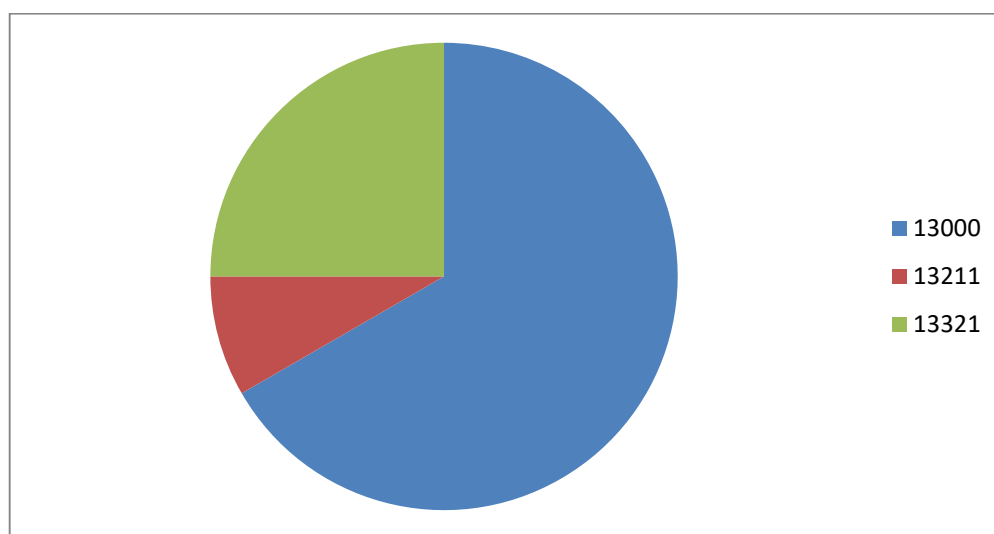
Výzdoba byla zjištěna na 10 fragmentech hrncovitých nádob (tj. v 15% případech). Na třech neurčených tvarech a dvou uzavřených hrncích (tab. 1:2) byla zjištěna výzdoba v podobě nehtových vrypů (kód 411). Nehtové vrypy jsou dle J. Nekvasila typické pro pozdní halštat, ovšem na nádobách s měkce vymodelovaným hrdlem, které byly například nalezeny na pohřebišti Slatinky – „Nivky“ (*Nekvasil 1960, 52, tab. XIII:1; Novák 2015, 84, 143, 152, 156, tab. 19:6, 28:16, 32:11*). Zde se ovšem vyskytují jen na fragmentech nádob zaoblených hrnců, hrnců mírně zaoblené profilace, nebo neurčených

tvarech (typy 11210, 11212 a 11000). V jednom případě blíže neurčeného hrnce byla také shledána lišta s důlky, které byly vhloubeny přes celou šířku této lišty (kód 914), v tomto případě mírně deformovanou (tab. 8:4). U jednoho hrnce se svislým tělem a jiného hrnce mírně zaoblené profilace se vyskytla hrotitá, šikmo přesekávaná lišta (kód 915) (tab. 1:3). Plastický motiv přesekávané lišty, převzatý z horákovského prostředí, je zmiňován jako prvek řadící se k pozdnímu halštatskému období Ha D2 (*Golec 2003b*, 203, tab. 15:1; *Bambasová 2014*, 55). Kombinace výzdoby byla zjištěna ve dvou případech: Linie nehtových vrypů (kód 411) a větší oválný výčnělek (kód 921) byl zjištěn na jednom fragmentu hrnce mírně oblé profilace. Druhým případem je střep hrncovité nádoby s mírně kónickým tělem a mírně ven vyhnutým okrajem, na kterém byla zjištěna hrotitá lišta (kód 912) s plochým výčnělkem na této liště (kód 926) (tab. 2:5).

10.1.1.2 Hrncovité zásobnice

Dalším typicky sídlištním typem keramiky jsou hrncovité zásobnice. Jsou opět uzavřené, nebo s prohnutým tělem. Oproti hrncům jsou silnostěnné, mají větší průměry těl, naopak stejně jako hrnce mívají v horní části plastickou výzdobu v podobě lišt. Výčnělky se vyskytují většinou pouze jako součást těchto lišt, nikoli jako samostatný prvek ve spodní části těla nádob (cf. amforovité zásobnice).

V nálezovém souboru se vyskytlo celkem 12 fragmentů hrncovitých zásobnic (graf 4), z nichž 8 se nepodařilo blíže určit, 1 střep byl definován jako nádoba uzavřená (typ 13211) a 3 fragmenty jako hrncovité zásobnice s mírně prohnutým hrdlem (typ 13321) (tab. 1:4).

Graf 4: Zastoupení typů hrncovitých zásobnic z Náměště na Hané – „Lesní ulice“.

Keramika tohoto typu je vesměs silnostěnná, rozmezí síly střepů se pohybovalo mezi 9 – 17 mm, jeden střep nebyl z důvodu poškození takto metricky určen. Průměry výdutí byly zaznamenány v rozmezí 240 – 450 mm s tím, že okraj nebyl zjištěn u žádného z fragmentů. U jednoho kusu nebyla určena ani tloušťka střepu, ani průměr nádoby. Z hlediska materiálu převládala opět hrubší konzistence s příměsí ostrých úlomků drcených hornin, ve 3 případech se jednalo o drolivé těsto s příměsí větších kaménků. Povrch fragmentů hrncovitých zásobnic byl shledán opět většinou nerovnoměrně vyhlazený, v několika případech až hrubý bez hlazení. Tuhování povrchu zde nebylo zjištěno.

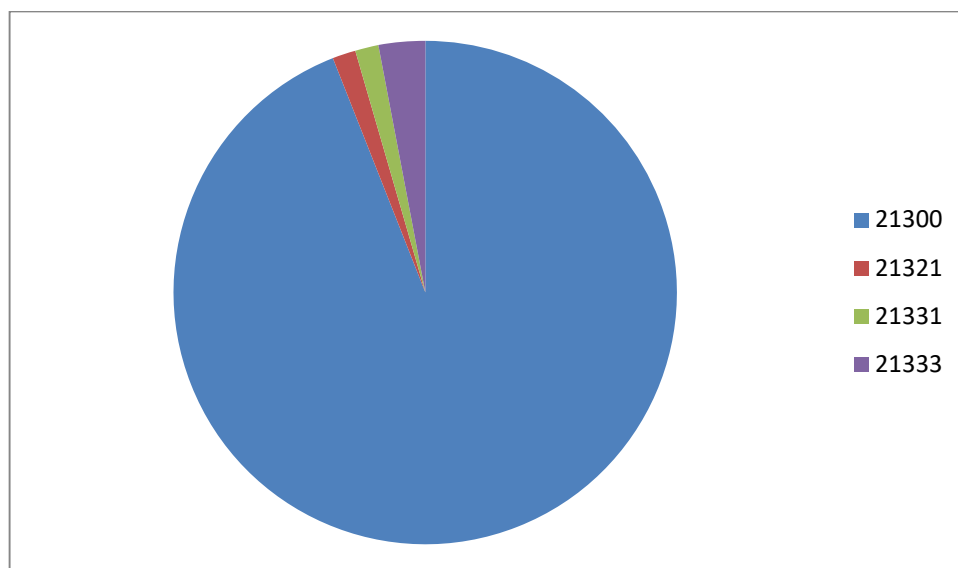
Na těchto nádobách byla nalezena pouze plastická výzdoba, a to ve 4 případech (33%). U jedné blíže neurčené hrncovité zásobnice byla shledána hrotitá lišta (kód 912), u jiné uzavřené nádoby poničená lišta obdélníkového průřezu (rovněž kód 912), další fragment zásobnice s mírně prohnutým hrdlem nesl plastickou lištu s důlky přes celou šířku této lišty (kód 914) (tab. 1:4). Jedinou kombinaci výzdoby vykazuje střep z exempláře nádoby s mírně prohnutým hrdlem, který nesl hrotitou plastickou lištu (kód 912), na níž se nacházel mírně prožlabený výčnělek se dvěma oblými vrcholy (kód 923).

10.1.1.3 Amfory/osudí

Tato skupina středně velkých nádob se prezentuje pouze v morfologii trojčlenné profilace s kulovitým tělem, a více či méně prohnutým hrdlem (kód 300 vertikálního dělení). Díky své tvarové variabilitě a bohatší výzdobě jsou také chronologicky citlivější než předchozí skupiny nádob (*Novák 2015*, 62). Ve stupních Ha C2 až Ha D1 na amforách/osudí najdeme množství výzdobných prvků (*Bambasová 2014*, 51), jejichž variabilita a rozmanitost později roste (*Golec 2003b*, 33).

Výzkum na Lesní ulici přinesl 67 fragmentů zařazených mezi amfory/osudí (graf 5). Celých 63 kusů díky své fragmentárnosti nebylo možno blíže definovat (kód 21300 – obecně trojčlenná profilace) (tab. 2:4; 6:1,3,5; 7:4), po jednom střepu byl zjištěn tvar amfory/osudí s vakovitým tělem, užším hrdlem a ven vyhnutým okrajem (kód 21321) (tab. 6:2), a rovněž nádoba ostřejší profilace s téměř lomeným přechodem výdutí a hrdla (kód 21331) – ostrá profilace by obecně měla odpovídat stupni Ha C2 (*Golec 2003b*, 33). Poslední dva fragmenty byly asociovány s tvarem nádoby kódu 21333 (tab. 4:2, 6:4), převzatým z tvarového spektra definovaného D. Dreslerovou na pozdně halštatském sídlišti v Jenštejně (*Dreslerová 1995*, Fig. 5). Jedná se o nižší nádobu

s výrazným lomem na hraně výduti a podhrdlí, umocněným oběžným žlábkem, a mírně ven vyhnutým krátkým okrajem.

Graf 5: Zastoupení typů amfor/osudí z Náměště na Hané – „Lesní ulice“.

Amfory/osudí jsou nádoby střední síly stěn, v našem případě se síla stěny střepů pohybovala od 6 do 11 mm. Průměry okrajů byly zjištěny u 6 fragmentů a pohybovaly se v rozmezí 140 – 300 mm. Výdutě vykazovaly hraniční hodnoty průměrů od 80 do 450 mm, v případě nízkých hodnot se zřejmě jedná o malou amforku/osudíčko. U jednoho kusu nebylo možno průměr nádoby změřit. U některých tenkostěnných amfor již bylo možno shledat jemný keramický materiál – buď jemnější hmotu s ojedinělou příměsí menších kamének, nebo dokonce jemný plavený materiál. Silnostěnné fragmenty vykazovaly buď hrubší písčitou strukturu s hrubozrnnou příměsí kamének, nebo jemnější písčitou konzistenci s ojedinělou příměsí tvrdšího ostřiva. Na vnějším povrchu nádob už bylo více jak v polovině případů (37) zjištěno tuhování (leštěné či setřené – 55%). Jinak zde byl zjištěn vesměs hlazený rovný povrch. Na povrchu uvnitř nádob najdeme tuhování pouze v 15% případů (10 kusů). Zato se tu v několika případech objevuje leštění povrchu. Zbytek spektra tvoří rovné či nerovné hlazené povrchy.

Výzdoba na amforách, která je stěžejním prvkem pro určení chronologického zařazení celého archeologického kontextu, se vyskytuje na 36% fragmentů. Vhloubená výzdoba rytá je zastoupena svazkem rytých oběžným linií (kód 101), dvojnásobnou rytou oběžnou linií (varianta kódu 101), kombinací svazků trojnásobných vodorovných a pětinasobných šikmých rýh (varianta kódu 106) (tab. 2:4), svazky rýh, které směřují šikmo přes sebe (kód 130b – nový prvek výzdoby) (tab. 2:3). Vhloubená žlábkovaná

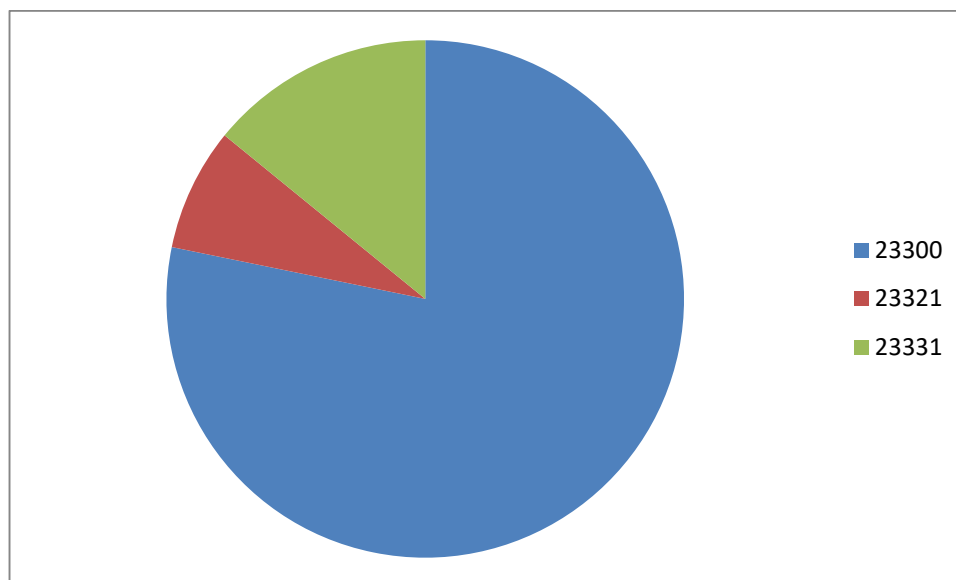
výzdoba potom singulárním oběžným žlábkem (kód 505), trojnásobným oběžným žlábkem (kód 506), dále několika případy vícenásobných oběžných žlábků (dvojnásobný; pětinasobný; dvojice silnějších žlábků a pod nimi jeden slabší (tab. 6:5) – vše varianty kódu 506). Na výduti další amfory byla potom zachycena výzdoba v podobě tří soustředných kruhových žlábků (kód 524 – nový prvek výzdoby) (tab. 7:4). Vertikální vhloubenou výzdobu zastupuje čtyřnásobný svislý žlábek (kód 541). Kombinaci žlábkované a vtačované výzdoby najdeme na amfoře, jejíž přechod hrdla a výduti je tvořen oběžnými žlábkami, pod nimiž se nacházejí dva soustředné půlkruhy vtačovaných důlků (kód 346 – nový prvek výzdoby) (tab. 6:1). Další podobnou kombinací je série šikmých žlábků (kód 512) a vtačovaného kolečka s výčnělkem (kód 559) na jiném fragmentu nádoby. Zmíněné vtačované kolečko s výčnělkem (kód 559) se nám objevuje ještě ve třech případech v kombinaci se zahnutými žlábkami (tzv. „tykadly“), které z tohoto kolečka vybíhají (dohromady kód 560 – nový prvek výzdoby) (tab. 6:2). Kombinace ryté a vtačované výzdoby byla zjištěna pouze u jediné amfory, a sice svazek oběžných rytých linií (kód 101), pod nímž byl shledán zavěšený, šikmě rytý trojúhelník s důlkem pouze v jednom vrcholu (použit kód 313) (tab. 6:3) Tento mladohalštatský typ výzdoby je zařazován do stupňů Ha C2 až Ha D1 (*Golec 2003b*, 33), spíše však až přímo do stupně Ha D1 (*Golec 2003b*, 196, tab. 8:1,2,4,6,8; *Novák 2015*, 60). J. Nekvasil jej řadí do „doplňujícího stupně platěnické fáze“ (*Nekvasil 1983*, 68, 72). Hrubá vtačovaná výzdoba se nám objevuje pouze v jediném případě, a sice na malé amfoře/osudí – tři soustředné prstované kruhy kolem vtačovaného kolečka (kód 402), zařazeno jako nový kód 415 (tab. 2:8). K úplnosti následuje ještě výzdoba plastická, zde pouze v podobě výčnělků. V jednom případě se jednalo o masivnější oválný výčnělek (kód 921), dále o prožlabený výčnělek se dvěma oblými vrcholy (kód 923), a nakonec byly nalezeny dva fragmenty s kratším oválným výčnělkem (kód 924).

10.1.1.4 Amforovité zásobnice

Stejně jako amfory/osudí, i následující skupina nádob je charakterizována pouze trojčlennou profilací nádob. Jde o velké silnostěnné zásobní nádoby kulovitěho tvaru těla s přehnutým okrajem, které nebývají na sídlištích příliš početné a nevyskytují se v pozdním halštatu (*Podborský 1970b*, 63). Některé typy mají výrazněji přehnutý (nálevkovitý nebo až rovný) okraj, a ve spodní části výduti lze nalézt plastické výčnělky.

Zlomků z amforovitých zásobnic bylo zjištěno 78 (graf 6), z toho 61 nebylo dále členěno (typ 23300 – obecně trojčlenná profilace) (tab. 2:7, 5:3), 6 fragmentů bylo

charakterizováno jako nádoby plynulé profilace s měkkým přechodem baňaté výdutí v lehce vyhnuté krátké hrdlo (typ 23321) (tab. 5:1), a 11 střepů se ukázalo jako pozůstatky zásobnic s výraznějším, lomeným přechodem výdutí v podhrdlí, a lomeného přechodu hrdla ve výrazný nálevkovitý okraj (typ 23331).

Graf 6: Zastoupení typů amforovitých zásobnic z Náměště na Hané – „Lesní ulice“.

Silnostěnné amforovité zásobnice z výzkumu na Lesní ulici vykázaly rozsah síly stěn 9 – 17 mm. Podařilo se nalézt pouze 6 okrajů nádob, jejichž rozsah průměrů činí 220 – 360 mm. U výdutí byly zjištěny hraniční hodnoty průměrů 120 – 500 mm. Nízké hodnoty však naznačují, že fragment se nachází v blízkosti dna nebo hrdla. U 6 kusů se průměr nádoby změřit nepodařilo. Co se týče keramické hmoty, jednalo se zde především o hrubou směs s příměsí větších drcených kaménků nebo jemnější písčitou hmotu se zřídka příměsí tvrdšího ostríva. Několik úlomků bylo rovněž méně konzistentních. Tuhování vnějšího povrchu fragmentů amforovitých zásobnic se vyskytlo v 17 případech (22%), vnitřní povrch byl potahován pouze ve 3 případech (4%). V 5 případech tam, kde bylo shledáno tuhování vnějšího povrchu, na vnitřku bylo provedeno leštění povrchu. Drtivou většinu vnějších i vnitřních úprav však tvoří hlazené rovné povrchy nebo povrchy s nerovnostmi. Nežřídka se vyskytne i hrubý povrch bez hlazení.

Oproti amforám/osudí je výzdoba na těchto zásobnicích daleko spořejší (pouze na 13% zlomků). Žlábkovaný dekor je zastoupen třemi variantami oběžných žlábků (trojnásobný, pětinásobný a sedminásobný (tab. 1:1) – pro všechny varianty stejný kód 506) na třech různých fragmentech. Dále byly zjištěny různé typy plastických aplikací: 3 případy oběžných lišt (půlkruhová, hrotitá a obdélná – i zde je ponechán shodný kód

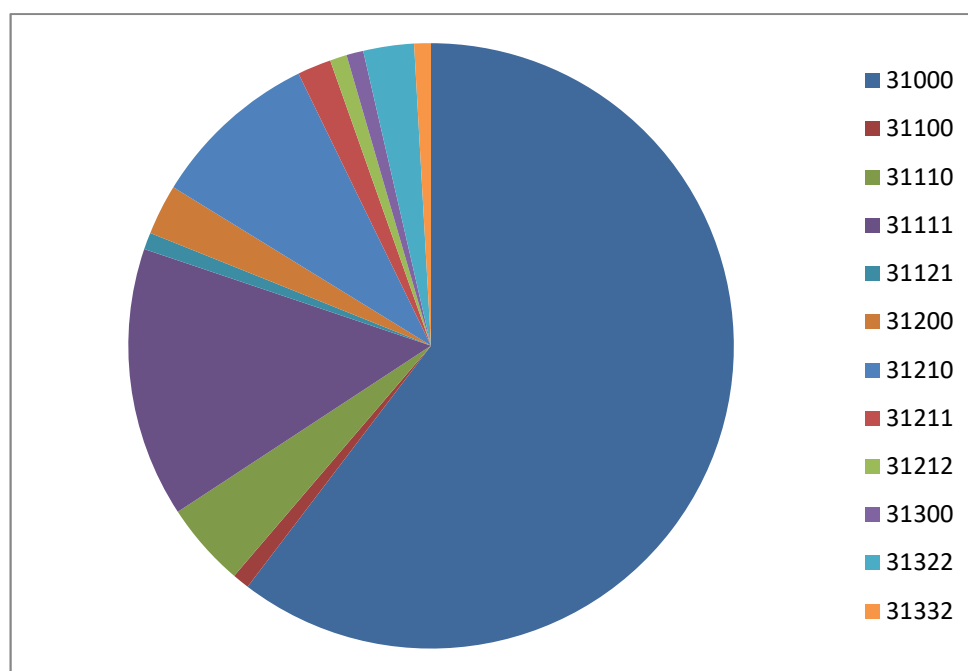
912), vyšší prožlabený výčnělek s oblými vrcholy (kód 923), štihlejší delší plochý výčnělek (kód 926), a rovněž neobvyklý prožlabený výčnělek s rohovými vrcholy (kód 934 – nový prvek výzdoby) (tab. 5:3). Zajímavou kombinací plastické a jemně vtlačované výzdoby je hrotitý výčnělek s tupým (možná zbrouseným) vrcholem (kód 928), který se nachází ve středu kruhu vytvořeného z jemných důlků (kód 207) (tab. 2:7).

10.1.1.5 Mísy

Mísy bývají na halštatských sídlištích velmi silně zastoupeny (cf. *Vránová 2004*, 118; *Veselá 2007*, 71; *Bambasová 2014*, 52; *Novák 2015*, 55, obr. 27). Jedná se opět o keramiku běžně na sídlišti užívanou, která má mnoho různých variací. Jsou zastoupeny ve všech třech základních vertikálních skupinách. Zejména rozmanitá vtuhovaná výzdoba (pro halštatské prostředí nejběžnějších) mís se zataženým okrajem je důležitým elementem pro chronologické určení. Často se však nachází v prostředí horákovské kultury, kde vtuhované ornamenty postupně podléhaly dynamickým změnám (*Golec 2003b*, 35). V prostředí blízkém horákovské tradici se tento fenomén vyskytuje (cf. *Bambasová 2014*, 53), sídliště v Náměšti na Hané – „Lesní ulici“ je však tomuto regionu vzdáleno, takže se zde s výskytem tohoto typu výzdoby nesetkáme. Pouze v jednom případě shledávám na vnějším povrchu vlešťovaný pás na předtuhovaném povrchu, jelikož se však jedná o fragment, nelze úplně s jistotou tuto výzdobu potvrdit, beru ji zde tedy jako hypotetickou. Obecně lze říci, že oboustranné potuhování povrchu mís dosáhlo svého vrcholu ve stupni Ha D2, alespoň v horákovském prostředí (*Golec 2003b*, 76; *Novák 2015*, 64). Nálezový soubor z Náměště na Hané – „Lesní ulice“ rovněž obsahuje 3 fragmenty mís s lomenou výdutí (tab. 2:6, 8:3), kterýžto tvar lze obecně zařadit do stupně Ha D2 (*Novák 2015*, 64). Určitou anomálií je monochromatický červený nátěr na 9 kusech (zřejmě) jedné mísy, označovaný jako malování slezského typu 0a (*Golec – Fojtík 2018*, v tisku), ovšem zatím bez chronologického zařazení.

V nálezovém souboru z Lesní ulice se vyskytuje 111 fragmentů z mís různých typů (graf 7). Celkem 67 kusů není blíže specifikováno (typ 31000). Z přiřazených zlomků mají nejpočetnější zastoupení (23 ks) otevřené nádoby: Jeden střep má pouze charakteristiku otevřené nádoby (typ 31100), 5 fragmentů nelze dále členit v kategorii mís s vyklenutou nebo rovnou výdutí (typ 31110), plných 16 zlomků lze určit jako mísy s vyklenutou, v dolní části s rovnou výdutí (tab. 7:3), z nichž některé díky své nízké výšce a širokému průměru lze označit jako „talířovité“ (tab. 8:1,2) (vše typ 31111), dále

zde byl zjištěn 1 fragment mísy s lehce prohnutým okrajem (typ 31121) (tab. 7:2). Zlomků z uzavřených typů mís bylo shledáno 16 kusů: Tři střepy nebyly dále členěny (typ 31200), 10 fragmentů lze označit jako typy mís se zataženým okrajem a rovnější nebo zaoblenou výdutí (typ 31210), 2 kusy splňují zařazení mezi mísy s rovnější spodní částí výduti (typ 31211) (tab. 4:1) a 1 střep je pozůstatkem mísy s výdutí zaoblenou (typ 31212). U klasické trojčlenné profilace bylo zjištěno 5 fragmentů, z nichž 1 není dále rozčleněn (typ 31300), 3 jsou charakterizovány jako mísy s lomenou výdutí (typ 31322) (tab. 2:6, 8:3), a poslední střep je označen jako fragment mísy s vakovitou výdutí (typ 31332) (tab. 2:2).

Graf 7: Zastoupení jednotlivých typů mís z Náměště na Hané – „Lesní ulice“.

Vesměs jemná keramika mís vykazuje rozsah síly stěn 4 – 9 mm, anomálie v podobě profilu 13 mm v jednom případě, ukazuje na zesílení profilu v přechodu výduti v dno nádoby. Bylo zjištěno velké procento zachovaných okrajů na fragmentech mís, celkem na 57 fragmentech. Některé z nich jsou šikmo seříznuté, což je prvek, který se například téměř nevyskytuje v horákovské kultuře (*M. Golec*, ústní sdělení), v platěnické však ano (e. g. *Nekvasil 1973*, 56; *Novák 2015*, 64, 126, 132, tab. 2:9, 8:13). Tam, kde byl zachován okraj mísy, dal se většinou změřit i průměr maximální výduti. Průměry okrajů se pohybují mezi 80 – 280 mm, maximálních výdutí potom mezi 80 – 310 mm. U ostatních mís byly metricky zjištěny pouze výdutě, jejichž průměry se pohybují od 80 – 450 mm. U 6 fragmentů se průměr nádoby, díky malému zlomku, změřit nepodařilo. Mísy v drtivé většině řadíme do jemné keramiky. Převažuje

zde buď jemný plavený materiál bez viditelné příměsi, nebo s ojedinělým obsahem jemnějšího ostřiva, v podobě drobných kamének. Jen v několika málo případech byla shledána hrubší směs s makroskopickým ostřivem. Tuhování vnějšího povrchu se vyskytlo na 62 zlomcích (56%), na vnitřním povrchu potom v 56 případech (50%). Vnější povrch mís je tedy tuhován stejně často jako vnější povrch amfor (viz výše), zatímco vnitřní povrch mís je tuhován daleko nejčastěji za všech typů nádob. V dalších případech je povrch mís buď leštěn, nebo hlazen. Hrubší úprava se vyskytuje pouze ojediněle.

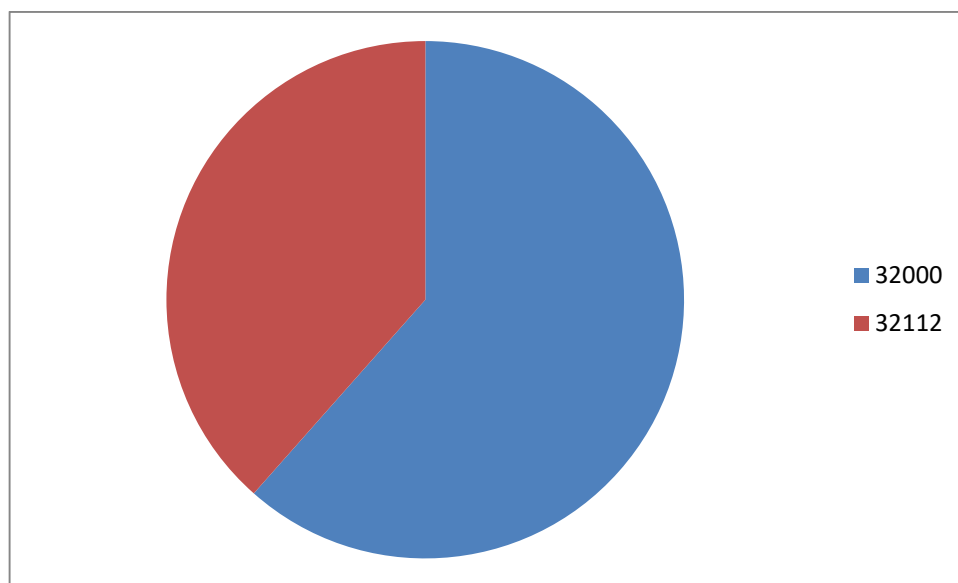
O co širší spektrum keramických tvarů bylo u mís zjištěno, o to chudší je jejich výzdoba. Oproti bohaté horákovské tradici zdobení mís, např. vtuhováním či vlešťovanými motivy (cf. *Golec 2003b*, 198–200, 223–227, tab. 10–12), se na Lesní ulici výzdoba vyskytuje pouze v 17% případů, a to většinou vhloubená, v podobě rytých linek nebo žlábků. Rytá výzdoba je na dvou fragmentech zastoupena dvěma různoběžnými svazky šikmých rýh (kód 117 – nový prvek výzdoby), kombinací dlouhých a krátkých šikmých rýh na výduti (kód 130a – nový prvek výzdoby) (tab. 7:1) a šikmými rýžkami do okraje nádoby (kód 204). Žlábkovaný dekor se potom vyskytuje v podobě dvojnásobného horizontálního žlábků na maximální výduti, a na odlišném zlomku v podobě čtyřnásobného oběžného žlábků na vnitřní výduti (pro oba typy kód 506). Seskupení ryté a jemně vtačované výzdoby zastupuje fragment mísy s lomenou výduti, s řadou šikmých rýh a důlků na maximální výduti (kód 320 – nový prvek výzdoby) (tab. 2:6). Kombinaci rytého a žlábkovaného dekoru potom vyznačují svazky rytí (kód 106) na vnější výduti a dvojnásobný žlábek (kód 502) na výduti vnější, toho stejného fragmentu. Tyto motivy se objevily na dvou zlomcích mís. Jak již bylo řečeno výše, byl shledán jeden případ možného vodorovného vlešťovaného pásu (kód 705), avšak absentuje horní polovina fragmentu, je tedy tento motiv brán jako hypotetický, bez verifikace. Posledním typem výzdoby je jednobarevný nátěr vnějšího povrchu 9 fragmentů (pravděpodobně) jedné mísy (z práce D. Dreslerové znovu zařazená skupina 800, vytvořen kód 801 – nový prvek výzdoby). Zevnitř je tento dekor shledán pouze na okraji a pod okrajem nádobky (tvoří zde tedy jakýsi pás). Bližší informace o genezi tohoto výzdobného prvku viz kap. 10.1.2.

10.1.1.6 Šálky

U šálek je častým signifikantním výzdobným prvkem nad okraj vytažené ouško. Nevyskytuje se ve starších nálezových celcích, je vázán výhradně na mladší (*Nekvasil 1973*, 58) a pozdní období platěnické kultury, tedy stupně Ha D1 – D2 (*Bambasová*

2014, 55). J. Nekvasil dokonce uvažuje o využití šálků jako jakýchsi naběračkách, neboť v hrobových celcích bývají uloženy přímo v amforovitých zásobnicích a hrncích, jako nádoby k nabírání jejich obsahu (Nekvasil 1973, 75). Oproti fragmentům z mís se mi jeví výduť šálků baňatější, zejména spodní části výdutí působí spíše vakovitě. Stejně tektonicky tvarované mísy mívají naopak v těchto částech rovnější, méně vyklenutou výduť. Soubor z Náměště na Hané – „Lesní ulice“ však mnoho datovatelných fragmentů nenabízí.

Z celkového počtu 13 rozpoznatelných zlomků šálků (graf 8) je 8 blíže neurčeno (typ 32000), z nichž třikrát se zde vyskytl pouze fragment ouška. Zbylých 5 je charakterizováno jako šálky polokulovité hrnkovité (typ 32112), které mají vesměs hlazený, ve dvou případech i uvnitř leštěný vnitřní povrch. Tato kombinace byla přítomna i v ojedinělém větším fragmentu výdutí s okrajem a plynule navazující, vysoko nad okraj vytaženým celistvým ouškem (tab. 5:2). Obecně je však nelze, díky neproměnné podobě po celé halštatské období, příliš chronologicky třídit (Nekvasil 1973, 60).

Graf 8: Zastoupení jednotlivých typů šálků z Náměště na Hané – „Lesní ulice“.

Síla stěn keramických střepů šálků z Lesní ulice se pohybuje mezi homogenními 6 – 8 mm, v jednom případě i 10 mm, zde jde však zřejmě o náběh na ouško. V 6 případech byl shledán okraj šálku, shodou okolností na všech typech 32112. Průměry těchto okrajů vykazují totožnou hodnotu 120 mm, jeden šálek je menší – 90 mm. Stejně hodnoty vykazují i maximální výdutě těchto šálků (5x 120 mm, 1x 90 mm). Z uvedeného vyplývá, že se snad jedná o kolekci vyráběnou stejnou technologií. Průměr nezvykle zdobeného dna (viz níže) byl stanoven na 60 mm. I šálky počítáme mezi

jemnou keramiku. Markantní procento bylo vyrobeno z jemného keramického těsta s ojedinělou příměsí jemnějšího ostřiva, tedy ne přímo z jemného plaveného materiálu (ten byl shledán pouze ve 3 případech). Potvrzuje se tedy teze o užítkovosti tohoto typu nádob a hrubším provedení (cf. *Nekvasil 1973, 75*). Tuhování vnějšího povrchu bylo zjištěno u všech 3 fragmentů oušek, u jednoho i vnitřní úchytný prostor. Dále už bylo zjištěno tuhování pouze u dvou den, a to na vnějším i vnitřním povrchu. Celkově se tedy tuhování povrchu vyskytuje v 38% na vnějším povrchu a v 23% na povrchu vnitřním. Jak již bylo řečeno, ve dvou případech seznáváme leštění vnitřku polokulovitých šálků, jinak se vyskytuje povrch hlazený rovný i nerovnoměrně vyhlazený.

Drtivá většina výzdobných prvků na šálcích v Náměšti se prezentuje pouze plastickými tvary oušek (kód 961). Ve dvou případech je znatelné vytažení přes okraj šálku, jedno ouško se zachovalo celistvé s okrajem a větším zlomkem výduti (tab. 5:2). Snad nejzvláštnějším výzdobným motivem z celého souboru keramických fragmentů z Náměště na Hané – „Lesní ulice“ je dno šálku s tzv. „opačným omfalem“ – jedná se o vhloubenou výzdobu na vnitřním povrchu tenkostěnné, z obou stran tuhované nádoby (ve středu dna) v podobě ven vytlačovaného kolečka, kolem kterého jsou rovnoměrně rozmístěny vpichy (kód 405). Jedná se o známý motiv „sluníčka“, který se v kombinaci s obloukovou žlábkovanou výzdobou vyskytuje již od vrcholné slezské fáze KLPP (*Sedláček 2005, tab. 68:185/1, 72:199/13*). Typický je však pro halštatské období, a to pro celý jeho průběh, a nehodí se tedy k chronologickému zařazení (*Bambasová 2014, 59*). Nicméně poloha ve středu dna na vnitřku nádoby (šálku) je jevem velmi nezvyklým. K úplnosti lze ještě uvést, že uvnitř vhloubeného kolečka se excentricky vyskytují tři vpichy (do trojúhelníku) (tab. 3:3). Interpretace tohoto motivu je velmi složitá. Jelikož se jedná o dno, může se jednat o jakousi značku. Jiná podoba značky (kříž) na dně nádoby je známá například z lokality Obora – „Pod Chlumem“ (*Novák 2015, 147, tab. 23:8*). Další výzdoba se na šálcích nevyskytuje.

10.1.1.7 Pohárky

Tento typ patří mezi tzv. drobnou keramiku (*Nekvasil 1973, 54*). Jedná se o miniaturizované formy nádob s trojčlennou profilací (*Novák 2015, 89*). Miniaturní nádobky jsou také někdy označovány jako amforky/osudíčka (*M. Golec, ústní sdělení*). Pro držení kontinuity s prací M. Nováka použiji termín „pohárky“. Tento druh nádob je na sídlištích slabě zastoupen, povětšinou se jedná o nemnoho střepů (cf. *Nekvasil 1973, 54; Veselá 2007, 79; Novák 2015, 89*). Na Lesní ulici máme pouze 3 takové fragmenty.

V prvním případě se jedná o asi 1/4 velmi tenkostěnné nádoby (4 mm), s průměrem okraje i hrdla pouze 40 mm, z jemně plavené hlíny s oboustranně tuhovaným povrchem. Vzhledem k tomu, že se zachoval celý profil nádoby od okraje po dno, lze ji charakterizovat spíše jako malou amforu/osudí (typ 34332). Zajímavostí je výzdoba v podobě řady důlků na maximální výduti (kód 214 – nový prvek výzdoby) (tab. 2:1).

Další dva fragmenty jsou dle tektoniky těla řazeny nejdále pod typ 34300, neboť je zřejmá trojčlenná profilace. Z obou se zachovaly části od okraje po podhrdlí. Jsou zhotoveny rovněž z jemně plaveného těsta, mají tuhovaný povrch, a sílu střepe 5 – 6 mm. Jedna je však vskutku miniaturní (průměr okraje 35 mm, hrdla 30 mm) (tab. 4:4), druhá je větší – průměr okraje 80 mm, hrdlo bylo změřeno na 60 mm. Nejsou nijak zdobené.

10.1.1.8 Podložky a pokličky

Skupinu sídlištní užitkové keramiky rozšiřuje také utilitární kuchyňské nádobí v podobě podložek a pokliček. Podložky jsou ploché kotouče s plochou spodní stranou a horní zpravidla mírně klenutou. Pro naše dva fragmenty se hodí zařazení do typu kotoučů s prostým zaobleným okrajem (*Fridrichová 1987, 37*). Pro zařazení mezi podložky hovoří zejména jejich velký průměr (450 mm), který vylučuje začlenění mezi pokličky. Podložky jsou silnostěnné (15 – 17 mm), vypáleny z hrubého keramického těsta s makroskopickou příměsí ostřiva kamínků, mají hlazený povrch (tab. 3:1).

Pokličky pravděpodobně sloužily k pokryvu šálků, hrnců či hrncovitých zásobnic. Pokličky však lze najít i v hrobovém kontextu, zdá se, že nemusí jít o vyloženě sídlištní portfolio (*Nekvasil 1974, 265, 273, Abb. 6:3, 8, 13, 11:1–3*). V našem souboru se vyskytuje pouze 1 silnostěnný (15 mm) fragment s průměrem 190 mm. Mohl tedy sloužit například jako poklička k hrnci. Je stejně jako podložky zhotoven z hrubé směsi s ostřivem kamínků, povrch je z vrchu nerovný, zespodu hlazený (tab. 3:2).

10.1.1.9 Nejisté a nezařazené tvary

První skupinu tvoří 6 zlomků mís nebo šálků, avšak kvůli fragmentárnosti souboru je nelze blíže určit. Jedná se vesměs o tenkostěnné (4 – 6 mm) výdutě z jemně plaveného materiálu, s povrchem tuhovaným zvnějšku i zevnitř. Průměry výdutí se pohybují okolo 120 mm. U jednoho fragmentu dna s kouskem výduti bylo shledáno

dovnitř vtačené dno – omfalos (kód 953), které by spíše napovídalo šálku. Omfalos se však vyskytuje i u mís (*Golec 2003b*, 200, tab. 12:4,16,34; *Novák 2015*, 125, 148, tab. 1:11, 24:8). Výzdobný motiv v podobě horizontálního svazku rytých linií (kód 101) byl shledán na jiné, blíže neurčené výduti. Do této skupiny zařazuji i malou silnostěnnou (10 mm), pravděpodobně amforku/osudíčko, u které byla zjištěna zvláštnost v podobě velmi hrubého vnitřního povrchu nádoby, zatímco vnější povrch byl hlazený. Snad se jedná o neutilitární předmět nějakého symbolického významu. Průměr výduti tohoto fragmentu se přiblížil hodnotě 130 mm. Na vnějším povrchu byla shledána výzdoba v podobě šikmých rýh (kód 108) vedle svazku širokých vertikálních žlábků (kód 513), které jsou spíše odrazem starší provenience (cf. *Nekvasil 1964*, 245, obr. 79:1, 3–5, 7).

Ostatní fragmenty nádob (celkem 42 kusů) již nebyly dále rozpoznány a zařazovány, jedná se o různé výdutě nádob o síle stěn téměř vždy do 10 mm, s variabilním keramickým těstem. Často se v povrchové úpravě vyskytuje tuhování či leštění. Z výzdoby je přítomna plastická, v podobě výčnělků (4x, kódy 921, 923 a 933). Výčnělek s kódem 933 je novým prvkem výzdoby, jedná se o výčnělek se třemi oblými, stejně velkými vrcholy a lehkým prožlabením mezi nimi. Na jedné, pravděpodobně hrncovité nádobě, byla shledána oběžná hrotitá lišta (kód 912) s plochým výčnělkem na jejím průběhu (kód 926). Na dalších neurčitelných fragmentech se vyskytuje i výzdoba rytá, v podobě horizontálních (1x kód 101) a šikmých (3x kód 110) svazků rýh. Kombinací ryté a jemně vtačované výzdoby na podhrdlí (snad zlomek zvnějšku tuhované mísy) je svazek horizontálních rýh s řadou důlků nad ním (kód 312). Jedná se o starší výzdobný prvek z II. stupně halštatského období, tedy Ha C2 (*Nekvasil 1973*, 60, obr. 17:5; *Bambasová 2014*, 58, tab. 41:6). Na jednom z mála den (snad opět mísa) s vnitřním tuhovaným povrchem byly nalezeny dva svazky rýh směřujících kolmo na sebe, které se ve styku překrývají (kód 130 – nový prvek výzdoby). Pokud se jedná o tzv. rastrovanou výzdobu, našel jsem analogii v horákovské kultuře na sídlišti Těšetice-Kyjovice – „Sutny“, okr. Znojmo (*Golec 2003b*, 232–233, zejm. motiv č. 738), ze zlomku je však obtížné celý tento motiv přesně rekonstruovat. Jako poslední je zjištěna žlábkovaná výzdoba, která představuje v jenom případě svazek horizontálních žlábků (kód 501), a dvakrát jde o svazek dvoj-, resp. trojnásobného žlábků s rozestupy (shodně použit kód 506).

10.1.2 Výzdoba

Celé schéma výzdobných motivů na keramice je prací D. Dreslerové (1995, 7–8, Fig. 6), já jej však přebírám z práce M. Nováka (2015, 27, obr. 12, 13), a chybějící varianty doplňuji (viz níže). Opět zde uvedu pouze základní informace. Dělení výzdoby probíhá v devíti základních okruzích:

Rytá výzdoba (kódy 100 – 199), jemně vtlačovaná výzdoba (kódy 200 – 299), kombinace vtlačované s rytou nebo žlábkovanou výzdobou (kódy 300 – 399), hrubá vtlačovaná výzdoba (kódy 400 – 499), žlábkovaná výzdoba (kódy 500 – 599), vtuhaná výzdoba (kódy 600 – 699), vlešťovaná výzdoba (kódy 700 – 799), malovaná výzdoba (kódy 800 – 899),⁶ plastická výzdoba (kódy 900 – 999). Jemnější rozčlenění je přehledně uvedeno v práci M. Nováka (2015, 27), graficky níže v tabulkách (obr. 9, 10).

V několika případech rozšířím paletu výzdobných motivů o v Náměšti zjištěné prvky, které se v práci M. Nováka, ani v původním spektru stylů D. Dreslerové, nevyskytují (obr. 9 a 10, označené červenými čísly). Jedná se o těchto 15 nových výzdobných prvků: dva různoběžné svazky šikmých rýh (kód 117); svazky rýh kolmo na sebe, překrytí ve styku svazků (kód 130); kombinace dlouhých a krátkých šikmých rýh na výduti (kód 130a); svazky rýh, rýhy šikmo přes sebe (kód 130b); řada důlků na maximální výduti (kód 214); kombinace řady důlků a šikmých rýh na maximální výduti (kód 320); vodorovné žlábký, pod nimi dva soustředné půlkruhy vtlačovaných důlků (kód 346); tři soustředné prstované kruhy kolem vtlačovaného kolečka (402) (kód 415); tři soustředné kruhové žlábký (kód 524); vtlačované kolečko s výčnělkem (559) a zahnutými žlábký („tykadly“) (kód 560); červenou barvou natíraný povrch nádoby (zvnějšku celý povrch, zevnitř pouze okraj a hrdlo) (kód 801); lišta s důlký přes celou šířku lišty (kód 914); hrotitá, šikmo přesekávaná lišta (kód 915); výčnělek se třemi oblými, stejně velkými vrcholy (kód 933); výčnělek s rohovými konci (protlačovaný střed výčnělku) (kód 934).

⁶ Malovaná výzdoba se na lokalitách Krhov – „Malý Chlum“ a Obora – „Pod Chlumem“ nevyskytla, M. Novák tedy tuto skupinu výzdobných prvků vynechal. V předkládané práci jej opět zařazuji díky výskytu červeného nátěru na jedné z nalezených mís.

100	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11
	21	22	23	24	25	26	27	28	29		31
	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61
200	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11
	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11
300	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11
	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41
400	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11
500	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11
	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41
	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	
600	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11
	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
700	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51
800	01										
900	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11
	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
	61	62	63	64	65	66	67		71		81

Obr. 9: Typář výzdoby, část I (Novák 2015, 31, obr. 12), doplněno o nové prvky (červeně).

100	12	13	14	15	16	17				
	30	30a	30b							
	62	63	64	65	66	71		81		
200	12	13	14							
300	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
	42	43	44	45	46	51	52	53	54	55
400	12	13	14	15						
500	12	13	14	15	16		21	22	23	24
	42	43	44	45	46					
600	12	13	14							
700										
800										
900	12	13	14	15						
	32	33	34	41	42	51	52	53		
	82	83	84	85	86	87				

Obr. 10: Typář výzdoby, část II (Novák 2015, 32, obr. 13), doplněno o nové prvky (červeně).

Zastavím se chvíli u výzdobného motivu malování. Jedná se o monochromní nátěr, na kterém se nevyskytuje další typ malované výzdoby, která se na Moravě ustáleně nazývá „malování slezského typu“ (Podborský 1963, 23–28; Nekvasil 1993, 343; vyobrazení z eponymního prostředí polského Slezska viz Gediga – Łaciak – Łydźba–Kopczyńska – Markiewicz 2017, 72, 266, Tab. (e. g.) 14:1,2, 15:5, 16:7). Tento

fenomén rozdělil V. Podborský podle stylu na typy I – IV. Varianta samotného jednobarevného nátěru však žádný z výše uvedených typů nesplňuje. Autor se pouze v rámci odstavce o typech II a III zmiňuje o jemně plavené keramice monochromního žlutohnědého povrchu, která rovněž bývá považována za malovanou (*Podborský 1963*, 27). M. Golec tento jev přijímá jako prvotní stádium celého výzdobného procesu, a dává mu označení „malování slezského typu 0b“. Typem „0a“ označuje monochromní nátěr celé nádoby (nebo alespoň celého vnějšího povrchu), bez dalších výzdobných motivů (*Golec – Fojtík 2018*, v tisku), což je případ nádoby z Náměště na Hané – „Lesní ulice“.

Dále bych shrnul výzdobu keramických nádob celého výzkumu z Náměště na Hané – „Lesní ulice“:

Rytá výzdoba (100) se objevila na 11 fragmentech. Z toho 6x na amforách (4x typ 101, 1x typ 106, 1x nový typ 130b), 5x na mísách (2x typ 106, 2x nový typ 117 a 1x nový typ 130a).

Jemně vtlačovaná výzdoba (200) je zaznamenána ve 3 případech. Byla zjištěna 1x na amforovité zásobnici (typ 207), 1x na míse (typ 204) a 1x na pohárku (nový typ 214).

Kombinace ryté a vtlačované výzdoby (300) byla aplikována rovněž na 3 zlomcích. A sice 2x na amforách (typ 313 a nový typ 346) a 1x na míse (nový typ 320).

Hrubá vtlačovaná výzdoba (400) byla zjištěna na 9 kusech. Z toho 6x na hrncích (vše typ 411), 2x na amfoře (typ 402 a nový typ 415) a 1x na šálku (typ 405).

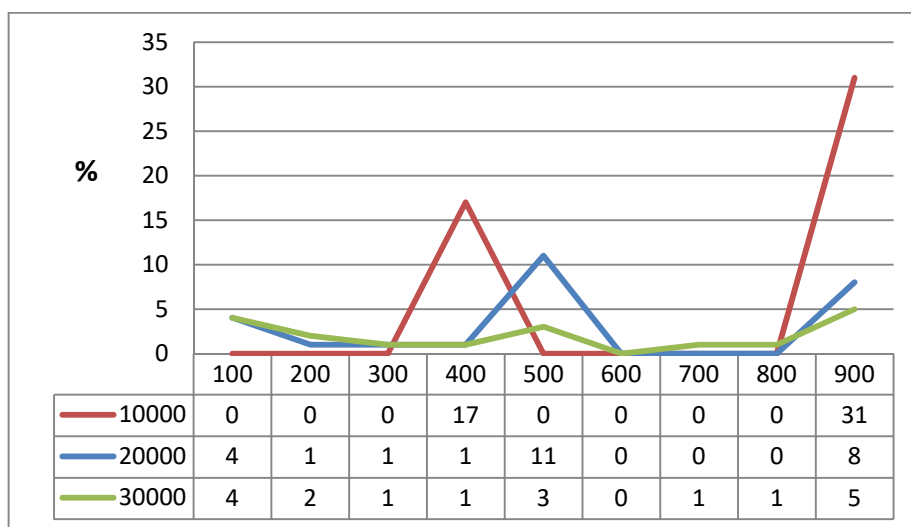
Žlábkovaná výzdoba (500) se objevila v 19 případech. Nejvíce 12x na amforách (1x typ 505, 4x typ 506, 1x typ 512, 1x nový typ 524, 1x typ 541, 1x typ 559 a 3x nový typ 560), 3x na amforovitých zásobnicích (typ 506) a 4x na mísách (2x typ 502 a 2x typ 506).

Vlešťovaná výzdoba (700) je zaznamenána na jediném fragmentu – míse (typ 705).

Malovaná výzdoba (800) je rovněž zjištěna pouze na 9 zlomcích (zřejmě) jedné mísy (nový typ 801).

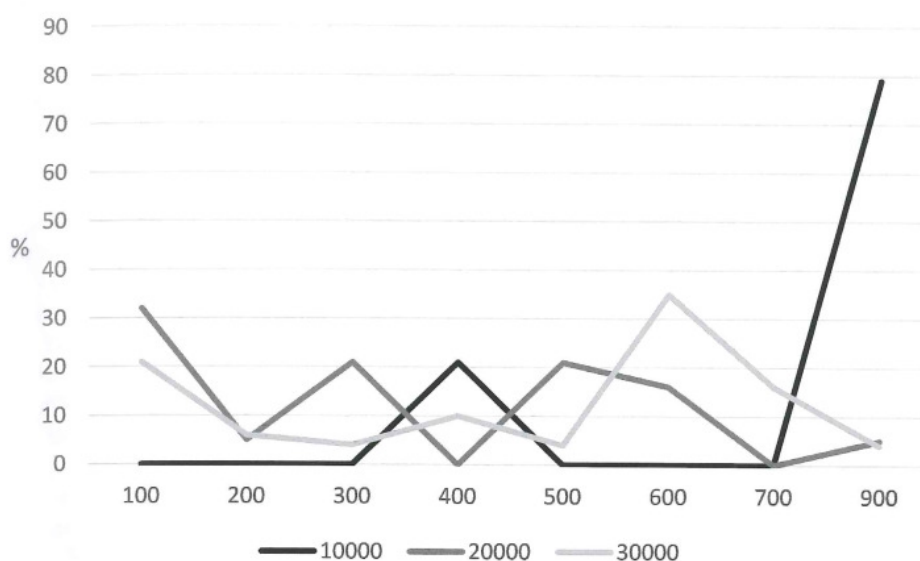
Plastická výzdoba (900) byla aplikována na 28 kusech. Celkem 6x na hrncích (1x typ 912, 1x nový typ 914, 2x nový typ 915, 1x typ 921 a 1x typ 926), 5x na

hrncovitých zásobnicích (3x typ 912, 1x nový typ 914 a 1x typ 923), 4x na amforách (1x typ 921, 1x typ 923 a 2x typ 924), 7x na amforovitých zásobnicích (3x typ 912, 1x typ 923, 1x typ 926, 1x typ 928 a 1x nový typ 934) a 6x na šálcích (vše typ 961).

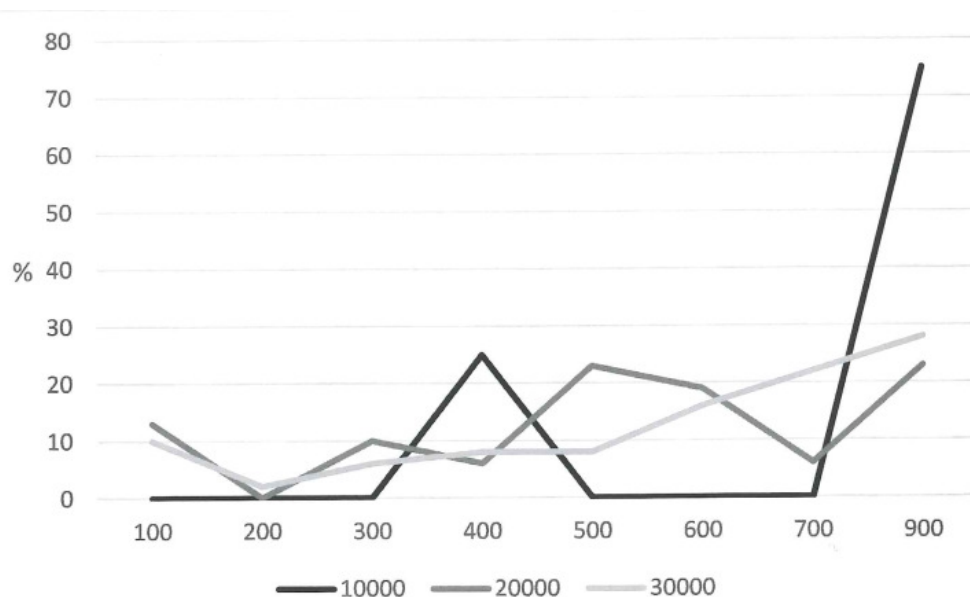

Graf 9: Vyhodnocení procentuální četnosti skupin výzdobných technik z lokality Náměšť na Hané – „Lesní ulice“, ve třech základních keramických třídách.

Výše je znázorněn graf četnosti zastoupení jednotlivých skupin výzdoby (graf 9). Jako součást popisných informací tohoto grafu jsem zvolil spodní tabulku s přesnějším procentuálním zastoupením. Třída podložek a pokliček (50000) nebyla kvůli nezjištěné výzdobě uvažována. Pro srovnání sídlištních kontextů, co se týče výzdobných skupin keramických nádob, níže uvádím podobné vyhodnocení M. Nováka z jeho práce z roku 2015 (graf 10 a 11).

Graf 10: Srovnávací vyhodnocení výzdoby horizontu Ha D na lokalitě Krhov – „Malý Chlum“ (Novák 2015, 61, obr. 29).

Graf 11: Srovnávací vyhodnocení výzdoby horizontu Ha D na lokalitě Obora – „Pod Chlumem“ (Novák 2015, 82, obr. 39).

Z uvedeného je na první pohled patrný chudší objem výzdoby na náměšťské lokalitě. Zatímco u hrncovitých nádob (10000) dosahují v obou Novákových kolekcích hodnoty až 80% u plastické výzdoby (900), na Lesní ulici jde o něco málo přes 30%. Úplně zde absentuje také vtuhovaná výzdoba (600), která například v poloze Krhov – „Malý Chlum“ přesahuje 30%. Co se týče podobných hodnot, zaujme relativní pravidelnost ryté výzdoby (100), a jemného (200) a hrubého vtačovaného dekoru (400) u všech typů nádob na všech třech lokalitách. Také žlábkovaná výzdoba (500) u amforovitých nádob (20000) vykazuje podobné hodnoty. Dalo by se říci, že křivky na všech třech lokalitách nejsou v zásadním rozporu, čímž lze potvrdit jistou homogenitu ve výzdobě keramických nádob na těchto halštatských lokalitách.

10.1.3 Materiál

Rozdělení charakteru keramického těsta se ujali M. Chytráček a J. Bernat na podkladě výzkumu na pozdně halštatském a časně laténském sídlišti v Praze-Zbraslavi (Chytráček – Bernat 2000, 293). Principiálně se jedná o rozčlenění na hrubou (H) a jemnou (J) keramiku. To se dále dělí takto:

Hrubá keramika: Písečná hrubší hmota s makroskopickým ostřivem rozdrčených hornin a s případným obsahem slídy (kód H1), jemnější písečný, spíše plavený materiál s ojedinělou příměsí tvrdšího ostřiva (kód H2), a nekvalitně vypálená drolivá hmota s příměsí větších kaménků (kód H3). Jemná keramika: Hrubší těsto se značnou příměsí makroskopického ostřiva (kód J1), jemná hmota s ojedinělou příměsí jemnějšího ostřiva

(kód J2), jemně plavený materiál bez znatelného ostřiva (kód J3). Samostatnou kapitolou je keramická hmota s větší či menší příměsí grafitu (kód G), ta se však v mnou zpracovávaném souboru nevyskytuje.

Materiál	Počet fragmentů	%	Celkem fragmentů pro materiál	%
H1	125	31%	247	61%
H2	109	27%		
H3	13	3%		
J1	7	2%	157	39%
J2	60	15%		
J3	90	22%		
Celkem	404	100%	404	100%

Tab. II: Data o keramickém materiálu z Náměště na Hané – „Lesní ulice“, získaná vizuálním makroskopickým určováním.

Z výsledků (tab. II) je zřejmé, že téměř dvě třetiny všech keramických střepů pochází z hrubostěnné keramiky. Z celkového objemu jsou ovšem pouze 3% nekvalitně vypálené (H3), na nejlepší těsto z hrubých nádob (H2) připadá asi třetina všech fragmentů. Co se týče keramiky jemnostěnné, zde je rovněž nízký podíl méně kvalitního materiálu (J1), a to pouze 2% ze všech střepů. Na materiálově nejkvalitněji provedené, jemně plavené nádoby (J3) připadá 22% z celého portfolia. Podíl kvalitního keramického těsta v obou dvou skupinách (H2 + J3) činí celkově 49%, což je, dle mého názoru podíl vysoký. Tento údaj však dobře koreluje se zjištěním v kapitole o síle stěn střepů (kap. 10.1.5), kde 71% střepů tvoří nádoby s tenkými střepy do 10 mm tloušťky.

S velkou pravděpodobností se tedy nejedná o jámy s odpadní funkcí po výrobě, do kterých by se dostávaly nepovedené kusy, nebo přímo keramické zmetky. Polovina všech fragmentů je složena z kvalitního keramického materiálu, jedná se tedy o zásobní/odpadní jámy, do nichž se dostávaly na sídlišti běžné keramické nádoby s utilitární funkcí. O tom by svědčilo i jisté procento střepů, na jejichž vnitřním povrchu se objevují stopy, které charakterizují jako rezidua potravy. Jasně do celé věci by však dala až chemická analýza těchto zatím jen vizuálně předpokládaných zbytků.

10.1.4 Úprava povrchu

Myšlenka deskripce úpravy povrchu pochází opět od D. Dreslerové, která ji představila v publikaci výsledků výzkumu na pozdně halštatském sídlišti v Jenštejně (Dreslerová 1995, 9). Tímto pojmem je myšleno vizuální zjištění, jakým způsobem je vnitřní a vnější povrch keramických nádob (nebo jejich střepů) modifikován. Jelikož M.

Novák shledal spektrum Dreslerovou nabízených možností nedostačující, přepracoval celou škálu do následujícího výstupu. Povrch: Tuhovaný a leštěný (kód 1), tuhovaný, ale setřený (kód 2), tuhovaný pás pod okrajem (kód 3), leštěný a hladký, odrážející světlo (kód 4), hlazený bez nerovností (kód 5), hlazený s nerovnostmi (kód 6), hrubší (kód 7), kombinace hladký okraj a hrdlo, hrubší výduť (kód 8), jiný (kód J), neurčitelný (kód N). Celý systém má podobu dvojmístného kódu. První místo v kódu zastupuje úprava povrchu vnějšího, druhé místo úprava povrchu vnitřního (Novák 2015, 24–25). Pro lepší způsob oddělené analýzy a jejího vyhodnocení, rozdělují tento deskriptor na dvě samostatné entity. Úpravy povrchu kódů 3, 8 a J se na keramice z Náměště na Hané – „Lesní ulice“ nevyskytují, z analýzy je tedy vynechávám.

ÚP	Vnější povrch	%	Vnitřní povrch	%
1	113	28%	69	17%
2	30	7%	29	7%
4	25	6%	24	6%
5	116	29%	154	38%
6	88	22%	106	26%
7	32	8%	14	3%
N	–		8	2%
Celkem	404	100%	404	100%

Tab. III: Výsledky analýzy úpravy vnějšího a vnitřního povrchu na keramice z Náměště na Hané – „Lesní ulice“.

Z výsledné tabulky III analýzy povrchu keramických fragmentů kupříkladu vyplývá, že více jak třetina (35%) těchto střepů má (nebo měla) vnější povrch tuhovaný, oproti jen 24% na vnitřku fragmentů nádob (kódy 1 a 2). Hladký leštěný povrch bez tuhování se na vnějšku i vnitřku vyskytuje ve stejném objemu (6%, kód 4). Prosté hlazení do rovného povrchu je zase hojnější na vnitřních površích střepů, čímž se zde dorovnává menší výskyt z tuhování. Tím pádem je logické, že nerovný či přímo hrubý povrch bude pro vnější i vnitřní povrch nádob stejný (30%, resp. 29%). Na sídlišti tedy převažovaly nádoby hlazené (cca 70%), z nichž asi polovina měla tuhovaný vnější povrch a asi třetina povrch vnitřní.

10.1.5 Síla stěny střepů

Zajímavým vyhodnocením jistě bude i zjištění informací o tom, jaké procento tenkostěnných či silnostěnných fragmentů nádob se v kontextu Náměště na Hané – „Lesní ulice“ nabízí. Metodika byla převzata z práce D. *Parmy* (2001, 54), který ji aplikoval na soubor předkeltské keramiky nalezený na výšinném hradišti Hostýn.

Upravil jsem ji tak, že místo použití kódů pro jednotlivé rozsahy, jsem vyhledal a změřil maximální sílu střepu fragmentu, kterou jsem následně zaznamenal. U více fragmentů jednoho jedince byla vyhledána a změřena maximální síla stěny střepu pouze 1x. Toto pojetí dává, pro představu o síle stěn jednotlivých střepů, přesnější údaje (tab. 9–13). Pro analýzu do tabulky ponechám původní rozsahy tloušťky střepů dle D. Parmy, a do závorky připojuji i jejich původní kód.

Rozsah síly střepu (kód)	Počet kusů	%
0 – 5 mm (1)	23	6%
6 – 10 mm (2)	254	65%
11 – 15 mm (3)	103	26%
16 – 20 mm (4)	5	1%
nad 20 mm (5)	–	0%
N	4	1%
Celkem jedinců	389	100%

Tab. IV: Údaje o vyhodnocení síly střepů nádob z Náměště na Hané – „Lesní ulice“.

Pokud vezmeme v potaz fakt, že tenkostěnná keramika je ohraničena hodnotou do 10 mm, pak tato hrnčina tvoří 71% celého objemu nálezového kontextu (tab. IV). Tenkostěnné nádoby jsou tedy ve výrazné převaze nad silnostěnnými (ty činí 27% z celku). Síly střepů nejslabších nádob spadají do hodnoty 4 mm, naopak nejhrubší nádoby dosahují síly střepů 17 mm. Celkově 4 fragmenty nemohli být z důvodu poškození povrchu metricky zdokumentovány. V hodnoceném souboru převládly nádoby užívané pro konzumaci pokrmů a nápojů před nádobami kuchyňskými a skladovacími.

10.1.6 Fragmentarizace

Posledním zkoumaným faktorem keramických nádob je jejich zlomkovitost. Metodika pochází opět z práce D. Parmy (2001, 54). Stejně jako výše, změřil jsem přímo maximální délku střepu, kterou jsem následně zapsal. U více fragmentů jednoho jedince byl změřen pouze největší zlomek. I zde dostaneme přesnější údaje o velikosti jednotlivých střepů (tab. 9–13). Pro tabulkovou analýzu rovněž ponechám původní rozsahy délek dle D. Parmy, s původním kódem v závorce.

Rozsah délek (kód)	Počet kusů	%
do 30 mm (1)	14	4%
do 60 mm (2)	198	51%
do 100 mm (3)	156	40%
do 200 mm (4)	21	5%
nad 200 mm (5)	–	0%
N	–	0%
Celkem jedinců	389	100%

Tab. V: Hodnoty míry fragmentarizace keramických nádob z Náměště na Hané – „Lesní ulice“.

Z tabulky V vyplývá, že naprostá většina keramických zlomků se pohybuje v hodnotách mezi 30 – 100 mm. U nejmenšího zlomku činila hodnota pouhých 17 mm, u největšího potom 164 mm. Význam tohoto zjištění by vyvstal až porovnáním s jinými daty, například i z jiných lokalit. Tyto údaje však nemám k dispozici.

10.2 Mazanice

Deskriptivní systém pro stavební keramiku byl převzat z práce P. Vařeky (1995, 61), který ho použil pro soubor mazanice z halštatské a raně středověké lokality Hradec u Němčic. Na tomto místě shrnuji jen nejdůležitější fakta. Dle této práce se hodnotí: „barva“ (volné spektrum barevných odstínů, založené na subjektivním určení), „materiál“ (málo-, středně-, velmi kompaktní), „výpal“ (slabý, střední, silný, extrémně silný) a „otisky“:⁷ prut (kód 3), rovná stěna (kód 10), rovná stěna a více prutů (kód 104), rovná stěna a kůl (kód 105), a roh a kůl (kód 115).

Soubor fragmentů mazanice z Náměště na Hané – „Lesní ulice“ není rozsáhlý, bylo nalezeno 23 kusů tohoto sídlištního materiálu ve 4 objektech (obj. 500 – 6 ks, obj. 501 – 2 ks, obj. 502 – 3 ks, obj. 503 – 12 ks), o celkové hmotnosti 805 g (tab. 14). Z objektu 504 nepochází žádné fragmenty mazanice. Ve všech případech se jednalo o středně kompaktní, světle oranžovou hmotu, středně silně vypálenou. Na 5 hručkách byly zjištěny otisky původních, zřejmě dřevěných konstrukcí. Z objektu 500 pochází 1 fragment s otiskem rovné stěny a více prutů (kód 104). Objekt 503 obsahoval 4 kusy mazanice s otiskem, a sice 1x otisk prutu (kód 3), 1x otisk negativu rovné stěny (kód 10), 1x negativ rovné stěny a kůlu (kód 105), a 1x otisk rohu a kůlu (kód 115). Z uvedených zjištění se dá usuzovat, že tyto fragmenty mohou pocházet z blízkých kůlových sídelních staveb (cf. *Tajer 2016*, 383), tudíž mohly jámy sloužit i jako odpadní prostor pro již nepotřebné kusy mazanice při reparaci těchto staveb. Svědčil by o tom právě

⁷ Popis všech variant nejlépe viz P. Veselá (2007, 92); zde uvedu jen alternativy otisků, které byly zjištěny výzkumem na „Lesní ulici“.

nízký počet zjištěných hrudek mazanice. Proti tomu velké koncentrace těchto předmětů nasvědčují pro destrukce domů.

10.3 Osteologický materiál (M. Holub)

10.3.1 Úvod

Zkoumaná lokalita poskytla zvířecí osteologický materiál z objektů K 500, K 501, K 503 a K 504, které byly datovány do období platěnické kultury. U kostí byl určen zvířecí druh, a pokud nebylo možné blíže identifikovat zlomky kostí, byly jednotlivé kosti zvířat rozděleny do velikostních kategorií – velký savec (velikost koně či krávy, v tab. 17 kód „svv“), středně velký savec (velikost prasete až srny, kód „ssv“) a malý savec (velikost lišky až veverky – v nálezovém kontextu se nevyskytuje). Pokud to stav zachování dovozoval, byly naměřeny jednotlivé osteometrické míry podle metodiky A. von den Drieschové (1976).

10.3.2 Seznam nalezených druhů zvířat

Tur (*Bos* sp.)

Tur domácí (*Bos primigenius* f. *taurus*)

Ovce domácí/koza domácí (*Ovis ammon* f. *aries*/*Capra aegagrus* f. *hircus*)

Ovce domácí (*Ovis ammon* f. *aries*)

Prase (*Sus* sp.)

Jelen evropský (*Cervus elaphus*)

10.3.3 Analýza osteologického materiálu

Zkoumané objekty poskytly celkem 50 fragmentů kostí, z nichž se druhově podařilo zařadit 28 %. Četnosti nálezů jednotlivých částí kostry u jednotlivých druhů a minimální počet jedinců jsou uvedeny v tabulce VI.

Nejčastějšími fragmenty v osteologickém materiálu byla žebra (celkem 8) a části lebky (včetně čelistí celkem 7).

Mezi určitelnými druhy byli identifikováni nejméně dva jedinci tura domácího a dva jedinci ovce/kozy domácí. Ostatní zde identifikované druhy byly zastoupeny minimálně jedním jedincem.

Byli zde zastoupeni typičtí zástupci domestikovaných zvířat – tur domácí a ovce/koza domácí, přičemž podle charakteristického tvaru násadce na roh náležel jeden z určených jedinců ovci.

V případě prasat a násadce na roh z tura nelze vzhledem k fragmentárnosti nálezů určit, zda náleží domestikované nebo divoké formě.

Lovnou zvěř zde reprezentuje pouze jelen evropský, který je zastoupen nejen zlomky paroží, které všechny nesly stopy po opracování, ale i částí kostry – prstním článkem. To nám ukazuje, že na této lokalitě lze uvažovat o lovu a nikoliv jen o sběru paroží, které by mohlo být jako ceněná surovina transportováno z větší vzdálenosti.

U jedince ovce/kozy byla získána orientační kohoutková výška výpočtem pomocí metodiky M. Teichert (1975) a Z. Schramma (1967) podle celkové délky nártní kosti (GL = 131,7 mm). Výsledná kohoutková výška by v případě, že by kost náležela ovci, dosahovala přibližně 60 cm. Pokud by kost náležela koze, tak jejich tělesná výška by se pohybovala kolem hodnoty 70 cm.

	Minimální počet jedinců	CELKEM	lebka	paroh	horní čelist	dolní čelist	obratel	žebro	pažní k. dist část	loketní k.	záprstní k.	prstní článek	pánev	lýtková k.	nártní k.	fragment dlouhé kosti	neidentifikovatelná kost	artefakt	spálená kost
Tur	1	2	1						1										
Tur domácí	2	3			1			2											
Ovce domácí	(1)	1	1																
Ovce/ koza domácí	2	3			1	1								1					
Prase	1	5	1	1					1	1			1						
Jelen lesní	1	3		2							1							2	
Velký savec		11			1											6	4		
Velký až střední savec		6						2								2	2	1	
Střední savec		15						5				1			5	4			2
Savec menší až střední velikosti		1						1											
CELKEM	7	50	3	2	1	3	1	8	2	2	1	1	1	1	1	13	10	3	2

Tab. VI: Četnost nálezů jednotlivých částí kostry u jednotlivých druhů získaných na „Lesní ulici“.

10.3.4 Celková věková struktura zvířat

V osteologickém souboru bylo možné určit věk některých jedinců na základě stupně prořezání chrupu a míry osifikace růstových chrupavek dlouhých kostí.

Vzhledem ke značné zlomkovitosti nalezeného materiálu lze pouze konstatovat, že oba jedinci domácího skotu se dožili věku nejméně 15 až 20 měsíců. Jeden z jedinců

ovce/kozy byl zabit ještě kosterně nedospělý ve věku 8 až 24 měsíců a druhý jedinec se dožil nejméně 20 až 24 měsíců.

Jedinec prasete (bez určení) formy byl zabit před koncem druhého roku života a pozůstatky jelena, který měl v době smrti více než dva roky.

10.3.5 Tafonomie

Charakter nálezů fragmentů kostí s četnými stopami po lámání, sekání i působení ohně (celkem 2 zlomky byly spálené - barva byla černohnědá a hnědá) ukazuje na to, že se jedná o kuchyňský či jinak dále nezužitkovatelný odpad.

Stopy po okusu šelmou (pravděpodobně psem) byly nalezeny na několika kostech. V objektu K 500 byl nalezen zlomek jelení výsady, který na hrotu nesl stopy po používání (obrusy) a báze stopy po osekávání. Objekt K 503 poskytl jednoznačně opracovanou jelení výsadu do tvaru hrotu (obr. 11).

Obr. 11: Opracovaný jelení paroh (Náměšť na Hané – „Lesní ulice“ – objekt K 503).

Ve stejném objektu (K 503) byl nalezen i opracovaný fragment žebra ze savce střední až větší velikosti, který nesl na každé straně více než 50 většinou paralelních zářezů různé hloubky (obr. 12). Tento zlomek žebra mohl sloužit pravděpodobně jako podložka při řezání kůží či podobných měkkých materiálů či výrobě nití ze šlach. Žebra s nitovitými zářezy na obou stranách se poměrně často nacházejí v halštatských sídlištních objektech, ale doposud nevíme, k čemu složila.

Obr. 12: Opracované žebro savce střední až větší velikosti (Náměšť na Hané – „Lesní ulice“ – objekt K 503).

10.3.6 Závěr

Na základě osteologického studia materiálu získaného při záchranném výzkumu na lokalitě Náměšť na Hané – „Lesní ulice“ při výstavbě rodinného domu Loutockých v Lesní ulici, bylo možné vyvodit tyto závěry:

- objekty platěnické kultury na lokalitě poskytly celkem 50 zlomků kostí
- na lokalitě byly přítomny typické domestikované druhy (tur, ovce a případně i koza) a byl určen jeden typický zástupce lovné zvěře (jelen evropský)
- kohoutková výška zde určeného zástupce ovce/kozy byla přibližně 60 cm, pokud náležela ovci a 70 cm, pokud nalezená nártní kost pocházela z kozy
- většina kostí je tvořena kuchyňským nebo jinak dále nevyužitelným odpadem, který nese řadu stop po sekání či lámání a rovněž lze najít stopy po působení ohně i po okusu šelem
- na lokalitě nalezené zlomky parohů se využívaly k výrobě nástrojů (objekt K 500 a K 503) a úlomek žebra savce střední až větší velikosti nesl na každé straně více než padesát různě silných zářezů (objekt K 503)

10.4 Kamenná industrie

Celkem 7 vyzvednutých úlomků hornin, z nichž pouze na jediném je možno tušit nějaké stopy po jednostranném obroušení (ohlazení) povrchu, nedává téměř žádné informace o nějaké utilitární funkci (tab. 15). Surovinově jde o zelené břidlice nebo celistvé křemence (tzv. „sluňáky“), v jednom případě nebyla surovina rozpoznána. Do oranžova, růžova nebo červena zbarvené celistvé křemence jsou typické pro svahy Zábřežské a Dražanské vrchoviny, je tedy pravděpodobný jejich místní původ. Rovněž zelené břidlice se v této oblasti hojně vyskytují. Konkrétně 1 úlomek břidlice byl vyzvednut ze zásobnice K 500, pět kusů pochází z hliníku K 503 (3x břidlice, 2x křemenc), a poslední, nerozpoznaný kus z hliníku K 504. Celková hmotnost kamenné industrie činí 318 g.

10.5 Kovy

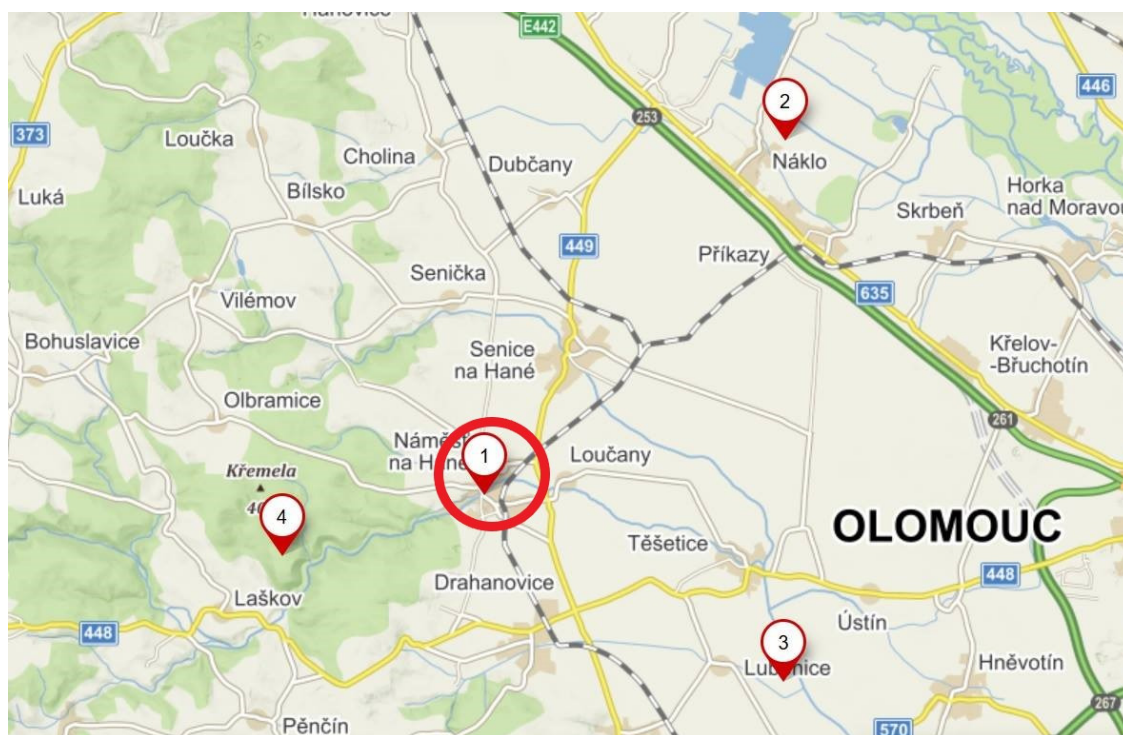
Jediným inventarizovaným kovovým artefaktem je (zřejmě bronzový) patinovaný kroužek s náznakem kličky o průměru 20 mm, síle drátu 0,7 mm a hmotnosti 0,3 g (tab. 16), který byl nalezen v hliníku K 503. Jde snad o kruhový šperk, fragment záušnice (tab. 3:4). Mohlo by jít i o část většího kruhového šperku, jehož zbytek nebyl nalezen, nebo se nedochoval. Bližší informace o materiálu, z něž byl slit, by přinesla až metalografická analýza.

11 Nástin sídelní strategie širšího regionu

Rozložení platěnických lokalit na katastru Náměště na Hané (mapa 3) vykazuje jistou koncentraci osídlení na úpatí a prvních svazích Zábřežské vrchoviny, v oblasti dnešního městysu Náměště na Hané. Ve větší míře se zde vyskytují sídlištní areály (v počtu 10 poloh, včetně 1 nelokalizované), zjištěná pohřebiště (celkově 4 polohy) jsou oproti sídlištím v menšině – poměr činí asi 2,5:1. V rámci předpokládaného sociálního modelu pro dobu halštatskou předpokládáme existenci nadkomunitních areálů, které shledávám mimo halštatskou koncentraci v Náměšti na Hané. Jednou z takových lokalit může být hradiště Náměšť na Hané – „Rmíz“ (u Laškova). Náměšťská sídelní aglomerace se jeví tak, že jde pravděpodobně o region nížinného hospodářského zázemí pro výšinné hradiště,⁸ které bylo v halštatském období částečně obnoveno na místě obranných fortifikačních prvků období starších (Šmíd 2010a, 57–58). Budování

⁸ Podobný vztah nedávno zkoumal např. I. Čižmář v případě pozdně laténského oppida Malé Hradisko – „Staré Hradisko“ (Čižmář 2008).

výšinných hradišť v prostoru kopcovitých poloh na V okraji Dražanské a Zábřežské vrchoviny ve středním, mladším a pozdně halštatském období (Ha C2 až Ha D2) není ojedinělou záležitostí. Na Prostějovsku a Vyškovsku, kam sledovaný katastr v Náměšti na Hané kulturně a regionálně náleží, bylo zjištěno 10 hradišť: Bílovice – „Hrad“ (1,5 ha), Dražany – „Starý Plumlov“ (? ha), Drysice – „Melice“ (? ha), Křenovice – „Hradisko“ (akropole + suburbium = 1,8 ha), Malé Hradisko – „Staré Hradisko“ (? ha), Náměšť na Hané – „Rmíz“ (u Laškova) (nejméně 6,5 ha), Nemojany – „Blatice“ (? ha), Orlovice – „Žešov“ (2,5 ha), Radslavice – „Zelená Hora“ (1,1 ha) a Stínava – „Ježův Hrad“ (? ha) (údaje o rozlohách převzaty z Čížmář 2004). Asi 5x větší rozloha výšinného hradiště „Rmíz“, než je průměr u jmenovaných poloh, dává prostor úvahám o jeho možném větším významu. Tento názor podporují rovněž parametry opevnění „Rmízu“, v podobě čelní kamenné plenty a dřevěné hradby srubové konstrukce (Šmíd 2010a, 57–58). Bohužel, soubor nálezů získaný M. Šmídem doposud nebyl systematicky vyhodnocený. Nadnesené otázky by mohl potvrdit, případně opravit, až rozsáhlejší výzkum, který by jistě přinesl více informací o této lokalitě.

Mapa 4: Územní vztah koncentrace halštatského sídelního prostoru v Náměšti na Hané (1) k nadkomunitnímu areálu – hradišti Náměšť na Hané – „Rmíz“ (u Laškova) (4), velmožské mohyle o Ø 40 m Ústín – „Královský kopec“ (u Těšetic) (3) a k bronzovému depotu 8 šálků v žebrované cestě z Nákla (2).

Přítomnost nejvyšších společenských vrstev (elit) ve zkoumané sídelní aglomeraci není doložena ani na lokalitě Náměšť na Hané – „Vrchy“, v podobě velmi bohatého, (zřejmě) hrobu s udidly a sekerami (Nekvasil 1961, 10–11, tab. 150:1–11),

pravděpodobně s mohylovým násypem (*Janásek 1963–64*, 199), který ale náleží vyšší střední společenské vrstvě (podle *Mírová – Golec 2018*, v tisku). Opravdový hrob elit nacházím dle dělení Z. Mírové a M. Golce až po proudu říčky Blaty na nedaleké lokalitě Ústín – „Královský kopec“ (u Těšetic) (*Wankel 1885*, 93–94; *Nekvasil 1993*, 334, 357, obr. 219), kde se nachází zbytky mohyly o Ø 40 m (*Mírová – Golec 2018*, v tisku). Od středu aglomerace k ní činí vzdálenost asi 5,5 km. Obdobnou situaci mohu spatřovat v známém bronzovém depotu 8 šálků v žebrované cistě z Nákla (*Wankel 1889*, 49–56; *Nekvasil 1993*, 334, 358–359, obr. 237, 238), který se nenachází opět daleko, pouze asi 8 km na SV od Náměště na Hané. Také on je pokládán podle dělení Z. Mírové a M. Golce za projev elit v platěnické kultuře.

Region SZ od Olomouce nabízí zřetelnou koncentraci neklamných projevů elit. Prestižní zboží, rozlehlé výšinné hradiště, (kdysi) velmi robustní knížecí mohyla, jiný bohatě vybavený hrob – to jsou stěžejní iniciační body pro velmi zajímavý výzkum v této oblasti. Region jistě hrál důležitou roli na dálkových komunikacích a zejména na Jantarové stezce, která vedla ze směru od nedávno vyhodnocené lokality v Moravičanech (*Makarová 2017*), a rovněž náměšťská sídelní aglomerace se nacházela na zmíněné komunikaci. Nabízí se zde možné pokračování výzkumu a sběru dalších informací týkajících se platěnické kultury v tomto regionu. Toto téma by mohlo být náplní mé budoucí magisterské práce.

12 Závěr a diskuze

V předkládané práci se věnuji vyhodnocení materiálu ze sídliště z Náměště na Hané – „Lesní ulice“, zkoumaného v roce 2009. K jeho vyhodnocení byl využit deskriptivní systém keramiky (naposledy použitý *Novák 2015*). Předkládám vyhodnocené spektrum tvarů a výzdoby, připojuji formální zhodnocení dalších materiálů. Osteologický posudek provedl M. Holub a je součástí této práce. Dalším cílem práce bylo podrobně poznat kumulaci halštatského osídlení na katastru Náměště na Hané, která není náhodná a představuje jednu ze sídelních buněk (aglomeraci) na V okraji Zábřežské vrchoviny. Její poloha není náhodná a je součástí dálkových komunikací jako je Jantarová stezka, vedoucí podél okraje Dražanské a Zábřežské vrchoviny od S k J. Kumulace osídlení pravděpodobně rovněž monitorovala přechod říčky Šumice, stejně tak i komunikační koridor podél Šumice ve směru V–Z.

Komplexní vyhodnocení materiálu z Náměště na Hané – „Lesní ulice“ přineslo tyto základní data: Z 5 zahloubených sídlištních objektů bylo vyhodnoceno 404 fragmentů keramiky, 23 kusů mazanice, 7 úlomků kamenné industrie, 1 kovový předmět a 50 fragmentů osteologického materiálu. Keramické fragmenty představují standardní portfolio druhů keramických nádob. Jako základní schéma keramických tvarů byl použit systém vytvořený M. Novákem (2015, 28–30, obr. 9–11), který byl rozšířen o jeden tvar představený D. Dreslerovou (1995, Fig. 5), a takto plně postačil k vyhodnocení keramického materiálu celého nálezového kontextu na lokalitě Náměšť na Hané – „Lesní ulici“. Porovnáním vyhodnocení tohoto materiálu s podobně studovaným výzkumem M. Nováka, byla například zjištěna koincidence v procentuálním zastoupení některých keramických tvarů (mísy). Podíl některých jiných nádob se však výrazně liší (hrnce, šálky). Podobným způsobem bylo přistoupeno i k vyhodnocení výzdoby keramických nádob. Jako základní schéma byly vyžity tabulky výzdobných motivů představených v práci M. Nováka (2015, 31–32, obr. 12–13). Zde bylo nutno rozšířit spektrum výzdobných motivů o 15 nových, dosud nezařazených prvků, které byly do zmíněných tabulek implementovány. Následně bylo zjištěno relativně podobné poměrné zastoupení skupin výzdobných motivů na keramice s tím, že celkový objem výzdoby na lokalitě Náměšť na Hané – „Lesní ulici“ je zřetelně chudší než na lokalitách vyhodnocených M. Novákem. V případě dalších nalezených předmětů, jako je mazanice, kamenná industrie nebo kovy, nebyly zjištěny žádné zásadní poznatky, které by výrazněji obohatily vědomosti o nálezovém kontextu Náměště na Hané – „Lesní ulici“. Osteologická analýza provedená M. Holubem odhalila přítomnost domestikovaných druhů na lokalitě (tur domácí, ovce/koza domácí) a jednoho druhu lovné zvěře (jelen evropský). Kostí byly označeny jako kuchyňský nebo jinak dále nevyužitelný odpad, s řadou stop po sekání či lámání. Dále byly zjištěny zlomky parohů k výrobě nástrojů a úlomek žebra s více než padesáti různě silnými zářezy. Na lokalitě Náměšť na Hané – „Lesní ulici“ byla tedy zvěř přímo zpracovávána.

Ve výše zmíněném obohacení stávajícího spektra daných prvků (keramické tvary a výzdobné motivy) z prací dřívějších badatelů, lze vidět zřejmě největší přínos této práce. Následujícími výzkumy bude tento systém dále zdokonalován. Tímto postupným rozšiřováním a zpřesňováním ještě ne zcela ustáleného deskriptivního systému keramiky, bude snad získána pevná platforma pro výzkum halštatské keramiky platěnické kultury na střední Moravě.

Platěnická kultura doby halštatské vtiskla do regionu Náměšťska svou výraznou stopu. Předběžně lze kumulaci osídlení na katastru Náměště na Hané, za současného stavu našich znalostí, rozdělit na nadkomunitní areál hradiště Náměšť na Hané – „Rmíz“ (u Laškova) (A) a jeho hospodářské zázemí, které se zhruba kryje se současným plošným rozsahem zastavěné části obce Náměšť na Hané (B). Toto zázemí se nám jeví jako kumulace lokalit nacházejících se na úpatí a prvních svazích Zábřežské vrchoviny (mapa 4).

Převážně keramický materiál z lokality Náměšť na Hané – „Lesní ulice“ poskytl také chronologické informace, které vedou k těmto závěrům: z pěti sídlištních jam, které měly utilitární sídlištní funkci, byly vyzvednuty artefakty, které hovoří pouze o rámcovém zařazení těchto zahluobených objektů do rozmezí Ha C2 – D2 (tedy 650 – 500 př. Kr.). Toto konstatování se opírá o závěry získané z deskripce a následného vyhodnocení keramického materiálu. Zde byly rozpoznány některé chronologicky citlivější výzdobné motivy na keramice (svazek horizontálních rýh s řadou důlků nad ním – prvek ze středního stupně halštatského období Ha C2, šikmě rytý trojúhelník s důlkem – zařazován do stupňů Ha C2 až Ha D1, oboustranné potuhování povrchu mís – dosáhlo svého vrcholu ve stupni Ha D2), i některé specifické tvarové znaky na fragmentech nádob (ostrá profilace amfor/osudí – by obecně měla odpovídat stupni Ha C2, ouško u šálků se nevyskytuje ve starších nálezových celcích – je vázáno výhradně na stupně Ha D1 – D2, fragmenty mís s lomenou výdutí – tvar lze obecně zařadit do stupně Ha D2).

Ačkoli se portfolio artefaktů z Náměště na Hané – „Lesní ulice“ nemůže řadit k značně objemnějším souborům, zhodnocením co možná největšího počtu informací bylo dosaženo požadovaného cíle. Základním studiem dalších lokalit na katastru obce Náměště na Hané, a dále prvotním začleněním do regionu SZ od Olomouce, byla nastíněna úloha sídelní aglomerace. Pro hlubší pochopení souvislostí v rámci střední Moravy je však zapotřebí sběr a shromažďování dalších informací, který vykreslí region v širších souvislostech. Tyto poznatky poslouží k dotvoření mozaiky halštatské epochy na Moravě.

13 Použitá literatura

Baarová, Z. 2007: Platěnické pohřebiště s komorovými hroby v Pustiměři. In: M. Salaš – K. Šabatová (eds.), Doba popelnicových polí a doba halštatská. Příspěvky z IX. Konference, Bučovice 3.–6. 10. 2006. Brno, 13–33.

Baarová, Z. – Mikulková, B. 2004: Halštatské žárové pohřebiště v Drnovicích (okr. Vyškov), Pravěk NŘ 14, 287–331.

Bambasová, S. 2014: Platěnické osídlení lokality Křenovice 2 „Vinice“. (Nepubl. bak. práce) Univerzita Palackého Olomouc.

Baron, J. – Golański, A. – Schellner, K 2011: Problems of interpretation of Early Iron Age fenced settlements from Zabrodzie, Wrocław district, Sprawozdania archeologiczne 63, 322–325.

Bartík et al. 2017: The Vekerzug and Other Eastern Cultures in the Czech Republic, Studia Archaeologica Brunensia 22/1, 27–68.

Bouzek, J. 2002: Přejchod od doby popelnicových polí do halštatu. Od štítarského stupně knovízské kultury do kultury bylanské v Čechách, a od kultury podolské do kultury horákovské na Moravě. In: P. Čech – Z. Smrž (eds.), Sborník Drahomíru Kouteckému. Most, 37–40.

Bouzek, J. 2004: Měrné systémy a myšlenkový svět v mladé době bronzové a v rané době železné. In: P. Šafr – O. Chvojka (eds.), Popelnicová pole a doba halštatská, Příspěvky z VIII. konference, České Budějovice, 22. – 24. 9. 2004. Archeologické výzkumy v jižních Čechách. Supplementum 1. České Budějovice, 43–52.

Bouzek, J. 2011: Pravěk českých zemí v evropském kontextu. Praha.

Böhm, J. 1941: Kronika objeveného věku. Praha.

Bugaj, E. – Kopiasz, J. 2006: Próba interpretacji zabudowy osady z wczesnej epoki żelaza na stanowisku Milejowice 19, pow. wrocławski. In: B. Gediga – W. Piotrowski (eds.), Architektura i budownictwo epoki brązu wczesnych okresów żelaza – problemy rekonstrukcji. Biskupin–Wrocław, 175–208.

Buchtela, K. 1906: Die Lausitzer und schlesischen Brandgräber in Böhmen. Jahrbuch der k. k. Zentral-Kommission für Erforschung und Erhaltung der Kunst- und historischen Denkmälern IV/I. Wien, 2–52.

- Červinka, I. L. 1896: Praveká hradiska na Moravě. Kroměříž.*
- Červinka, I. L. 1902: Morava za pravěku. Brno.*
- Červinka, I. L. 1946: Hlášení o nálezech. Biskupství (o. Olomouc) /lokalita Vrchy/. Č. j. 1018/1946. Rkp. v archivu Archeologického centra Olomouc.*
- Čižmář, I. 2008: Zázemí keltského oppida Staré Hradisko. (Nepubl. dipl. práce) Masarykova univerzita Brno.*
- Čižmář, M. 2004: Encyklopedie hradišť na Moravě a ve Slezsku. Praha.*
- Čižmář, M. – Geislerová, K. – Unger, J. (eds.) 2000: Výzkumy – Ausgrabungen 1993–1998. Brno.*
- Demek, J. – Mackovčín, P. 2006: Zeměpisný lexikon ČR – Hory a nížiny. Brno.*
- Domečka, L. 1903: Předhistorické nálezy v severovýchodních Čechách, část II. Památky archeologické XX, 541–552.*
- Dreslerová, D. 1995: A Late Hallstatt Settlement in Bohemia. Excavation at Jenštejn, 1984. Prague.*
- Driesch, von den, A. 1976: A Guide to the Measurement of Animal Bones from archaeological Sites. Peabody Museum Bulletin 1. Cambridge.*
- Dzięgielewski, K. 2010: Osada z młodszej i późnej epoki brązu na stanowisku 48 w Wojniczu, pow. Tarnów. In: J. Chochorowski (ed.), Via archeologica. Źródła z badań wykopaliskowych na trasie autostrády A4 w Małopolsce. Kraków, 55–116.*
- Egg, M. – Kramer, D. 2005: Krieger – Feste – Totenopfer. Der letzte Hallstattfürst von Kleinklein in der Steiermark. Forschungen am Römisch-Germanischen Zentralmuseum 1, Mainz.*
- Filip, J. 1936–37: Popelnicová pole a počátky doby železné v Čechách. Praha.*
- Fojtík, P. – Golec, M. 2007: Počátek platěnické kultury na základě nálezů z Prostějovska. In: M. Salaš – K. Šabatová, Doba popelnicových polí a doba halštatská. Příspěvky z IX. konference, Bučovice 3.–6. 10. 2006. Brno, 75–90.*
- Fridrichová, M. 1987: Bylanská kultura ve středních Čechách. (Nepubl. disert. práce) Univerzita Karlova Praha.*

- Gediga, B. – Łaciak, D. – Łydźba–Kopczyńska, B. – Markiewicz, M. 2017: Świat kolorów garncarzy z rejonu Domasławia sprzed około 2800 lat. Wrocław.*
- Geislerová, K. – Parma, D. (eds.) 2013: Výzkumy – Ausgrabungen 2005–2010. Brno.*
- Golec, M. 2001: Keramika horákovské kultury. (Nepubl. dipl. práce) Masarykova univerzita Brno.*
- Golec, M. 2003a: Hlásnica u Horákova: kam s ní?, Archeologické rozhledy 55, 500–516.*
- Golec, M. 2003b: Horákovská kultura v těšetickém mikroregionu. Těšetice-Kyjovice VI. Brno.*
- Golec, M. 2005: Horákovská kultura. (Nepubl. disert. práce) Masarykova univerzita Brno.*
- Golec, M. 2007: Chronologie horákovské kultury aneb stupně v pohybu, Pravěk NŘ 15, 419–446.*
- Golec, M. – Fojtík, P. 2018: Centrum platěnické skupiny na Moravě. Archeologické rozhledy (v tisku).*
- Gottwald, A. 1931: Můj archeologický výzkum. Prostějov.*
- Havelka, J. 1876: O starožitnostech, ježto nalezeny byly v okolí Olomouckém. 1. Starožitnosti nákelské, 2. Starožitnosti příkazské, 3. Nálezy náměšťské. Časopis Matice moravské VIII, 137–143.*
- Holubová, Z. 2011: K otázce horákovské „expanze“ do oblasti lužických popelnicových polí. In: Z. Měřínský – J. Klápště (eds.), Moravskoslezská škola doktorských studií, Seminář 2. Brno, 54–65.*
- Hosák, L. 1959: Historický místopis střední a severní Moravy. Olomouc.*
- Houdek, V. 1884: Z pravěku Olomucka, Časopis Vlasteneckého spolku muzejního v Olomouci I, 49–57.*
- Houdek, V. 1885: Z Náměště u Olomouce, Časopis Vlasteneckého spolku muzejního v Olomouci II, 131–134.*

- Houdek, V. 1901: Staroslovanský hrob u Náměště objevený, Časopis Vlasteneckého spolku muzejního v Olomouci XVIII, 128–129.*
- Hrubý, V. 1942: Popelníkové pole v Nedakonicích, Sborník velehradský Nová řada 13, 88–115.*
- Chytráček, M. – Bernat, J. 2000: Pozdně halštatské a časně laténské sídliště v Praze – Zbraslavi, Památky archeologické XCI, 255–313.*
- Janásek, J. 1963–64: Z pravěké minulosti Náměště na Hané. In: J. Skutil (ed.), Sborník III. Karlu Tihelkovi. Brno, 197–202.*
- Kos, P. – Přichystal, M. 2013: Doba halštatská. In: K. Geislerová – D. Parma (eds.), Výzkumy – Ausgrabungen 2005–2010. Brno, 74–79.*
- Kristiansen, K. – Larsson, T. B. 2011: The rise of the Bronze Age society. Travels, transmissions and transformations. Cambridge.*
- Kuna, M. – Němcová, A. a kol. 2012: Výpověď sídlištního odpadu. Nálezy z pozdní doby bronzové v Roztokách, a otázky depoziční analýzy archeologického kontextu. Praha.*
- Kvíčala, J. 1948: O vzniku a vývoji lužické kultury na Hané, Ročenka národopisného a průmyslového muzea města Prostějova a Hané XVIII, 71–77.*
- Maise, Ch. 1998: Archäoklimatologie – Vom Einfluss nacheiszeitlicher Klimavariabilität in der Ur- und Frühgeschichte, Jahrbuch der Schweizerischen Gesellschaft für Ur- und Frühgeschichte 81, 197–235.*
- Makarová, E. 2017: Halštatská fáza pohrebiska v Moravičanoch. (Nepubl. dizert. práce) Masarykova univerzita Brno.*
- Mírová, Z. 2017: Koně v době halštatské na Moravě. (Nepubl. bak. práce) Palackého univerzita Olomouc.*
- Mírová, Z. – Golec, M. 2018: Hallstatt princely graves from Brno-Holásky 1 and 2 in the Central European context. Archaeologiae Regionalis Fontes 13. Olomouc. (v tisku)*
- Nekvasil, J. 1960: Poslední stopy lužického lidu popelníkových polí na Moravě. In: J. Poulík (ed.), Sborník Československé společnosti archeologické 1. Brno, 50–54.*

Nekvasil, J. 1961: Severní Morava v době halštatské, část III. (Nepubl. kandidátská disert. práce) Archeologický ústav Akademie věd Praha.

Nekvasil, J. 1962: Pronikání horákovské kultury do oblasti lužických popelnicových polí. In: J. Poulík (ed.), Sborník Československé společnosti archeologické 2. Brno, 141–165.

Nekvasil, J. 1964: K otázce lužické kultury na severní Moravě, Archeologické rozhledy 16, 225–264.

Nekvasil, J. 1968a: Pohřebiště lužické kultury. Náměšť na Hané (U nádraží). Č. j. 147/68. Rkp. v archivu Archeologického centra Olomouc.

Nekvasil, J. 1968b: K nálezům lužické kultury z Náměště na Hané (okr. Olomouc), Přehled výzkumů 12/1967, 43–45.

Nekvasil, J. 1973: Mladohalštatská sídliště na Mohelnicku, Památky archeologické LXIV/1, 42–85.

Nekvasil, J. 1974: Die jüngere und späte Stufe der Hallstattabschnittes der Lausitzer Kultur in Mähren. In: B. Chropovský (ed.), Symposium zu Problemen der jüngeren Hallstattzeit in Mitteleuropa. Bratislava, 253–310.

Nekvasil, J. 1982: Pohřebiště lužické kultury v Moravičanech. Fontes archaeologiae moravicae XIV/1–2. Brno.

Nekvasil, J. 1983: Początki halsztatyacji morawskiej grupy kultury lużickiej, Silesia Antiqua 25, 61–83.

Nekvasil, J. 1987: Sídlíště lužické kultury. Náměšť na Hané (Valník). Č. j. 1417/87. Rkp. v archivu Archeologického centra Olomouc.

Nekvasil, J. 1993: Před branami historie (starší doba železná – halštatská). In: V. Podborský a kol., Praveké dějiny Moravy. Brno, 333–379.

Nekvasil, J. 1995: Katalog der Funde. In: H. Parzinger – J. Nekvasil – F. E. Barth, Die Býčí skála-Höhle, Ein hallstattzeitlicher Höhlenopferplatz in Mähren, Römisch-Germanische Forschungen 54, Mainz am Rhein.

Neustupný, J. 1946: Pravek lidstva. Praha.

- Novák, M. 2015:* Opevněné výšinné sídliště na „Malém Chlumu“ u Krhova a jeho zázemí v pozdní době bronzové a době halštatské. *Pravěk – Supplementum* 31. Brno.
- Parma, D. 2001:* Předkeltské osídlení Hostýna I–II. (Nepubl. dipl. práce) Masarykova univerzita Brno.
- Píř, J. L. 1905:* Starožitnosti země České, díl II., svazek 3 – Čechy na úsvitě dějin. Praha.
- Pleiner, R. 1958:* Základy slovanského železářského hutnictví v českých zemích. Praha.
- Podborský, V. 1956:* K otázce kontinuity vývoje kultury lidu popelnicových polí na Moravě, *Sborník prací filozofické fakulty brněnské univerzity E 1*, řada archeologicko-klasická, 20–37.
- Podborský, V. 1963:* K problematice moravského halštatu II. (Halštatská malovaná keramika), *Sborník prací filozofické fakulty brněnské univerzity E 8*, řada archeologicko-klasická, 23–28.
- Podborský, V. 1970a:* Mähren in der Spätbronzezeit und an der Schwelle der Eisenzeit. Brno.
- Podborský, V. 1970b:* Jihomoravská halštatská sídliště I., *Sborník prací filozofické fakulty brněnské univerzity E 15*, řada archeologicko-klasická, 7–102.
- Podborský, V. 1972:* Jihomoravská halštatská sídliště II., *Sborník prací filozofické fakulty brněnské univerzity E 17*, řada archeologicko-klasická, 5–54.
- Podborský, V. 1993:* Nástup zemědělské civilizace (neolit). In: V. Podborský a kol., *Pravěké dějiny Moravy*. Brno, 71–152.
- Přichystal, M. 2003:* Pohřebiště kultury lužických popelnicových polí na „Nivkách“ u Slatinek. (Nepubl. dipl. práce) Masarykova univerzita Brno.
- Salaš, M. 1993:* Kultura středodunajských popelnicových polí. In: V. Podborský a kol., *Pravěké dějiny Moravy*. Brno, 286–301.
- Sedláček, R. 2005:* Domamyslice. Pohřebiště lidu popelnicových polí. *Pravěk – Supplementum* 13. Brno.
- Shepard, A. O. 1956:* *Ceramics for the Archaeologist*. Washington D.C.

Schramm, Z. 1967: Kości długie a wysokość w kłębie u kozy, Roczniki Wyższej Szkoły Rolniczej w Poznaniu 36, 89–105.

Sklenář, K. 1998: Archeologický slovník – část 3. Keramika a sklo. Praha.

Sklenář, K. 2005: Biografický slovník českých, moravských a slezských archeologů. Praha.

Sklenář, K. – Sklenářová, Z. – Slabina, M. 2002: Encyklopedie pravěku v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Praha.

Skutil, J. 1956: Pravěké nálezy z Náměště na Hané a z neolitického hradiště Rmíz u Laškova, okres Litovel, Sborník Studijního a lidov ýchovného ústavu kraje Olomouckého (SLUKO) II. Olomouc, 117–120.

Šabatová, K. – Vitula, P. 2002: Přáslavice. Díly pod dědinou. Kousky a kukličky (II). Pohřebiště a sídliště z doby bronzové (katalog). Archaeologiae Regionalis Fontes 4. Olomouc.

Šmíd, M. 1981: Stratigrafické pozorování na výšinném eneolitickém sídlišti Rmíz u Laškova (okr. Prostějov), Přehled výzkumů 1979, 17.

Šmíd, M. 1988: Hlášení o výzkumu. Náměšť na Hané – Rmíz u Laškova, zjišťovací výzkum. Č. j. 1838/88. Archiv Archeologického centra Olomouc.

Šmíd, M. 1993a: Výsledky zjišťovacího výzkumu na eneolitickém hradisku Rmíz u Laškova, Pravěk NŘ 3, 19–77.

Šmíd, M. 1993b: Zjišťovací výzkum na výšinném eneolitickém sídlišti Rmíz u Laškova v katastru obce Náměšť na Hané (okr. Olomouc), Přehled výzkumů 1989, 31–33.

Šmíd, M. 1997a: Archeologické výzkumy na trase Vodovodu Pomoraví v okolí Náměště na Hané, Náměšť na Hané a okolí 10.

Šmíd, M. 1997b: Náměšť na Hané – Slatiny, NZ 20/97. ÚAPP Brno.

Šmíd, M. 1999: Náměšť na Hané (okr. Olomouc), Přehled výzkumů 40/1997–1998, 239–240.

Šmíd, M. 2007: Rmíz u Laškova, pevnost kultury nálevkovitých pohárů. Archeologické památky střední Moravy 14. Olomouc.

- Šmíd, M. 2009a:* Náměšť na Hané, Lesní ul. RD Konečná–Loutocký. Výzkum 2009. [Nálezová zpráva č. 147/09]. ÚAPP Brno.
- Šmíd, M. 2009b:* Náměšť na Hané (okr. Olomouc), „Lesní ulice“, Přehled výzkumů 50, 312.
- Šmíd, M. 2009c:* Náměšť na Hané, Kanalizace 2. etapa. [Nálezová zpráva č. 66/09]. ÚAPP Brno.
- Šmíd, M. 2010a:* Pravěké a časně historické osídlení katastru městyse Náměšť na Hané (okr. Olomouc), Střední Morava 30, 45–74.
- Šmíd, M. 2010b:* Náměšť na Hané (okr. Olomouc), Lesní ulice, dříve „Křeba“, Přehled výzkumů 51, 372–373.
- Tajer, A. 2016:* Sídliště z doby halštatské z Podhoří u Lipníku nad Bečvou, okr. Přerov. In: M. Popelka – R. Šmidtová – P. Burgert – J. Jílek (eds.), ...tenkrát na východě... Sborník k 80. narozeninám Víta Vokolka. Praehistorica XXXII/1–2. Praha, 381–404.
- Teichert, M. 1975:* Osteometrische Untersuchungen zur Berrechnung der Widerristhöhe bei Schafen. In: A. T. Clason (ed.), Archaeozoological studies. Amsterdam, 51–69.
- Tichý, R. 1968:* Neolitické a mladší nálezy z Náměště na Hané, Přehled výzkumů 12/1967, 7–8.
- Tóth, P. – Oravkinová, D. 2015:* Sídlné stratégie v závere staršej doby bronzovej na Slovensku. In: J. Batora – P. Tóth (eds.), Keď bronz vystrídal meď, Zborník príspevkov z XXIII. medzinárodného sympózia „Staršia doba bronzová v Čechách, na Morave a na Slovensku“, Levice 8.–11. októbra 2013. Bratislava–Nitra, 217–242.
- Trnáčková, Z. 1968:* Hlášení o nálezu. Náměšť na Hané – Rmíz u Laškova, povrchové sběry. Doklad k přír. č. 299/67. Archiv Archeologického centra Olomouc.
- Vařeka, P. 1995:* Nálezy mazanice v archeologických strukturách – deskriptivní systém a databáze Mazanice, Archeologické fórum 4, 59–64.
- Venclová, N. et al. 2008:* Archeologie pravěkých Čech 6, doba halštatská. Praha.
- Veselá, P. 2007:* Sídlní struktura halštatského areálu v Praze – Hostivaři. (Nepubl. bak. práce) Masarykova univerzita Brno.
- Vlček, V. (ed.) 1984:* Zeměpisný lexikon ČR – Vodní toky a nádrže. Praha.

Vokolek, V. 1993: Pohřebiště lidu popelnicových polí v Platěnicích. In: P. Vorel (ed.), Východočeský sborník historický 3, Pardubice, 1–54.

Vokolek, V. 1999: Východočeská halštatská pohřebiště. Pardubice.

Vokolek, V. 2008: Slezskoplatěnická kultura. In: N. Venclová et al., Archeologie pravěkých Čech 6, doba halštatská. Praha, 84–97.

Vránová, V. 2004: Mladohalštatské sídliště v Moravské Huzové. Ročenka Archeologického centra Olomouc 2003, 113–121.

Vránová, V. 2013: Struktura osídlení v období popelnicových polí na střední Moravě. Archaeologiae Regionalis Fontes 12. Olomouc.

Wankel, J. 1885: Královský kopec u Těšetic, Časopis Vlasteneckého spolku muzejního v Olomouci II, 93–94.

Wankel, J. 1889: Náklo a Příkazy na Moravě, Časopis Vlasteneckého spolku muzejního v Olomouci VI, 49–56.

14 Internetové zdroje

CUZK.CZ. Informace o katastrálních územích [online]. Český úřad zeměměřický a katastrální. Praha. [cit. 28.3.2018]. Dostupné z: www.cuzk.cz.

Český statistický úřad [online]. Počet obyvatel v obcích – k 1.1.2017. [cit. 30.3.2018]. Dostupné z: www.czso.cz.

Geology.cz. Geovědní mapy 1:50 000 [online]. Česká geologická služba. [cit. 30.3.2018]. Dostupné z: www.mapy.geology.cz.

Geology.cz. Půdní mapa 1:50 000 [online]. Česká geologická služba. [cit. 12.9.2016]. Dostupné z: www.mapy.geology.cz.

Geoportal.CUZK.CZ. Základní mapa ČR [online]. Český úřad zeměměřický a katastrální. Praha. [cit. 28.3.2018]. Dostupné z: www.geoportal.cuzk.cz.

Historicke-cesty.cz. Historické cesty Čech, Moravy a Slezska [online]. Centrum dopravního výzkumu Brno v.v.i. [cit. 28.10.2016]. Dostupné z: www.naki.vectormap.cz.

Klasifikace pedologie. Taxonomický klasifikační systém půd ČR. [online]. ÚVT, s.r.o. a Beneta.cz, s.r.o. [cit.30.3.2018]. Dostupné z: www.klasifikace.pedologie.czu.cz.

MAPY.CZ. Česká internetová mapová aplikace. [online]. Seznam.cz. [cit. 28.3.2017]. Dostupné z: www.mapy.cz.

Mikroregion Náměšťsko. Portál svazku obcí. [online]. Webhouse s.r.o. [cit. 1.5.2018]. Dostupné z: www.namestsko.cz.

Ovocnářská unie. Svaz pro integrované systémy ovoce. [online]. SISPO Holovousy. [cit. 3.8.2018]. Dostupné z: www.ovocnarska-unie.cz.

Povětrník. Větrné poměry na Moravě a ve Slezsku. [online]. Klub přátel technického muzea v Brně. [cit. 30.3.2016]. Dostupné z: www.povetrnik-cz.svethostingu-tmp.cz.

Státní archeologický seznam ČR. Grafická část – veřejný přístup. [online]. Národní památkový ústav. Praha. [cit.21.9.2017]. Dostupné z: www.isad.npu.cz.

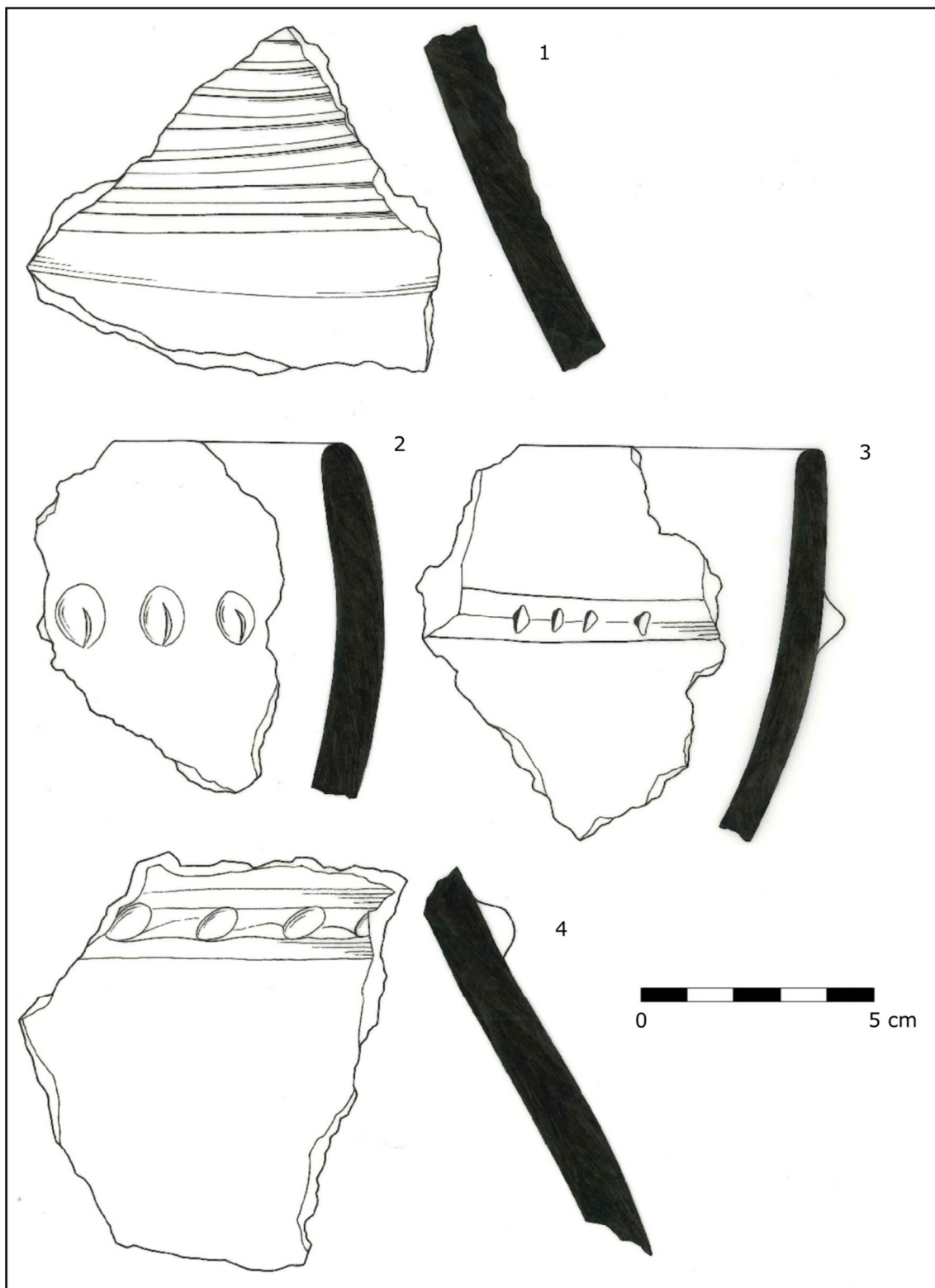
Systémy rostlinné výroby – projekt. [online]. Mendelova univerzita Brno. Agronomická fakulta. [cit. 30.3.2018]. Dostupné z: www.user.mendelu.cz.

TZB-info.cz. Technická zařízení budov. [online]. Topinfo s.r.o. [cit. 20.9.2016]. Dostupné z: www.oze.tzb-info.cz.

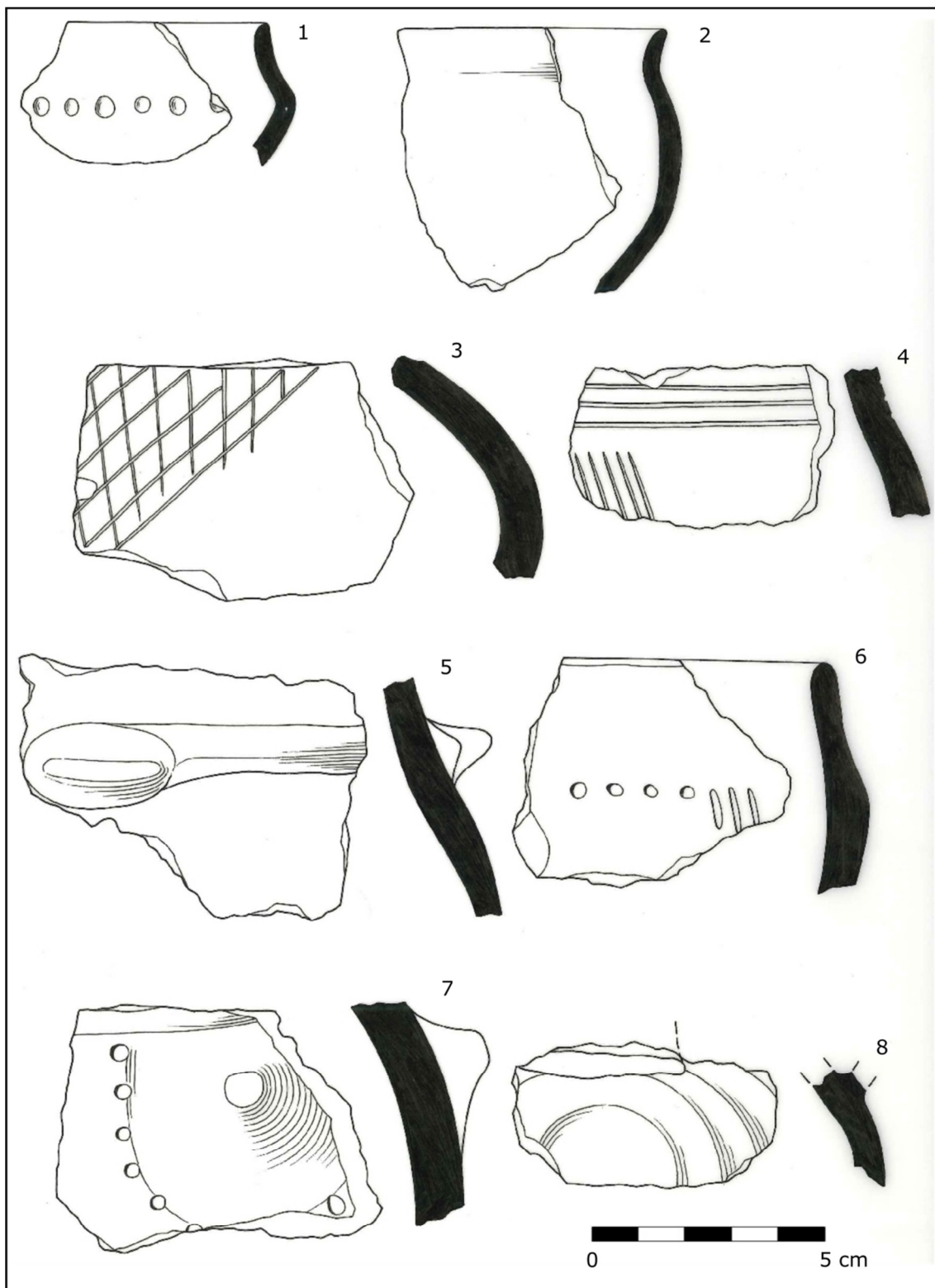
Wikipedia.org. Otevřená encyklopedie. [online]. Wikimedia Foundation. [cit. 16.9.2016]. Dostupné z: www.cs.wikipedia.org.

15 PŘÍLOHY

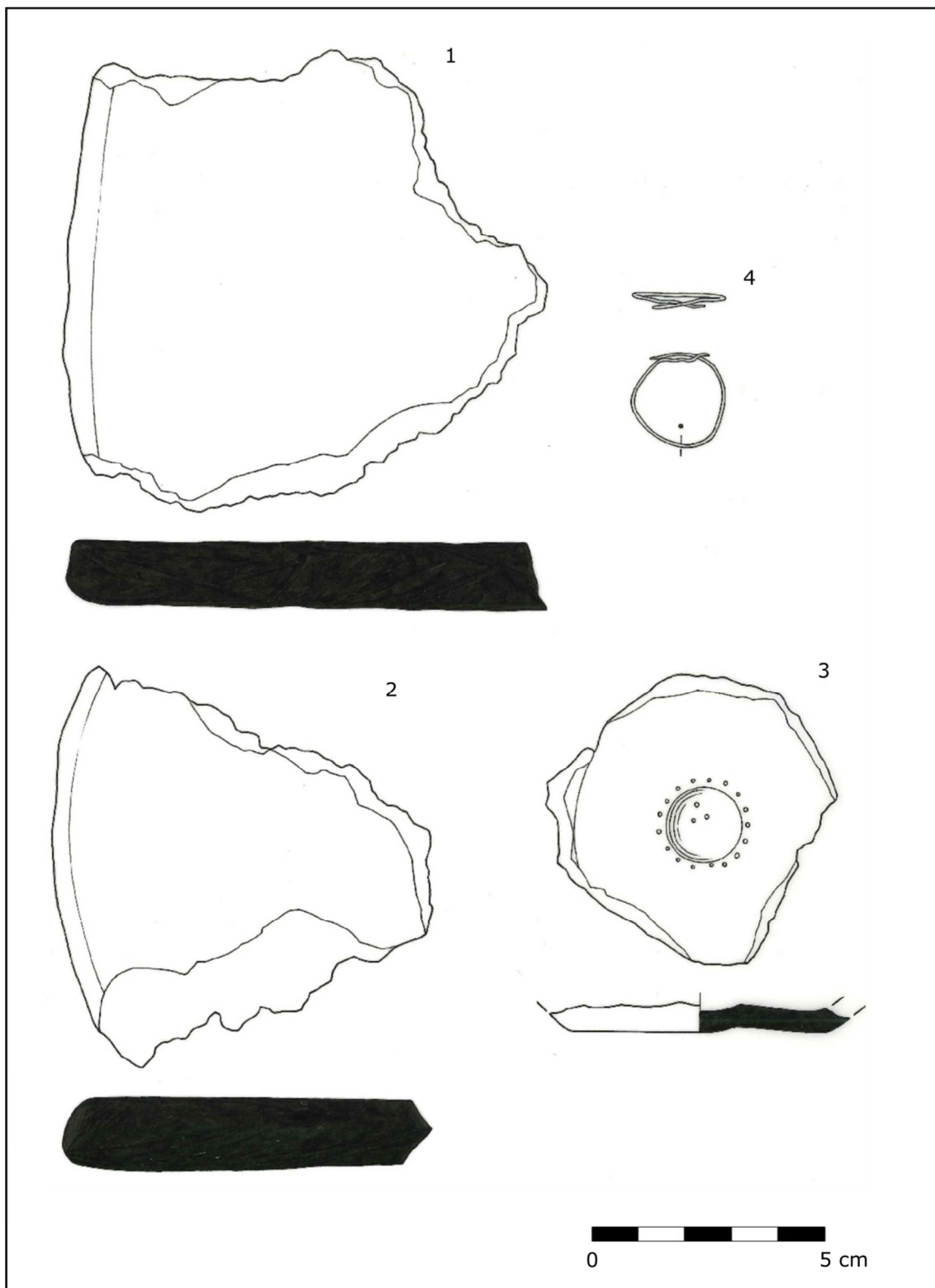
15.1 KRESEBNÁ DOKUMENTACE

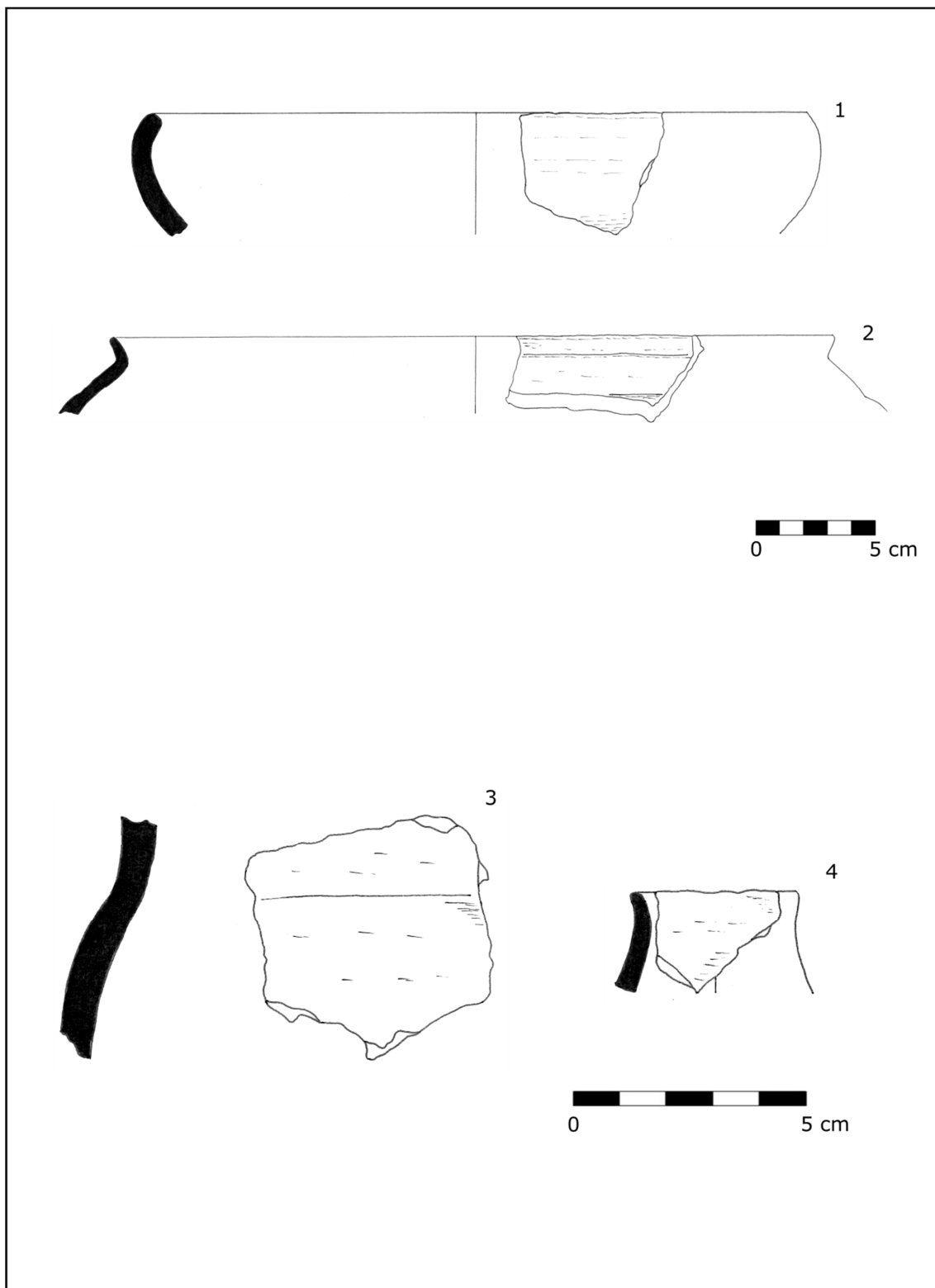
Tab. 1: Náměšť na Hané – „Lesní ulice“, keramické nálezy z obj. K 503 (kresba: M. Šmíd).

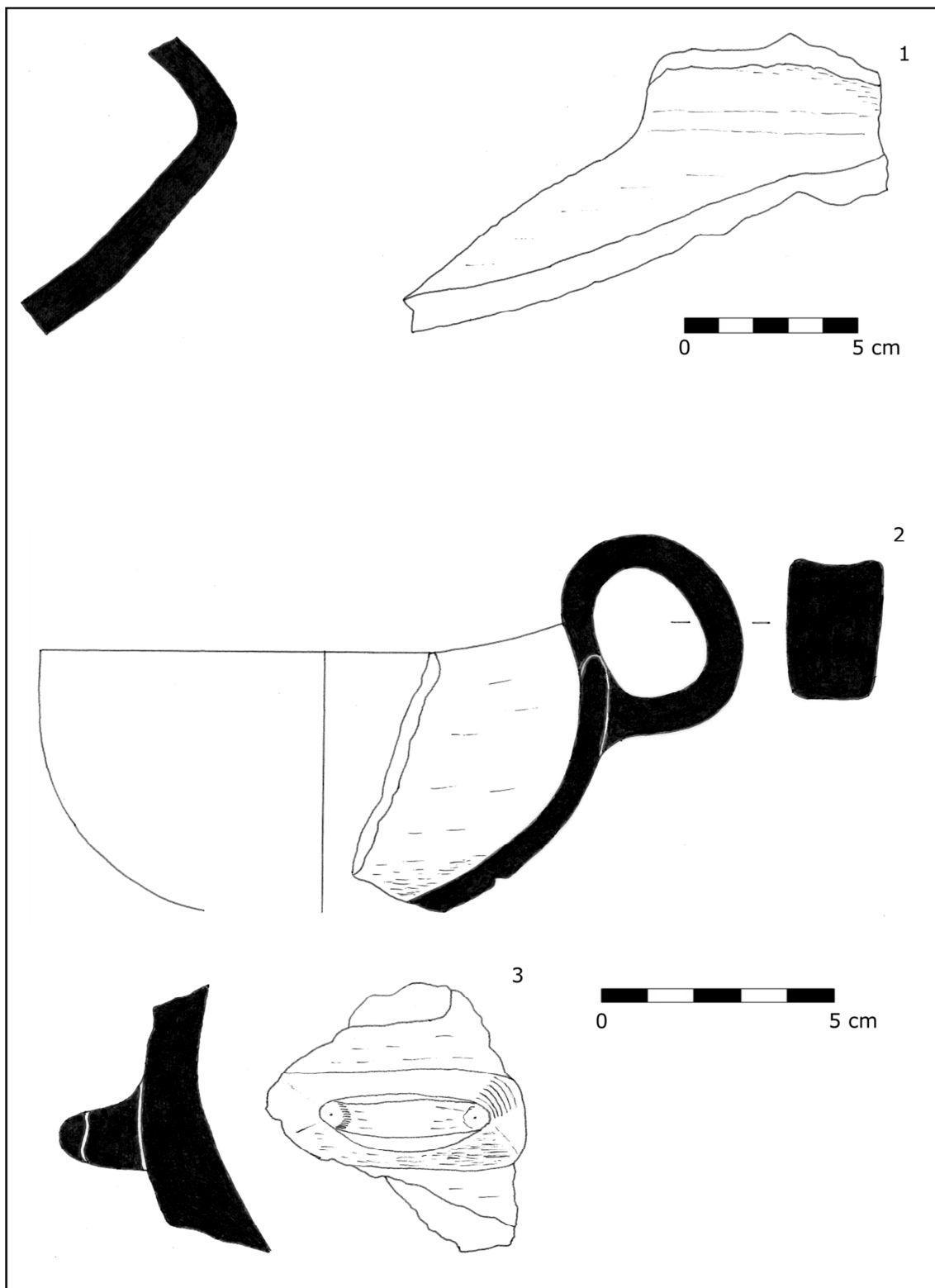
Tab. 2: Náměšť na Hané – „Lesní ulice“, keramické nálezy z obj. K 503 (kresba: M. Šmíd).

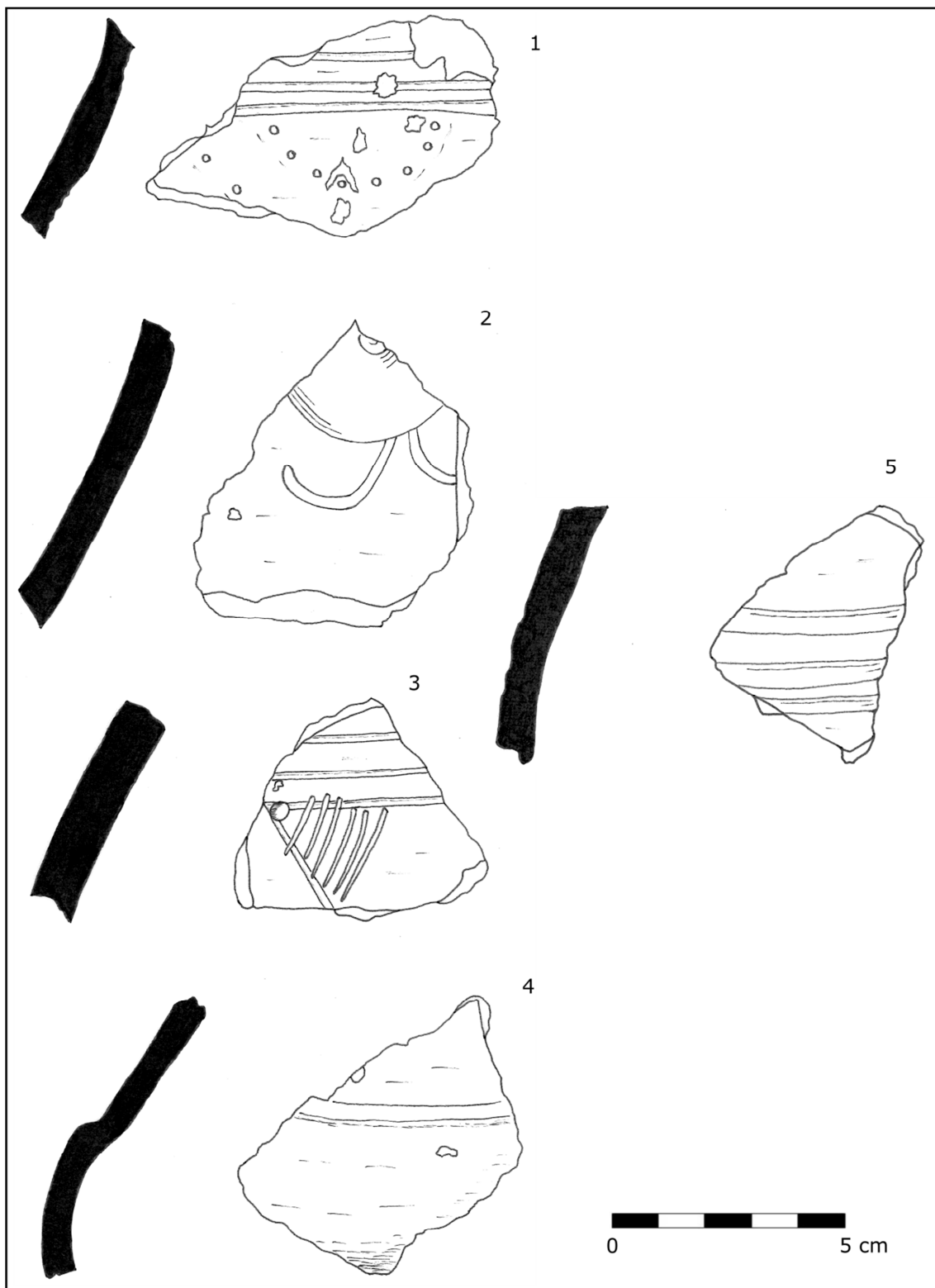
Tab. 3: Náměšť na Hané – „Lesní ulice“, keramické a kovový nález z obj. K 503 (kresba: M. Šmíd).

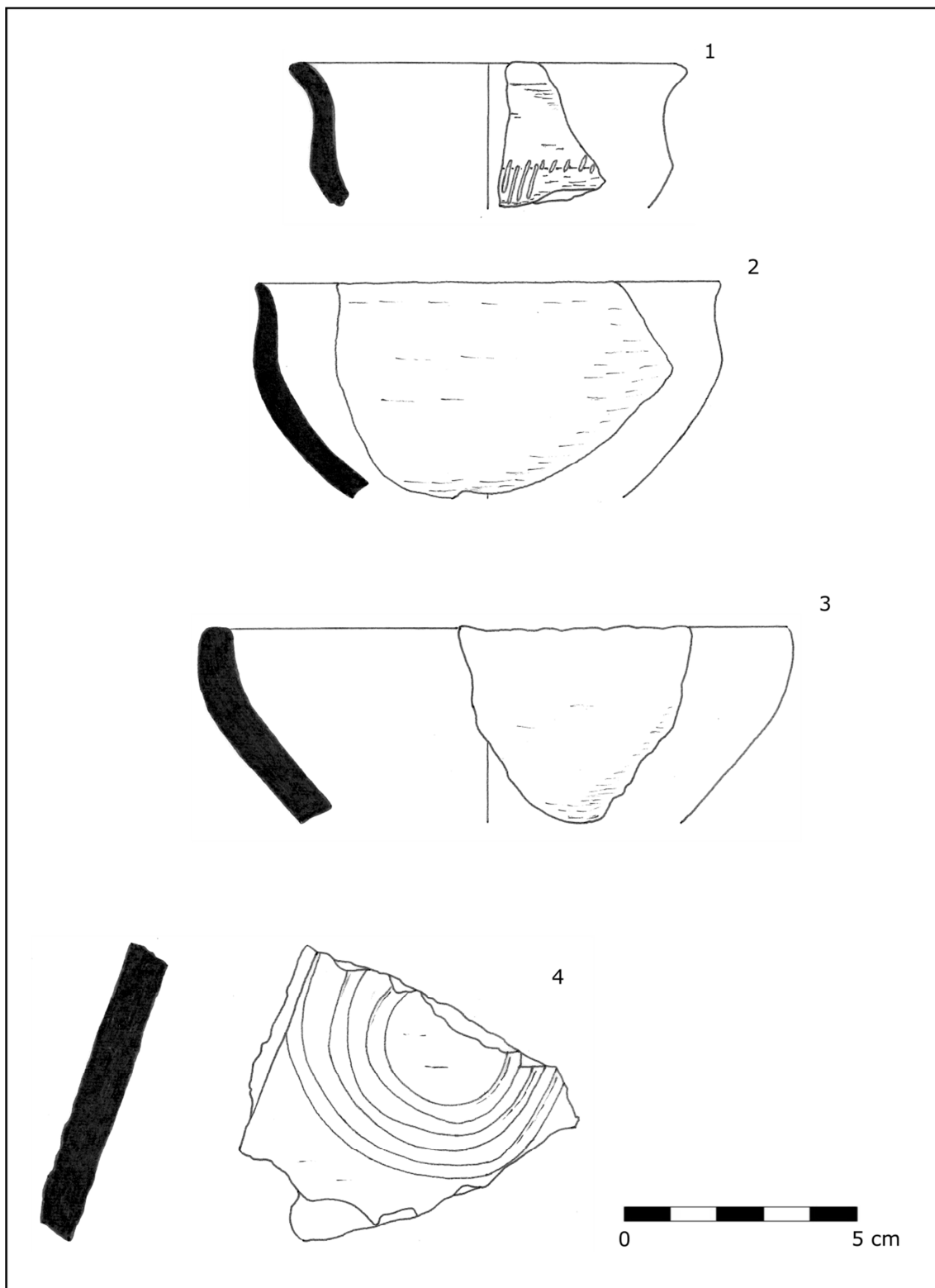
Tab. 4: Náměšť na Hané – „Lesní ulice“, keramické nálezy z obj. K 503.

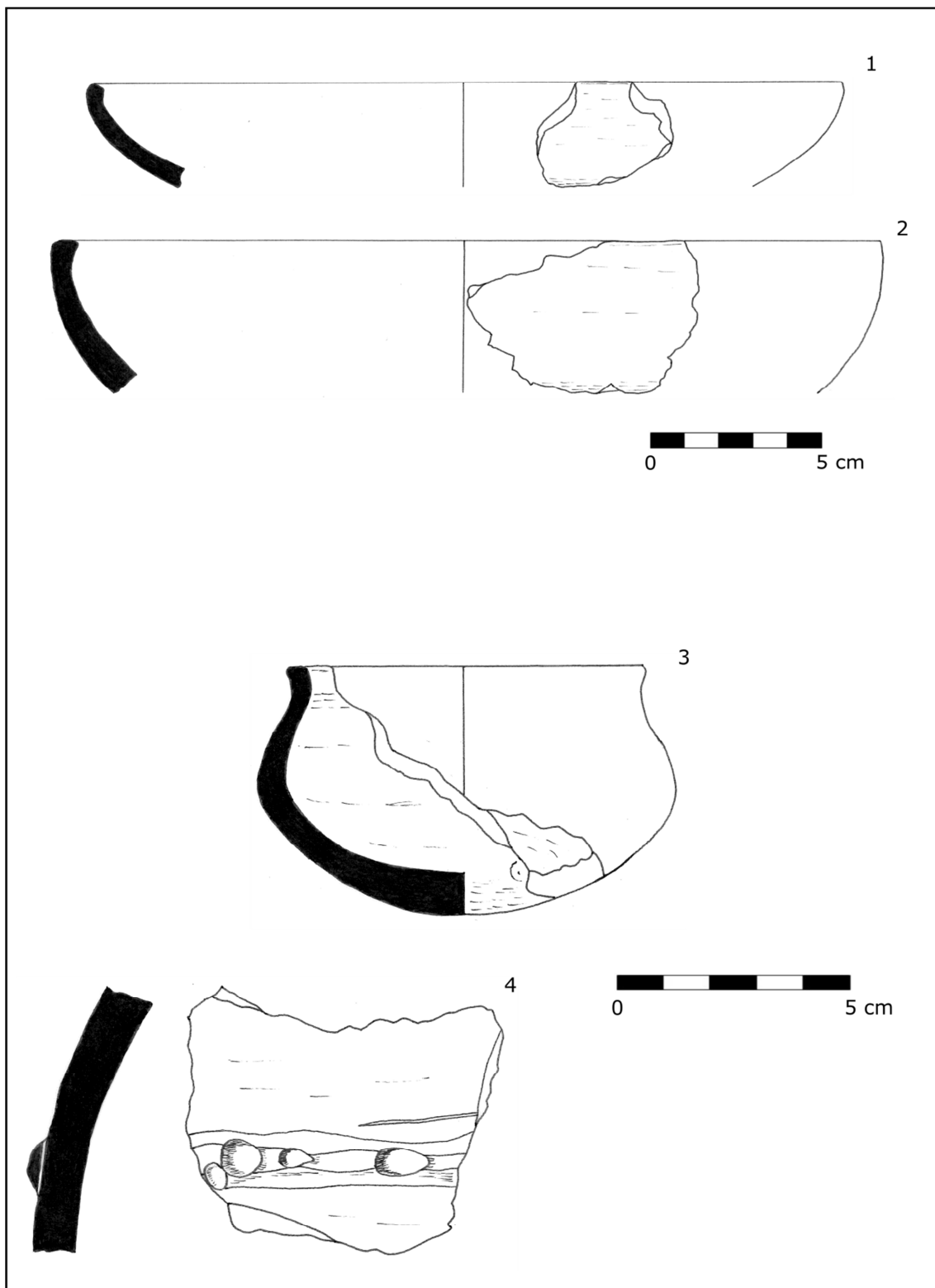
Tab. 5: Náměšť na Hané – „Lesní ulice“, keramické nálezy z obj. K 500.

Tab. 6: Náměšť na Hané – „Lesní ulice“, keramické nálezy z obj. K 500, a K 502 (vlevo).

Tab. 7: Náměšť na Hané – „Lesní ulice“, keramické nálezy z obj. K 501.

Tab. 8: Náměšť na Hané – „Lesní ulice“, keramické nálezy z obj. K 504.

15.2 DOKUMENTACE K DESKRIPCI MATERIÁLU

Použité zkratky:

IC	inventární číslo
PF	počet fragmentů
MDZ	maximální délka zlomku
MSS	maximální síla stěny střepu
ØO	průměr okraje
ØH	průměr hrdla
ØV	průměr výduti
ØMV	průměr maximální výduti
ØD	průměr dna
MAX. Ø	maximální průměr drátu
g	hmotnost fragmentu
KF	kategorie fragmentu
KH	keramická hmota
ÚP(VNĚ)	úprava vnějšího povrchu
ÚP(VNI)	úprava vnitřního povrchu
KT	keramický tvar
V	výzdoba
TAB	odkaz na tabulku
POZN	poznámka

Keramika - K 500

IC	LOKALITA	AKCE	OBJEKT	ULOŽENÍ	Př	MDZ	MSS	ØO	ØH	ØV	ØMV	ØD	g	KF	KH	ÚP(VNĚ)	ÚP(VND)	KT	V	TAB	POZN
A.106184	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	1	73	6	120			120		33	O.V	J2	5	4	32112			
A.106184a	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	1	110	6	120			120		85	O.V, J*	J2	5	4	32112	961	5:2	*) realistvé ucho
A.106184b	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	1	33	5			90	90		4	V	J2	5	4				
A.106185	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	1	30	5						5		J3	1	1		110		
A.106186	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	1	75	11			200			70	V, J*	H1	6	6	11212	411, 921		*) výčnělek
A.106187	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	1	76	8	140			140		39	O.V	H2	7	6	11111	915*		*) nový prvek výzdoby
A.106188	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	1	37	7	200			220		7	O.V	J3	1	1	31110			
A.106188a	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	2	60	7	200			220		20	O.V	J3	1	1	31210			
A.106189	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	1	45	4	100			100		8	O.V	J3	1	1	31111	204*		*) jemně rytí do okraje (šikmé rýžky)
A.106190	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	1	45	5	160			180		8	O.V	J2	4	4	31111			
A.106190a	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	1	47	6	160			180		10	O.V	J2	4	4	31111			
A.106190b	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	1	44	6	160			180		10	O.V	J2	4	4	31111			
A.106191	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	1	70	9	120			120		33	O.V	J2	5	5	31111			
A.106192	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	1	63	9	180			180		33	O.V	J3	4	4	31111			
A.106193	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	1	60	9	220			230		32	O.V	J3	1	1*	31210			
A.106194	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	1	70	6	220			220		27	O.V	J3	5	4	31111			*) rezidua potrawy
A.106195	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	1	86	7	200			210		48	O.V	J3	5	5	31212			
A.106196	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	1	54	7	240			250		12	O.V	J3	1	1	31000			
A.106197	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	1	40	9			220			10	V	J2	5	5				
A.106198	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	1	53	7	80			80		11	O.V	J3	2	2	31000			
A.106199	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	1	38	7						5	O.V	J3	5	5	31110			
A.106200	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	1	27	7			100			5	O.V	J3	5	5	31110			
A.106201	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	9	55	4	220	220		220	70	59	O, H, P, V, D	J3	5	5	31000	801*		*) nový prvek výzdoby
A.106202	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	1	17	4						2	O, H, P, V	J3	1	1				
A.106203	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	1	27	5						4	O, H, P	J2	1	4	31000			
A.106204	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	1	22	5						3	O, H, P, V	J2	1	5	31000			
A.106205a	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	1	49	9	220					21	O	H2	1	4	23331			
A.106205b	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	1	35	9						8	O	H2	1	4	23331			
A.106206	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	1	42	9	220					9	O	H2	1	4	23331			
A.106207	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	1	37	7	180			180		12	O	H2	1	4	23331			
A.106208	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	1	22	9	160			160		7	O.V	J3	5	5	31000			
A.106209	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	1	42	7	120			130		5	O.V	H1	5	5				
A.106210a	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	2	76	11	180			180		13	O.V	J1	6	6	31100			
A.106210b	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	2	76	11	180			180		44	O.V	H1	6	6	11210			
A.106211	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	1	51	10	200			180		19	O.V	H1	6	6	11210			
A.106212	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	1	65	9	200			200		31	O.V	H2	6	5	11212			
A.106213	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	1	80	8	180			180		46	O.V	H1	6	6	11212			
A.106214	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	1	35	10	180			180		11	O.V	H1	5	6				
A.106215	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	1	36	8						7	O.V	H1	6	7				
A.106215a	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	1	70	6				120		21	V	J3	1	5	31000	117*		*) nový prvek výzdoby
A.106216	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	1	54	6				120		13	V	J3	1	5	31000	117*		*) nový prvek výzdoby
A.106216a	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	1	27	6						5	H, P	J2	1	5		312		
A.106217	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	1	31	6			160			5	P, V	J3	1	1		101		
A.106217a	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	1	51	9			380			21	V	H1	1	5	21300	541*		*) čtyřnásobný svislý žlábek
A.106217b	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	1	74	8			260			27	V	H2	1	5	21300	101, 313*	6:3	*) vtačený dílek pouze na jednom vrcholu trojúhelníku
A.106217c	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	1	54	7			280			26	P, V	H1	1	N	21300	346*	6:1	*) nový prvek výzdoby
A.106217d	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	1	54	7			300			23	V	H2	1	N	21300	512, 559		
A.106218	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	2	93	7			300			15	V	H2	1	5	21300	506		
A.106219	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	1	63	8			160			43	P, V	J3	1	5	21300	101		
A.106219	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV	1	63	8			160			21	V	H1	5	6	11000	411		

A 106242e	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV 1	1	62	12			340		46			HI	7	6	23300				
A 106243	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV 1	1	67	9			180		34	V		HI	6	6	11000				
A 106243a	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV 1	1	54	10			180		29	V		HI	6	6	11000				
A 106244	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV 1	1	76	9			200		47	V		H2	7	5	11000				
A 106244a	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV 1	1	102	11			260		76	P, V		H2	6	5	11000				
A 106244b	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV 1	1	50	10			260		25	V		H2	5	5	11000				
A 106244c	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV 1	1	65	11			240		43	V		HI	3	6	11000				
A 106245	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV 1	1	59	9			240		27	V		H2	4	6	11000				
A 106246	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV 1	1	53	11	220				26	P, V		HI	5	6	21300				
A 106246a	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV 1	1	71	10			300		40	V		HI	5	6	21300				
A 106247	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV 1	1	65	11			240		38	V, D		HI	5	5	21300				
A 106248	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV 1	1	58	15			380		51	V		HI	5	6	23300				
A 106248a	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV 1	1	93	13			340		114	V		HI	5	7	23300				
A 106248b	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV 1	1	83	13			280		85	V		H3	6	N	23300				
A 106249	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV 1	1	105	12			450		155	V		HI	6	6	23300				
A 106250	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV 1	1	134	17			450		169	P, V		HI	6	6	23321				
A 106250a	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV 1	1	89	13			380		100	P, V		H3	6	6	23300				
A 106250b	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV 1	1	75	13			360		67	V		HI	2	5	23300				
A 106250c	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV 1	1	93	13			360		84	V		HI	5	6	23300				
A 106251	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV 1	1	58	12			260		47	P, V		HI	6	6	23300				
A 106251a	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV 1	1	63	12			130		40	P		HI	7	6	23300				
A 106251b	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV 1	1	66	12			360		57	V		HI	6	5	23300				
A 106252	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV 1	1	80	9			200		47	V		HI	7	6	11000				
A 106253	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV 1	1	48	6			50		40	V, D*		J3	1	2	**		953		*) omfalos; ***) misa nebo šálek - nerozpoznatelné
A 106254	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV 1	1	48	7			90		60	V, D		J3	2	1*	31000				*) rezidua potraviny
A 106255	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV 1	1	45	7			130		100	V, D		J3	5	1	21300*				*) malá amfora/osudí
A 106256	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV 1	1	95	9			200		140	V, D		H2	6	6	11000				
A 106257	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV 1	1	60	11			160		30	V, D		HI	6	6	11000				
A 106258	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV 1	1	53	10			110		100	V, D		HI	6	5*	21300				*) rezidua potraviny
A 106259	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV 1	1	59	8					100	V, D		H2	5	2	21300				
A 106260	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV 1	1	67	7			130		100	V, D		J3	5	1	21300*				*) malá amfora/osudí
A 106261	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV 1	1	85	13			140		120	V, D		HI	7	5*	11000				*) rezidua potraviny
A 106261a	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV 1	1	63	13			140		130	V, D		H2	6	5*	11000				*) rezidua potraviny
A 106261b	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV 1	1	75	13			140		120	V, D		H2	6	6*	11000				*) rezidua potraviny
A 106261c	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV 1	1	55	11			130		120	V, D		H2	6	5	11000				
A 106262	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV 1	1	129	10			140		90	V, D		H2	2	5	21300				
A 106263	Lesní ul.	ZAV 2009	500	UAPP PV 1	1	90	17	450				94	J*		HI	5	5	51000				*) podložka

Tab. 9: Deskripcie keramiky: Náměšt na Hané – „Lesní ulice“, objekt K 500.

Keramika - K 501

IC	LOKALITA	AKCE	OBJEKT	ULOŽENÍ	PF	MDZ	MSS	ØO	ØH	ØV	ØMV	ØD	g	KF	KH	ÚP(VNĚ)	ÚP(VNI)	KT	V	TAB	POZN
A 106267	Lesní ul.	ZAV 2009	501	UAPP PV	1	33	6				80		4	O, H, P, V	J2	1	2	31000	130a*	7:1	*) nový prvek výzdoby
A 106268	Lesní ul.	ZAV 2009	501	UAPP PV	1	48	11	130			130		21	O, V	H2	4	6	11200	411		
A 106269	Lesní ul.	ZAV 2009	501	UAPP PV	1	83	6	100	95		100		34	O, H, P, V	J2	1	1	31121		7:2	
A 106270	Lesní ul.	ZAV 2009	501	UAPP PV	1	39	6	200			200		9	O, V	J2	1	1	31200			
A 106270a	Lesní ul.	ZAV 2009	501	UAPP PV	1	43	6	200			200		9	O, V	J2	1	1	31200			
A 106271	Lesní ul.	ZAV 2009	501	UAPP PV	1	35	6	90			100		8	O, V	J2	5	5	31200			
A 106272	Lesní ul.	ZAV 2009	501	UAPP PV	1	48	9	120			120		21	O, V	H2	5	5	31111		7:3	
A 106273	Lesní ul.	ZAV 2009	501	UAPP PV	1	31	5		110				5	V	J3	1	1		501		
A 106274	Lesní ul.	ZAV 2009	501	UAPP PV	1	73	10		400		400		45	V	H2	1	7	21300	524*	7:4	*) nový prvek výzdoby
A 106275	Lesní ul.	ZAV 2009	501	UAPP PV	1	55	10		280		280		23	P, V	H2	1	6	21300	505		
A 106276	Lesní ul.	ZAV 2009	501	UAPP PV	1	67	12		90		90		43	V	H2	1	6	23300	912		
A 106277	Lesní ul.	ZAV 2009	501	UAPP PV	1	32	6				200		6	V	J2	1	1				
A 106278	Lesní ul.	ZAV 2009	501	UAPP PV	1	38	7				90		11	V	J2	5	5				
A 106279	Lesní ul.	ZAV 2009	501	UAPP PV	1	44	8				260		16	V	H2	1	1				
A 106280	Lesní ul.	ZAV 2009	501	UAPP PV	1	67	8				300		22	V	H2	1	5	21300			
A 106281	Lesní ul.	ZAV 2009	501	UAPP PV	1	54	10				200		27	P	H2	1	7	23300			
A 106282	Lesní ul.	ZAV 2009	501	UAPP PV	1	40	10		160				14	V	H2	5	5	21300			
A 106283	Lesní ul.	ZAV 2009	501	UAPP PV	1	52	12				220		17	V	H2	6	6	23300			
A 106284	Lesní ul.	ZAV 2009	501	UAPP PV	1	61	8				260		22	V	H2	5	5	21300			
A 106285	Lesní ul.	ZAV 2009	501	UAPP PV	1	50	6					80	17	V, D	J2	6	1	31000			

Tab. 10: Deskripce keramiky: Náměšť na Hané – „Lesní ulice“, objekt K 501.

Keramika - K 502

IC	LOKALITA	AKCE	OBJEKT	ULOŽENÍ	PF	MDZ	MSS	ØO	ØH	ØV	ØMV	ØD	g	KF	KH	ÚP(VNĚ)	ÚP(VNI)	KT	V	TAB	POZN
A 106288	Lesní ul.	ZAV 2009	502	ÚAPP PV	1	37	9	140		140			9	O, V	J2	1	5	21300			
A 106289	Lesní ul.	ZAV 2009	502	ÚAPP PV	1	28	4						4	V	J2	1	1	31000			
A 106290	Lesní ul.	ZAV 2009	502	ÚAPP PV	1	50	9			280			21	V	H2	1	6	21300	506*	6:5	*) dva silnější žlábký, pod nimi jeden slabší
A 106291	Lesní ul.	ZAV 2009	502	ÚAPP PV	1	45	7			240			14	V	J2	1	1				
A 106292	Lesní ul.	ZAV 2009	502	ÚAPP PV	1	33	7			240			8	V	J2	6	1				
A 106293	Lesní ul.	ZAV 2009	502	ÚAPP PV	1	68	12			420			47	V	H1	7	6	13321			
A 106293a	Lesní ul.	ZAV 2009	502	ÚAPP PV	1	80	11			160			54	V	H1	7	7	11000			
A 106294	Lesní ul.	ZAV 2009	502	ÚAPP PV	1	104	12			460			91	V	H2	5	7	23300			
A 106295	Lesní ul.	ZAV 2009	502	ÚAPP PV	1	38	13			300			22	V	H2	5	7	23300			
A 106296	Lesní ul.	ZAV 2009	502	ÚAPP PV	1	41	12			300			15	V	H2	5	5				

Tab. 11: Deskripce keramiky: Náměšť na Hané – „Lesní ulice“, objekt K 502.

A 106412	Lesní ul.	ZAV 2009	503	ÚAPP PV	1	56	11				200		28	V	H1	5	6	23300					
A 106413	Lesní ul.	ZAV 2009	503	ÚAPP PV	1	60	10				220		33	V	H2	2	5	21300					
A 106414	Lesní ul.	ZAV 2009	503	ÚAPP PV	1	60	8				220		25	V	H2	5	5	11000					
A 106415	Lesní ul.	ZAV 2009	503	ÚAPP PV	1	61	9				140		23	V	H1	5	5						
A 106416	Lesní ul.	ZAV 2009	503	ÚAPP PV	1	52	11						32	D	H1	6	5						
A 106417	Lesní ul.	ZAV 2009	503	ÚAPP PV	1	58	9				360		23	V	H2	5	4	21300					
A 106418	Lesní ul.	ZAV 2009	503	ÚAPP PV	1	60	10				450		34	V	H1	5	6	21300					
A 106419	Lesní ul.	ZAV 2009	503	ÚAPP PV	1	52	9				280		17	V	H2	5	5	21300					
A 106420	Lesní ul.	ZAV 2009	503	ÚAPP PV	1	93	12				500		83	V	H1	5	5	23331					
A 106420a	Lesní ul.	ZAV 2009	503	ÚAPP PV	1	85	12				500		81	V	H1	5	5	23331					
A 106421	Lesní ul.	ZAV 2009	503	ÚAPP PV	1	95	17				450		116	V	H3	6	6*	13000					*) rezidua potravny
A 106422	Lesní ul.	ZAV 2009	503	ÚAPP PV	1	97	11				360		85	V	H2	2	1*	21300					*) rezidua potravny
A 106423	Lesní ul.	ZAV 2009	503	ÚAPP PV	1	104	15				300		126	V	H2	5	5*	13000					*) rezidua potravny
A 106424	Lesní ul.	ZAV 2009	503	ÚAPP PV	1	96	12				420		75	V	H1	7	6	23300					
A 106424a	Lesní ul.	ZAV 2009	503	ÚAPP PV	1	93	13				260		75	V	H3	5	6	23300					
A 106424b	Lesní ul.	ZAV 2009	503	ÚAPP PV	1	59	14				240		40	V	H1	6	6	23300					
A 106424c	Lesní ul.	ZAV 2009	503	ÚAPP PV	1	67	12				150		44	P,V	H1	6	6	23331					
A 106425	Lesní ul.	ZAV 2009	503	ÚAPP PV	1	75	17				450		109	V	H1	6	6	23300					
A 106425a	Lesní ul.	ZAV 2009	503	ÚAPP PV	1	60	12						140	D	H1	6	5	23300					
A 106426	Lesní ul.	ZAV 2009	503	ÚAPP PV	1	62	6						60	D	J3	2	1	32000					405*
A 106427	Lesní ul.	ZAV 2009	503	ÚAPP PV	2	80	7				100		40	37	J3	2	1	32000					3-3 *) navíc tři vpičky (do trojúhelníku) uvnitř vtlakovaného dna
A 106428	Lesní ul.	ZAV 2009	503	ÚAPP PV	1	155	11				150		130	191	H1	6	6	21300					
A 106429	Lesní ul.	ZAV 2009	503	ÚAPP PV	1	87	9				220		120	81	V,D	4	5	31000					
A 106430	Lesní ul.	ZAV 2009	503	ÚAPP PV	1	110	12				120		110	136	V,D	5	5	23300					
A 106430a	Lesní ul.	ZAV 2009	503	ÚAPP PV	1	47	11						80	16	V,D	5	5	23300					
A 106431	Lesní ul.	ZAV 2009	503	ÚAPP PV	1	70	13				140		140	46	V,D	7	6	11000					
A 106432	Lesní ul.	ZAV 2009	503	ÚAPP PV	1	80	15	190					106	J*	H3	6	5	52000					3-2 *) poklička
A 106433	Lesní ul.	ZAV 2009	503	ÚAPP PV	1	103	15	450					173	J*	H3	7	5	51000					3-1 *) podložka

Tab. 12: Deskripce keramiky: Náměšť na Hané – „Lesní ulice“, objekt K 503.

Keramika - K 504

IC	LOKALITA	AKCE	OBJEKT	ULOŽENÍ	PF	MDZ	MSS	ØO	ØH	ØV	ØMV	ØD	g	KF	KH	ÚP(NĚ)	ÚP(VNĚ)	KT	V	TAB	POZN
A 106442	Lesní ul.	ZAV 2009	504	ÚAPP PV 1	115	7	90	120	90	100	20	85	O, H, P, V, D	H2	7	7	31322	8:3			
A 106443	Lesní ul.	ZAV 2009	504	ÚAPP PV 1	49	10	240					40	O, V, J*	J2	6	6*	32000	961**		*) rezidua potraviny; **) fragment ucha	
A 106444	Lesní ul.	ZAV 2009	504	ÚAPP PV 1	73	9	240			240		40	O, V	J1	1	1*	31111			*) rezidua potraviny	
A 106444a	Lesní ul.	ZAV 2009	504	ÚAPP PV 1	60	7	240			240		19	O, V	J1	1	1	31111				
A 106445	Lesní ul.	ZAV 2009	504	ÚAPP PV 1	49	7	220			220		15	O, V	J3	1	1	31111			8:1	
A 106446	Lesní ul.	ZAV 2009	504	ÚAPP PV 1	42	7	120			120		10	O, V	J2	1	1	31111				
A 106447	Lesní ul.	ZAV 2009	504	ÚAPP PV 1	45	7	220	210				13	O, H, P	J2	1	1	31000				
A 106448	Lesní ul.	ZAV 2009	504	ÚAPP PV 1	32	8						12	O, V	J2	5	1					
A 106449	Lesní ul.	ZAV 2009	504	ÚAPP PV 1	40	7			200			7	V	J3	1	2		110			
A 106450	Lesní ul.	ZAV 2009	504	ÚAPP PV 1	42	11						23	D	H2	5	1		130*		*) nový prvek výzdoby	
A 106451	Lesní ul.	ZAV 2009	504	ÚAPP PV 1	83	10			400			63	V	H2	1	6	21300	560*		*) nový prvek výzdoby	
A 106452	Lesní ul.	ZAV 2009	504	ÚAPP PV 1	70	10			200			49	V	H2	6	6	11000	914*	8:4	*) nový prvek výzdoby	
A 106453	Lesní ul.	ZAV 2009	504	ÚAPP PV 1	57	8			200			22	V**	J2	1	1*	21300			*) rezidua potraviny; **) nevýrazný svíslý žlábek - nejedná se o výzdobu	
A 106454	Lesní ul.	ZAV 2009	504	ÚAPP PV 1	73	7			180			31	P, V	H1	6	6	21300				
A 106454a	Lesní ul.	ZAV 2009	504	ÚAPP PV 1	68	8			240			30	V	H1	6	6	21300				
A 106454b	Lesní ul.	ZAV 2009	504	ÚAPP PV 1	51	8			80			19	P	H2	5	6	21300				
A 106455	Lesní ul.	ZAV 2009	504	ÚAPP PV 1	39	10			220			15	V	H1	1	5	21300				
A 106456	Lesní ul.	ZAV 2009	504	ÚAPP PV 1	54	9			200			28	V	H2	6	1*	21300			*) rezidua potraviny	
A 106457	Lesní ul.	ZAV 2009	504	ÚAPP PV 1	44	8			140			12	V	H2	2	1*				*) rezidua potraviny	
A 106458	Lesní ul.	ZAV 2009	504	ÚAPP PV 1	50	9			160			22	P, V	H2	5	5	21300				
A 106459	Lesní ul.	ZAV 2009	504	ÚAPP PV 1	94	11			200			77	V	H1	7	5*	23300			*) rezidua potraviny	
A 106459a	Lesní ul.	ZAV 2009	504	ÚAPP PV 1	35	10			260			13	V	H1	6	6	23300				
A 106459b	Lesní ul.	ZAV 2009	504	ÚAPP PV 1	110	11			450			135	V	H2	6	6*	23300			*) rezidua potraviny	
A 106459c	Lesní ul.	ZAV 2009	504	ÚAPP PV 1	53	14			180			25	V	H1	7	6	11000				
A 106459d	Lesní ul.	ZAV 2009	504	ÚAPP PV 1	54	12			240			28	V	H1	6	5	23300				
A 106459e	Lesní ul.	ZAV 2009	504	ÚAPP PV 1	54	12			170			31	V	H1	6	5	23300				
A 106459f	Lesní ul.	ZAV 2009	504	ÚAPP PV 1	40	9			200			10	V	H1	6	5				*) rezidua potraviny	
A 106460	Lesní ul.	ZAV 2009	504	ÚAPP PV 1	67	12			450			50	V	H1	5	6*	23300			*) rezidua potraviny; **) lehké prohnutí dna - nejedná se o výzdobu	
A 106461	Lesní ul.	ZAV 2009	504	ÚAPP PV 1	65	10						110	25	D**	H2	2	2*				

Tab. 13: Deskripce keramiky: Náměšť na Hané – „Lesní ulice“, objekt K 504.

Mazanice

IC	LOKALITA	AKCE	OBJEKT	ULOŽENÍ	PF	BARVA	MATERIÁL	VÝPAL	OTISKY	g	TAB	POZN
A 106266	Lesní ul.	ZAV 2009	500	ÚAPP PV	6	světle-oranžová	středně kompaktní	střední	104*	219		*) 104 - rovná stěna a více prutů
A 106287	Lesní ul.	ZAV 2009	501	ÚAPP PV	2	světle-oranžová	středně kompaktní	střední		36		
A 106297	Lesní ul.	ZAV 2009	502	ÚAPP PV	3	světle-oranžová	středně kompaktní	střední	10*	135		*) 10 - rovná stěna
A 106441	Lesní ul.	ZAV 2009	503	ÚAPP PV	12	světle-oranžová	středně kompaktní	střední	3, 10, 105, 115*	415		*) 3 - prut; 10 - rovná stěna; 105 - rovná stěna a kůl; 115 - roh a kůl

Kamenná industrie

IC	LOKALITA	AKCE	OBJEKT	ULOŽENÍ	PF	g	TAB	POZN
A 106264	Lesní ul.	ZAV 2009	500	ÚAPP PV	1*	63		*) břidlice
A 106435	Lesní ul.	ZAV 2009	503	ÚAPP PV	1*	11		*) břidlice
A 106436	Lesní ul.	ZAV 2009	503	ÚAPP PV	1*	63		*) křemeneč - tzv. "sluňák"
A 106437	Lesní ul.	ZAV 2009	503	ÚAPP PV	1*	5		*) břidlice
A 106438	Lesní ul.	ZAV 2009	503	ÚAPP PV	1*	19		*) břidlice, z jedné strany broušená
A 106439	Lesní ul.	ZAV 2009	503	ÚAPP PV	1*	104		*) křemeneč - tzv. "sluňák"
A 106462	Lesní ul.	ZAV 2009	504	ÚAPP PV	1*	53		*) nezjištěno; na jedné straně nezjištěná rezidua

KOVY

IC	LOKALITA	AKCE	OBJEKT	ULOŽENÍ	PF	MAX. Ø	MAX. SÍLA	g	DRUH KOVU	POVRCH	TVAR	TAB	POZN
A 106434	Lesní ul.	ZAV 2009	503	ÚAPP PV	1	20	0.7	0.3	bronz(?)	patina	kroužek s náznakem klíčky*	3:4	*) kruhový šperk, snad záušnice

Tab. 14, 15, 16: Deskripce mazanice, kamenné industrie a kovů: Náměšť na Hané – „Lesní ulice“, všechny dotčené objekty.

OSTEOLOGICKÝ MATERIÁL – tabulka

Použité zkratky:

IC	inventární číslo
PF	počet fragmentů
DK	druh kosti
ČK	část kosti
STR	strana
DZ	druh zvířete
POZN	poznámka
BP/BD (gr. breadth of the proximal/distal end) dis.č.	celková šířka prox./dist. konce distální část
DP/DD (gr. depth of the proximal/distal end)	celková hloubka prox./dist. konce
GL (greatest length)	celková délka
m1, m2, ... (molares)	stoličky – mléčné zuby
M1, M2 (molares)	stoličky – trvalé zuby
Mc V (metacarpus)	pátá kost záprstní
MT (metatarsus)	nártní kost
o/k	ovce/koza
Ph1 (phalanges)	první prstní článek
Pm1, Pm2 (premolár)	zub třenové
proc. jugularis (processus jugularis)	výstupek na spodní části lebky
px.č.	proximální část
ssv	savec střední velikosti
svv	velký savec

Osteologický materiál

OBJEKT	IC	PF	DK	ČK	STR	DZ	POZN
K 500	A 106265	1 lebka		násadec na roh		ovce	§ 32,7 mm; h 32,7 mm; d přibližně 160 mm
K 500	A 106265	1 paroh		výsada		jeleň	opracovaný se stopami po sekání
K 500	A 106265	1 žebro				ssv-svv	
K 500	A 106265	3 dlouhá kost				ssv	
K 500	A 106265	2 dlouhá kost				ssv-svv	
K 500	A 106265	3 dlouhá kost				ssv	
K 500	A 106265	1 žebro				smv-ssv	
K 500	A 106265	1 lýtková kost				prase	
K 500	A 106265	1 Mc V				prase	nedospělé
K 500	A 106265	1 dolní čelist+m1 +m2+m3+M1				o/k	M2 byl
K 501	A 106286	2 žebro				ssv	
K 501	A 106286	1 obratel hrudní				o/k	
K 503	A 106440	1 lebka		násadec na roh		tur	
K 503	A 106440	2 žebro				ssv	
K 503	A 106440	4 neurčeno				ssv	1x stopy po ohni - šedohnědý
K 503	A 106440	1 loketní kost		dis.č.		tur	
K 503	A 106440	4 neurčeno				ssv	
K 503	A 106440	3 dlouhá kost				ssv	
K 503	A 106440	2 neurčeno				ssv-svv	
K 503	A 106440	1 pánev				ssv	
K 503	A 106440	1 MT				o/k	
K 503	A 106440	2 pažní kost		dis.č.	sin	tur domácí	BP19,9mm;DP19,7mm;BD23,1mm;DD16,3mm;GL131,7mm (lesk)
K 503	A 106440	1 dolní čelist				tur domácí	2 jedinci dospělí
K 503	A 106440	1 horní čelist+Pm2				prase	
K 503	A 106440	1 Ph1				jeleň	BP21mm;DP20,9mm;GL57,4mm
K 503	A 106440	1 lebka		proc. jugularis		prase?	
K 503	A 106440	2 dlouhá kost				ssv	okus od psa
K 503	A 106440	1 žebro				ssv	1x stopy po ohni - hnědý, přeseklé
K 503	A 106440	1 loketní kost		px.č	sin	prase	okus od psa
K 503	A 106440	1 paroh				jeleň	opracovaný (viz foto)
K 503	A 106440	1 žebro				ssv-svv	na každé straně více než 5 víceméně paralelních zářezů různě velkých
K 504	A 106463	1 dolní čelist				ssv	

Tab. 17: Deskripce osteologického materiálu: Náměšť na Hané – „Lesní ulice“, všechny dotčené objekty (analyzoval: M. Holub).

15.3 FOTOGRAFICKÁ DOKUMENTACE

Foto 1: Fragment pohárku (amforky/osudíčka) z obj. K 503 (tab. 2:1).

Foto 2: Fragment amfory z obj. K 503 (tab. 2:3).

Foto 3: Fragment amfory z obj. K 503 (tab. 2:4).

Foto 4: Fragment šálku z obj. K 500 (tab. 5:2).

Foto 5: Fragment amforovité zásobnice s výčnělkem z obj. K 500 (tab. 5:3).

Foto 6: Fragment amfory z obj. K 500 (tab. 6:1).

Foto 7: Fragment amfory z obj. K 500 (tab. 6:3).

Foto 8: Fragment misy z obj. K 501 (tab. 7:1).

Foto 9: Fragment misy z obj. K 501 (tab. 7:2).

Foto 10: Fragment amfory z obj. K 501 (tab. 7:4).

Foto 11: Fragment mísy z obj. K 504 (tab. 8:4).

Foto 12: Fragmenty mísy s malováním slezského typu 0a z obj. K 500.

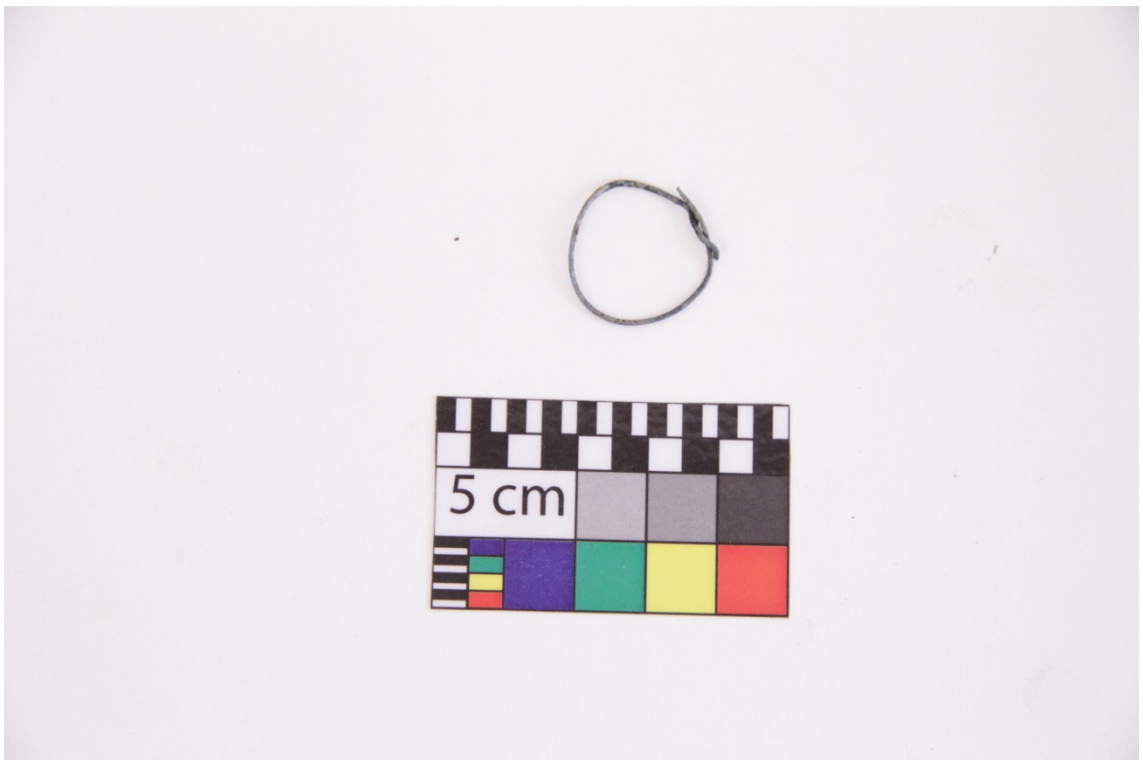

Foto 13: Kovový kroužek z obj. K 503 (tab. 2:1).

Foto 14: Fragment dolní čelisti ovce nebo kozy z obj. K 500.